በኢፌዴሪ እርሻና ተፈጥሮ ሀብት ሚኒስቴር

የአፈር ጤንነትና ለምነት ማሻሻያ ስትራቴጂ ሰነድ

ህዳር 2010 ዓ.ም

የክቡር እርሻና ተፈጥሮ ሀብት ሚኒስትር መልዕክት

ሀገራችን ለአየር ንብረት ለውጥ የማይበገር አረንጓዴ ኢኮኖሚ በመገንባት በ2025 ዓ.ም ወደ መካከለኛ ገቢ ያላቸው ሀገራት ተርታ ለመሰለፍ ያስቀመጠችውን ራዕይ ለማሳካት የግብርናው ዘርፍ የሚኖረው ድርሻ ከፍተኛ መሆኑ የሚታወቅ ጉዳይ ነው፡፡ በመሆኑም መንግስት ለዘርፉ በሰጠው ከፍተኛ ትኩረት 10% የሚሆነውን የሀገሪቷን በጀት በመመደብ ግብርናውን በማዘመን ዘርፉ ለኢኮኖሚው ዕድገት ማበርከት የሚገባውን ድርሻ ዕውን ለማድረግ ከፍተኛ ርብርብ እየተደረገ ይገኛል፡፡

በአሁኑ ወቅት በተፈጥሮ ሀብት ልማት ስራችን በተለይም በአፈርና ውሀ ጥበቃ ስራዎች ህዝቡን በንቃት በማሳተፍ ያስመዘገብነው የላቀ ስኬት በዓለም ዓቀፍ ደረጃ ያስገኘልን ዕውቅና ወደ ሌሎች ሀገራትም ሊወስዱት እና ሊስፋፉ የሚገባ ተሞክሮ መሆኑ ታምኖበታል፡፡ ስለሆነም ይህንኑ ውጤታችንን አጠናክሮ በማስቀጠል በተለይም በአፈር ጤንነትንና ለምነት ማሻሻያ ቴክኖሎጂዎችንና የአሰራር ዘይቤዎችን በማላመድ፣ በማስተዋወቅና በማስፋት በሀገር አቀፍ ደረጃ የተቀመጠውን የ 8% የምርትና ምርታማነት ዕድገትን የራሱን ድርሻ እንዲያበረክት የሚያስችል የማስፈጸም አቅም በመገንባት ተቋማዊ ለውጥ ማምጣት ዋናው ጉዳይ ነው፡፡

በአፈር ጤንነትና ለምነት ማሻሻያ ስራዎቻችን አንዱና ዋንኛ ማነቆ የሆነውን የአፈር አሲዳማነትን በማከም ምርትና ምርታማነትን ለማሳደግ መንግስት ከፍተኛ የማምረት አቅም ያላቸው የግብርና ኖራ ማምረቻ ወፍጮዎችን ችግሩ በተከሰተባቸው ክልሎች በማቋቋም ግብዓቱን ለአርሶ አደሩ ተደራሽ ለማድረግ ሰፊ ርብርብ እየተደረገ ይገኛል፡፡ በመሆኑም በሀገራችን ከ40% በላይ የሚሆነውን አሲዳማ አፈር ለማከም የኖራ አቅርቦቱን ቅልጥፍና እና ውጤታማነት ለመጨመር እንዲቻል በአርሶ አደሩ ዘንድ ሰፊ ህዝባዊ ንቅናቄ መፍጠርና ተዋናይ የሆኑ መንግስታዊ እና መንግስታዊ ያልሆኑ ባለድርሻ አካላትን በስፋት ማሳተፍ አጽኖት ሊሰጠው ይገባል፡፡

በሌላ መልኩም በአሁኑ ወቅት በሀገር አቀፍ ደረጃ የወጣውን የሰው ሰራሽ ማዳበሪያ አጠቃቀም ምክረ ሀሳብ በስፋት በማስተዋወቅና በማዳረስ አርሶ አደሩ የቴክኖሎጂው ተጠቃሚ እንዲሆን የምጥን ማዳበሪያ ማቀነባበሪያ ፋብሪካዎችን በማብቃት በሙሉ አቅም የሚያመርቱበትን ሁኔታ ማመቻቸትና አርሶ አደሩን የቴክኖሎጂው ተጠቃሚ በማድረግ እንዲሁም በተፈጥሮ ማዳበሪያዎች ስራዎችም ኮምፖስትን በጥራት አምርቶ እንዲጠቀም የሚያስችል የቴክኖሎጂ እና አሰራር ዘይቤ በመቀየስ፣ የጥራጥሬ ሰብል ምርትና ምርታማነትን ለማሻሻል የሚያስችሉ የህየወ ማዳበሪያዎችንና ሌሎች አማራጭ የተፈጥሮ ማዳበሪያ

ቴክኖሎጂዎችን በስፋት በማስተዋወቅና ጥቅም ላይ በማዋል እንዲሁም የአፈር ለምነትን ሊያሻሽሉ የሚችሉ እንደ ፋይደርቢያ አልቢዳ የመሳሰሉ የተለያዩ የዛፍ ዝርያዎችን በስፋት ለአርሶ አደሩ ተደራሽ በማድረግ የአፈር ጤንነትና ለምነትን ማሻሻል ያስፈልጋል፡፡

በመሆኑም ከተለያዩ ባለድርሻ አካላት ለተውጣጡ ምሁራኖች፣ የእርሻ ኤክስቴንሽን ባለሙያዎች ይግባውና ይህ የአፈር ጤንነት እና ለምነት ማሻሻያ ስትራቴጂ ሰነድ አዘጋጅቶ ቀርቧል፡፡ ይህ ስትራቴጂ በአጭር ጊዜ፣ መካከለኛና እና በረጅም ጊዜ ሊፈቱ የሚገባቸውን የአፈር ጤንነትና ለምነት ማነቆዎችንና የመፍትሄ ሀሳቦችን በሚገባ ዘርዝሮ ያስቀመጠ ሲሆን ይህንንም ለመተግበር ከሚኒስትር መ/ቤቱ ጋር በመቀናጀት ሊሰሩ የሚገባቸው መንግስታዊ እና መንግስታዊ ያልሆኑ ባለድርሻ አካላት በዝርዝር ተመላክተዋል፡፡

በመጨረሻም ይህን ስትራቴጂ ሰነድ ዕውን እንዲሆን ጊዜያቸውን ሰውተው ከፍተኛ አስተዋጽኦ ላበረከቱ ከተለያዩ ባለድርሻ አካላት የተሳተፉ ምሁራኖች እና ባለሙዎች እንዲሁም ይህ ስትራቴጂ ሰነድ ለህትመት እንዲበቃ ድጋፍ ላደረጉልን የጀርመን ተራድኦ ግብረ ሰናይ ድርጅት (GIZ/ISFM+) ከፍተኛ ምስጋናዬን አቀርባለሁ፡፡

እያሱ አብርሀ (ዶ/ር)
እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ሚኒስቴር ሚኒስትር

ማውጫ

ርዕስ ገጽ

1. መግቢያ..1

1.1 መንደርደሪያ እና የስትራቴጂው አስፈላጊነት 2

1.2 ራዕይ..3

1.3 ተልዕኮ..3

1.4 ግብ 4

1.4 ዓላማዎች 4

1.5 ማዕቀፍ..4

1.6 ገዢ መርሆዎች..5

2. በአፈር ጤንነት እና ለምነት ማሻሻያ ባለፉት ዓመታት የተገኙ ስኬቶች....................................5

3. የሁኔታ ዳሰሳ 8

4. የአፈር ጤንነትና ለምነት ስትራቴጂካዊ የትኩረት ማነቆዎች 10

5. ስትራቴጂያዊ ማነቆዎችና መፍትሄዎቻቸው..13

6. የማስፈጸሚያ ስልት..21

7. የስትራቴጂ መፍትሄዎች ድርጊት መርሀ ግብር 22

8. ዕዝል..42

ደርሞ

ግብርና እና ገጠርን ማዕከል ያደረገ ልማት ፈጣን እድገትን ለማረጋገጥ፣ ሕዝቡን ከልማቱ በላቀ ደረጃ እንዲጠቀም ለማድረግ፣ አገራችንን ከድህነት ለማላቀቅ እና የዳበረ የነጻ ገበያ ኢኮኖሚ ስርዓት እንዲፈጠር ለማስቻል በ1994 ዓ.ም የግብርና እና ገጠር ልማት ፖሊሲና ስትራቴጂ ሰነድ ጸድቆ ወደ ተግባር መገባቱ የሚታወቅ ነው፡፡ የግብርናና ገጠር ልማት ፖሊሲ ተነድፎ ወደ ተግባር ከገባበት ጊዜ ጀምሮ ዘርፉ ፈጣንና ቀጣይነት ያለው ዕድገት እንዲያስመዘግብ አስችሏል፡፡

ስለሆነም ሀገራችን በ2017 ዓ.ም. መካከለኛ ገቢ ካላቸው አገራት ተርታ ለመሰለፍ በምታደርገው ጥረት ከ2003 ዓ.ም ጀምሮ ሶስት ተከታታይ የዕድገትና ትራንስፎርሜሽን ዕቅዶች (ዕ.ት.ዕ) ደረጃ በደረጃ እንዲተገበሩ መንግስት አቅጣጫ አስቀምጧል፡፡ ለዚህም የግብርናው ዘርፍ ለአብዛኛው የአገራችን ሕዝብ የኑሮና የገቢ ምንጭ ከመሆኑም ባሻገር፣ የኢንዱስትሪ ግብዓት በማሟላት እና የውጪ ምንዛሪ ምንጭ በመሆን ሀገሪቱ ወደ ኢንዱስትሪ መር ኢኮኖሚ መዋቅር ለማሸጋገር የሚያስችላትን ቁልፍ ሚና ይጫወታል፡፡

ይህንን መዋቅራዊ ለውጥ ለማሳካት የግብርና ምርትና ምርታማነትን ቀጣይነት ባለው መልኩ በማሳደግ በሀገር አቀፍ ደረጃ የተቀመጠውን የዕድገትና ትራንስፎርሜሽን ዕቅድ ለማሳካት የተለያዩ ዓለማቀፋዊ ባለድርሻ አካላት፣መንግስታዊ እና መንግስታዊ ያልሆኑ የልማት ድርጅቶች እንዲሁም በግብርና ምርት፣ አቅርቦት እና ስርጭት ተሳታፊ የሆኑ የግል ባለሀብቶች በዘርፉ ውስጥ ሚናቸውን እንዲጫወቱ ምቹ ሁኔታዎች ተፈጥረዋል፡፡ በመሆኑም የእርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ሚኒስቴር በዘርፉ የታቀደውን የትራንስፎርሜሽን ዕቅድ ለማሳካት እንዲቻል ከሚኒስትር መስሪያ ቤቱ ጋር የተለያዩ ባለድርሻ አካላት ተቀናጅተው የሚሄዱበትን የአሰራር ስልት በመቀየስ ውጤታማ በሆነ መልኩ በመንቀሳቀስ ላይ ይገኛል::

የተፈጥሮ ሀብት ልማትና ጥበቃ ሥራን በማጎልበት፣ የመስኖ ልማትን ማስፋፋት፣ የተፈጥሮ ሀብት እንክብካቤ በዋነኛነት አርሶ አደሩንና ደጋፊ የመንግስት መዋቅሮችን አቅም በመጠቀምና በመገንባት እንደሚፈጸም በሁለተኛው ዕ.ት.ዕ ላይ የተቀመጠ ሲሆን ይህንንም ለማሳካት የተፈጥሮ ሀብት ልማት ዘርፍ ባለድርሻ አካላትን በማቀናጀት በርካታ ተግባራትን እያከናወነ ይገኛል፡፡

ባለፉት ዓመታት የአፈር ጤንነትና ለምነት ስራዎች የስራ አፈጻጸም ግምገማ አበረታች ውጤቶች ቢመዘገቡም የአፈር ጤንነት እና ለምነት ማሻሻያ ስራዎች ምርት እና ምርታማነትን በሚፈለገው ደረጃ ከማድረስ አንጻር ያበረከቱት አስተዋጽኦ የሚፈለገው ደረጃ ላይ ደርሷል ብሎ መውሰድ አይቻልም፡፡

ለዚህም ዋናው ምክንያት ተቋማዊ አደረጃጀቱ የሚፈለገው ደረጃ ላይ አለመሆኑ፣ ባለድርሻ ቅንጅታዊ አሰራር በሚፈለገው ደረጃ ላይ አለመድረሱ ፣ የአፈር ለምነት ማሻሻያ ተግዳሮቶች መጠን፣ ስፋት እና ስርጭት በጥልቀት አለመታወቃቸው ፣ቴክኖሎጂዎችን ማፍለቅ ፣ ማስተዋወቅ እና በማስረጽ ዙሪያ ያሉት የአሰራር ዘይቤዎች እና ትስስሮች የሚፈለገው ደረጃ ላይ አለመድረሳቸው ዋና ዋና ማነቆዎች ናቸው ፡፡

የገጠር ልማት ስትራቴጂያችን ስነምህዳርን ባገናዘበ መልኩ የሚተገበር መሆኑ በሁለተኛው የዕ.ት.ዕ የተቀመጠ ሲሆን ይህ የተሻሻለ የአፈር ጤንነትና ለምነት ስትራቴጂ ሰነድ ሲዘጋጅ የገጠር ልማት ስትራቴጂውን መሰረት ባደረገ መልኩ በተቀናጀ የአፈር ጤንነትና ለምነት ማሻሻያ ስራዎች አፈጻጸም ያጋጠሙ ዋና ዋና ክፍተቶችን መሰረት አድርጎ ሥርዓታዊ/ዘርፈ ዘለል ስትራቴጂክ ማነቆዎችን ጨምሮ አምስት የአፈር ጤንነትና ለምነት ስትራቴጂያዊ ማነቆዎች ከሚያመጡት ተጽዕኖ አንጻር በቅደም ተከተል በመለየት መፍትሄዎቻቸውን በዝርዝር በሚያሳይ መልኩ በሰነዱ ውስጥ በማካተት ነው፡፡

የስትራቴጂያዊ መፍትሄዎቹ በሁኔታዎች ትንተና ተገምግመው የተቀመጡትን ጥንካሬዎች፣ ድክመቶች፣ መልካም አጋጣሚዎች እና ስጋቶችን እንዲሁም የባለድርሻ አካላትን ሚና ታሳቢ በማድረግ በአጭር ጊዜ፣ በመካከለኛ እና በረጅም ጊዜ ተቀምጠዋል፡፡ በሰነዱ የተቀመጡት ስትራቴጂያዊ መፍትሄዎች በተቀናጀ የአፈር ለምነት እና ጤንነት ዙሪያ ያጋጠሙ ስትራቴጂዊ ማነቆዎችን በዘላቂነት ለመፍታት የሚያስችሉ ሲሆን በተለይም የችግሮቹን መንስኤዎች ስርጭት እና ሽፋን በመለየት፣ የስነ ምህዳርን፣ የአፈር ዓይነት፣ የመሬት አቀማመጥ፣ እና የሰብል አመራረት ስርዓትን መሰረት ያደረጉ አዳዲስ የአፈር ጤንነት እና ለምነት ማሻሻያ ቴክኖሎጂዎችን በማፍለቅ፣ ነባር ቴክኖሎጂዎችን እና የአሰራር ዘይቤዎችን በመፈተሽ እና በማጠናከር በአርሶ አደሩ ያሉ ሊስፋፉ የሚችሉ አካባቢያዊ ዕውቀቶችን በማጠናከር ከሥርዓታዊ/ ዘርፈ ዘለል ጉዳዩች አንጻር ተቋማዊ እና ፖሊሲ ነክ ማነቆዎችንና የማስፈጸም አቅም ውስንነቶች እንዲሁም በቴክኖሎጂዎች አቅርቦት፣ ስርጭት፣ ገበያ ትስስር ዙሪያ ያሉትን ማነቆዎች ለመፍታት በሚያስችል መልኩ ተቀምጧል፡፡ ስትራቴጂያዊ ሰነዱንም ወደ ተግባር ለመቀየር ይቻል ዘንድ ሊያሰሩ የሚችሉ ህጎችን፣ ደንቦችንና መመሪያዎችን ማውጣት ወይም ማሻሻል እንዲሁም ተቋማዊ አደረጃጀቶችን መፈተሽ የሚጠይቅ በመሆኑ የማስፈጸሚያ ስልት የተቀመጠለት ሲሆን ተግባራዊነቱንም ለማረጋገጥ የድርጊት መርሀ ግብር ተዘጋጅቶለታል፡፡

1.መግቢያ

በሁለተኛው ዕ.ት.ዕ ትግበራ የግብርናው ዘርፍ አነስተኛ የመሬት ይዞታን መሰረት ባደረገ መልኩ የኢኮኖሚ ዕድገት ዋነኛ ምንጭ ሆኖ የሚቀጥል ሲሆን ይህም በየዓመቱ በፍጥነት እንዲያድግ በማድረግ የምግብ እና የስነ ምግብ ዋስትናን የማረጋጥ ግብ እንዲሳካ፣ ለአግሮ ፕሮሰሲንግ በቂ ግብዓት የሚያቀርብ፣ የዋጋ ግሽበትን በአስተማማኝ መልኩ በመቆጣጠር ወሳኝ ድርሻውን እንዲጫወትና የውጭ ምንዛሬ እጥረትን ለመቅረፍ ከፍተኛ ድርሻ እንዲያበረክት እንደሚደረግ ተመላክቷል፡፡

ይህንንም ዕውን ለማድረግ የተፈጥሮ ሀብት ልማትና ጥበቃ ሥራን በማጎልበት የመስኖ ልማትን ማስፋት፣ የተፈጥሮ ሀብት እንክብካቤ በዋነኛነት አርሶ አደሩንና ደጋፊ የመንግስት መዋቅሮችን አቅም በመጠቀምና በቀጣይነትም መገንባት እና ለአየር ንብረት ለውጥ የማይበገር አረንጓዴ ኢኮኖሚን በማራመድ ሀገሪቷን የአየር ንብረት ለውጥ ተጋላጭነትን ለመቀነስ የተቀረጹ ስትራቴጂዎችን መተግበር በአጠቃላይ የኢኮኖሚ ደረጃ ሽግግር እንዲመጣ ማስቻል ዋነኛው ግብ እንደሆነ ይታወቃል፡፡ በመሆኑም ይህ የስትራቴጂ ሰነድ ከአፈር ለምነት እና ጤንነት በአፈጻጸም ደረጃ ያጋጠሙ ዋና ዋና ስትራቴጂያዊ ማነቆዎችን በመለየት ችግሩን በዘላቂነት ለመፍታት የሚያስችሉ የፖሊሲ ማዕቀፎችን በመለየት፣ የስነ ምህዳርን፣ የአፈር ዓይነትን፣ የመሬት አቀማመጥን፣ እና የሰብል አመራረት ስርዓትን መሰረት ያደረጉ የአፈር ለምነት ማሻሻያ የቴክኖሎጂዎች አስፈላጊነትን ከማጉላት ባለፈ መልኩ ተስማሚ የግብዓት አቅርቦት ፣ ስርጭት እና ተደራሽነትን ውጤታማ በሆነ መልኩ ለማስፈን እንዲቻል በየደረጃው የሚገኙ ፈጻሚ አካላትን የማስፈጸም አቅም በመገንባት እና የባለድርሻ አካላት ተሳትፎ እና ትስስርን በማጠናከር በዕ.ት.ዕ ዘመኑ የተቀመጡ ግቦችን ከማሳካት ባለፈ መልኩ በስትራቴጂ ዘመኑ በመካከለኛ እና በረጅም ጊዜያት ትኩረት ሊሰጣቸው እና ሊተገበሩ የሚገባቸው ጉዳዮችን ለይቶ ያስቀመጠ ሰነድ ነው፡፡

ስለሆነም ስትራቴጂው የማስፈጸም አቅም ግንባታ እና የፖሊሲ ማዕቀፎችን በማውጣት የአፈር ጤንነት እና ለምነትን ማነቆዎችን በዘላቂነት በመፍታት የአርሶ እና አርብቶ አደሩን ሰፊ ጉልበት ከዘመናዊ የአፈር ለምነት ማሻሻያ ቴክኖሎጂዎች ጋር በማጣመር ፣ የተፈጥሮ ሀብትን በዘላቂነት ለመጠቀም የሚያስችል የመሬት አጠቃቀም ስርዓትን መሰረት ባደረገ መልኩ የግብርና ምርት እና ምርታማነትን በማሳደግ የምግብ ዋስትናን የማረጋጥ ግብ እንዲሳካ ምቹ ሁኔታዎችን የሚፈጥር ሲሆን በአጠቃላይ ሀገራችንን መካከለኛ ገቢ ካላቸው ሀገራት ተርታ ለማሰለፍ የተያዘውን ራዕይ ለማሳካት የሚኖረው ድርሻ ከፍተኛ ነው፡፡

1.1 መንደርደሪያ እና የስትራቴጂው አስፈላጊነት

በሀገር አቀፍ ደረጃ ከጊዜ ወደ ጊዜ እያሽቆለቆለ የመጣውን የአፈር ጤንነት እና ለምነት ግምት ውስጥ በማስገባት መንግስት በሰጠው ከፍተኛ ትኩረት የአፈር ለምነት ማሻሻያ ስራዎችን በባለቤትነት ለመተግበር እንዲቻል በእርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ሚኒስቴር እና በተወሰነ መልኩም ቢሆን በክልሎች አደረጃጀት ከተፈጠረለት ጊዜ አንስቶ በአፈር ለምነት እና ጤንነት ዙሪያ በርካታ ስራዎችን እያከናወነ የሚገኝ መሆኑ ይታወቃል፡፡

በመሆኑም መዋቅሩ ከተቋቋመ ጊዜ አንስቶ የአፈር ጤንነት እና ለምነት ማሻሻያ ስራዎችን ውጤታማ ለማድረግ ይቻል ዘንድ የስልጠና ማንዋሎችን በማዘጋጀት እና የተጠቃሚውን አቅም በመገንባት በየደረጃው እስከታችኛው የመንግስት መዋቅር ድረስ እንዲወርድና አርሶ አደሩ በችግሩ እና በመፍትሄው ዙሪያ ግንዛቤ እንዲይዝ ሰፊ ጥረት ተደርጓል፡፡ በተጨማሪም በአርሶ አደሩ ማሳ እና በገበሬ ማሰልጠኛ ማዕከላት ሰርቶ ማሳያዎችን በማካሄድ አርሶ አደሩ በአፈር ለምነት ማሻሻያ ቴክኖሎጂዎች ጠቀሜታ ዙሪያ ተሞክሮ እንዲወስድ ሁኔታዎችን በማመቻቸት ቴክኖሎጂውን በተመሳሳይ አካባቢዎች ለማስፋፋት ጥረት ሲደረግ ቆይቷል፡፡

የአፈር ለምነት ማሻሻያ ቴክኖሎጂዎችን ለአርሶ አደሩ በስፋት ከማስተዋወቅ ጀምሮ ቴክኖሎጂዎቹ በስፋት ጥቅም ላይ እንዲውሉ እና አርሶ አደሩን ተጠቃሚ ከማድረግ አንጻር በበርካታ ባለድርሻ አካላት ተሳትፎ ሰፊ ርብርብ እየተደረገ ይገኛል፡፡ ይህ ስትራቴጂ ሲቀረጽ በግብርና ትራንስፎርሜሽን ኤጀንሲ የወጣውን አፈር ለምነት ፍኖታ ካርታ ግምት ውስጥ ያስገባ ሲሆን ለ አብነት በሀገር አቀፍ ደረጃ የአፈር ምርመራን መሰረት ያደረገ የምጥን ማዳበሪያዎችን በማውጣት፣ ቴክኖሎጂውን የማስተዋወቅና የማስፋት ስራ ተግባራዊ መሆኑ ከዚህም በተጨማሪ የምጥን ማዳበሪያ ማቀነባበሪያ ፋብሪካዎች በየክልሉ ተቋቁመው ስራ መጀመራቸው፣ በአሲዳማ አፈር ልማት በክልሎች የኖራ መፍጫ ወፍጮዎችን በመትከል እና ኖራ በማምረት አርሶ አደሩ ቴክኖሎጂውን በስፋት እንዲጠቀም ጥረት እየተደረገ መሆኑ ፣ በኮትቻ አፈር ልማት ትርፍ ውሀን በቢቢኤም በማጠንፈፍ ምርትና ምርታማነት እንዲያድግ መደረጉ፣ የጥራጥሬ ሰብል ምርታማነትን ለመጨመር አርሶ አደሩ የህየወ ማዳበሪያ ተጠቃሚ እየሆነ መምጣቱ ፣በዚህም የህየወ ማዳበሪዎችን የሚያመርቱ የግል

ድርጅቶች(መናገሻ ባዮቴክ) እና የአፈር ምርመራ ላቦራቶሪዎች ተሳትፎ እየጨመረ መምጣቱ በተጨማሪም አርሶ አደሩ የተሻሻለ ኮምፖስት ተጠቃሚ እንዲሆን በተደረገው ጥረት የቨርሚኮምፖስት ቴክኖሎጂ እንዲተዋወቅና እንዲስፋፋ እየተደረገ መምጣቱን በምሳሌነት መጥቀስ ይቻላል፡፡ ከአፈር ለምነት ስራዎች ጋር በተያያዘ በአፈር ምርመራ ስራዎች እና በህየወ ማዳበሪያ ምርት በሀገር አቀፍ ደረጃ የሚገኙ የአፈር ምርመራ ላቦራቶሪዎች አቅም እየጎለበተ መምጣቱ ለእነዚህም ስራዎች ውጤታማነት የባለድርሻ ድጋፍ እና ትስስር ከጊዜ ወደ ጊዜ እየተጠናከረ መምጣቱ የሚጠቀሱ ተግባራት ናቸው ፡፡

ሆኖም ግን በሀገር አቀፍ ደረጃ ካለው ሰፊ የአፈር ለምነት እና ጤንነት ተግዳሮት እንዲሁም የአየር መዛባት እያስከተለ ያለውን ተጽዕኖ ለመቀልበስ ካለው አስተዋጽኦ አንጻር ሲታይ በርካታ ውስንነቶች እንዳሉ በየወቅቱ በየደረጃው ከሚካሄደው የአፈጻጸም ግምገማ ውጤት ለመረዳት ተችሏል፡፡ የአፈር ለምነት እና ጤንነት ማሻሻያ ስራው በስትራቴጂ አለመመራቱ፣ያሉትን ቴክኖሎጂዎች በአግባቡ እና በሚፈለገው መጠን አለመተግበር እንዲሁም ችግር ፈቺ የሆኑ ተስማሚ እና ዘላቂነት ያላቸው የአፈር ለምነት ማሻሻያ ቴክኖሎጂዎችና አሰራር ዘይቤዎች በበቂ ሁኔታ አለመኖር ፣ያሉትንም ቴክኖሎጂዎች በስፋት ለአርሶ አደሩ ተደራሽ ለማድረግ የሚያስችል አምራቾች እና ተጠቃሚዎችን የሚያስተሳስር የአሰራር ሰንሰለት በሚፈለገው ደረጃ አለመዘርጋቱ፣ የአፈር ምርመራ ላቦራቶሪዎች አቅም በሚፈለገው ደረጃ አለመገንባቱ፣ ከባለድርሻ አካላት ጋር ያለው ቅንጅታዊ አሰራር የሚፈለገውን ያህል ጠንካራ አለመሆን ፣ ስራዎችን አቀናጅቶ ለመስራት የሚያስችል የፖሊሲ ማዕቀፍ እና አደረጃጀት አለመኖር የሚገለጽ ሲሆን እነዚህንም ተግዳሮቶች ዘላቂነት እና አስተማማኝ በሆነ መልኩ ለመፍታት ይህን የአፈር ለምነት እና ጤንነት ስትራቴጂ ሰነድ ማዘጋጀት አስፈልጓል፡፡

1.2 ራዕይ

በ2020 በዘላቂነት ምርታማ የሆነ፣ለምነቱና ጤንነቱ የተጠበቀ፣የምግብ ዋስትናን የሚያረጋግጥ ፣ ኢኮኖሚውን ወደ መካከለኛ ገቢ የሚያሸጋግር የአፈር ሃብት ያላት ሀገር ሆና ማየት

1.3 ተልዕኮ

ሀገራዊ እና ተቋማዊ አቅም በመገንባት የአፈር ለምነትና ጤንነትን የሚያሻሽሉ፣ የሚጠብቁና የሚያበለፅጉ ቴክኖሎጂዎች እና አሰራሮችን ለተጠቃሚው በሚፈለገው አግባብ በማቅረብ እና በማስረፅ

እንዲሁም የሥራ ዕድል በመፍጠር ቀጣይነት ያለው ገበያ ተኮር የሆነ የግብርና ምርትና ምርታማነት እድገትን ማረጋገጥ፡፡

1.4 ግብ

በመረጃ የተደገፈ ስነ ምህዳርን ፣ የመሬት አቀማመጥን እና ሰብል አመራረትን ያገናዘበ የተቀናጀ የአፈር ለምነትና ጤንነት ማሻሻያ ማዕቅፍን/ፓኬጅን/ በመቅረፅ፣በማስረጽና በማስፋፋት በዘርፉ በየዓመቱ ሊደረስበት የታቀደውን የግብርና ምርትና ምርታማነትን በ 8% ለማሳደግ የሚያስችል አስተዋጽኦ ማበርከት ነው፡፡

1.4 ዓላማዎች

- የአፈር አይነቶችንና ችግሮቻቸውን በየስነ-ምህዳራቸው መለየት እና ለፖሊሲ ውሳኔ እና ኢንቨስትመንትን ለመምራት የሚያስችሉ መረጃዎችን በካርታ አቀናብሮ ለተጠቃሚው ተደራሽ ማድረግ፡፡
- በየስህነ ምህዳሩ የሰብል አመራረት ዘይቤና የመሬትን አቀማመጥ ያገናዘበ የአፈር አይነት ችግሮችን መሰረት ያደረገ በዘላቂነት ምርትና ምርታማነትን የሚያሳድግ የተቀናጀ የአፈር ለምነት ማሻሻያ ግብዓቶችን፣ቴክኖሎጂዎችን እና የአያያዝ ስርዓቶችን ማፍለቅ፣ማላመድና ጥቅም ላይ እንዲውሉ ማድረግ፡፡
- አገር አቀፋዊ የአፈር ሀብት መረጃ ቋት መገንባት፣ የአያያዝና የአጠቃቀም ስርዓትን መዘርጋትና ማስረጽ፤
- የአፈር ለምነትንና ጤናማነትን በዘላቂነት ለማሻሻልና ለመጠበቅ የሚረዱ ቴክኖሎጂዎችን እና ግብዓቶችን የሚያቀርቡ ባለድርሻ አካላትን መፍጠር፣ማብቃት፣መደገፍና ግብዓቶችን በስፋት ጥቅም ላይ እንዲያውሉ ማድረግ፣
- የአፈር ሀብትን አያያዝ እና አጠቃቀም ቅንጅታዊ አሰራርን ለማጠናከር የሚያስችል ተቋም በመገንባት፣ ፖሊሲ እና የህግ ማዕቀፎችን በመቅረፅ እንዲጸድቅ እና እንዲተገበር ማድረግ፣
- በአፈር ለምነትና ጤንነት አጠቃቀም እና ስርጸት ቀጥተኛ ሚና ያላቸውን አካላት እና ድጋፍ ሰጪ የሆኑ የአፈር ምርመራ ላቦራቶሪዎችን አቅም መገንባት እና በመረጃ መረብ መስተሳሰር፣
- በአፈር ሀብት፤ ልማት፤ ጥበቃ እና አጠቀቀም ዙሪያ የህብረተሰቡን ግንዛቤ በየደረጃው ማሳደግ፣

1.5 ማዕቀፍ

አገር አቀፋዊ ስነ ምህዳርን ፣የሰብል አመራረት ዘይቤና የመሬት አቀማመጥን መሰረት ያደረገ በመስኖና በዝናብ ላይ የተመሰረተ አርሶ አደሩን፣ ከፊል አርብቶ አደሩንና አርብቶ አደሩን የሚደግፍ የግብርና ስርዓትን መሰረት ያደረገ

የአፈርን ሁለንተናዊ ጥቅም ያገናዘበ የአፈር ሀብት አያያዝና አጠቃቀም ስትራቴጂ ሰነድ ነው፡፡

1.6 ገዢ መርሆዎች

- የኢትዩጵያ የግብርና ህልውና እና ኢኮኖሚ የተመሰረተው በአፈር ሀብት አያያዝና አጠቃቀም ላይ ነው፣ አፈር መተኪያ የሌለው ብሄራዊ ሀብት ነው፣አፈርን ለማጎሳቆል በደቂቃ ውስጥ የሚከናወን ክስተት ሲሆን የተጎሳቆለውን አፈር ወደ ጤናማ ሁኔታ ለመመለስ ግን ከመቶ ዓመታት በላይ ይወስዳል፣

- የተፈጥሮ ሀብታችንን በተለይም የአፈር ሀብታችንን መጠበቅና መንከባከብ የእያንዳንዱ ዜጋ ግዴታ ነው!

- ጤናማ ህይወትና የአየር ለውጥን ሊቋቋም የሚችል ኢኮኖሚ መገንባት ከጤናማ አፈር ይጀምራል፣ የአፈርን ጤንነት መጠበቅ የምግብ እና የስነ ምግብ ዋስትና በዘላቂነት ለማረጋገጥ መሰረት ነው ፣

2. በአፈር ጤንነት እና ለምነት ማሻሻያ ባለፉት ዓመታት የተገኙ ስኬቶች

ባለፉት ዓመታት በግብርና ምርምር ተቋማት እና ሌሎች የዓለም አቀፍ የምርምር ተቋማት እና ባለድርሻ አካላት ድጋፍ የተለያዩ የአፈር ለምነት ማሻሻያ ቴክኖሎጂዎች ወጥተው ተግባር ላይ መዋላቸው ይታወቃል፡፡ ከእነዚህም ቴክኖሎጂዎች ጎን ለጎን አርሶ አደሩ በልምድ ያገኛቸውን የአካባቢ ዕውቀቶች በማዳበር የአፈሩን ምርትና ምርታማነት ሊያሳድጉ የሚችሉ ባህላዊ አሰራሮችን ሲተገብር ቆይቷል፡፡ እነዚህም በምርምር እና በአርሶ አደሩ ዕውቀት የተገኙ የአፈር ለምነት ማሻሻያ ዕውቀቶች ምርትና ምርታማነትን በማሳደግ ረገድ ያበረከቱት አስተዋጽኦ ከፍተኛ ቢሆንም ቴክኖሎጂዎቹን በአግባቡ በመመዘን ያሉባቸውን ክፍተቶች በማረም የበለጠ ውጤታማ ሊሆኑ የሚችሉበትን ሁኔታ በማመቻቸት በኩል እንዲሁም አዋጪነታቸውን በማጥናት ውጤታማ የሆኑትንና በስፋት በሁሉም ተመሳሳይ አካባቢዎች ሊስፈፋፉ የሚችሉበት ስራውን በባለቤትነት የሚመራ አደረጃጀት ባለመፈጠሩ ዘላቂነት ያለው ሀገራዊ የሆነ ውጤት ለማምጣት ያልተቻለበትን ሁኔታ ፈጥሮ ቆይቷል ፡፡

በመሆኑም መንግስት ይህንን ችግር በመረዳት ስራውን በባለቤትነት የሚመራ አካል እንዲቋቋምና ይህም አደረጃጀት በየክልሉ እስከታችኛው የመንግስት መዋቅር ድረስ እንዲዘረጋ አቅጣጫ በማስቀመጥ በአፈር ጤንነት እና ለምነት ስራዎች ላይ የሚሰሩ ባለድርሻ አካላትን በማስተባበር ሀገራዊ ለውጥ በሚያመጣ መልኩ እንዲተገበር ምቹ ሁኔታን ፈጥሯል፡፡

በዚህም ከፌደራል እስከ ክልል ባለው አደረጃጀት ባለድርሻ አካላትን በማሳተፍ የአፈር ጤንነትና ለምነትን በዘላቂነት በማሻሻል ምርትና ምርታማነትን ለማሳደግ በርካታ ጥረቶች እየተደረጉ ይገኛል፡፡ ልዩ ትኩረት የሚሹ ችግር ያለባቸው የአፈር ዓይነቶች ምርታማነትን ለማሳደግ አርሶ አደሩ በችግሩ ዙሪያ ግንዛቤ እንዲዳብር እና ችግሩንም ለመፍታት የተለያዩ ቴክኖሎጂዎችን እንዲተዋወቅና እንዲጠቀም ጥረት እየተደረገ ይገኛል፡፡ አርሶ አደሩ የማዕድን ማዳበሪዎችን በመጠቀም ምርትና ምርታማነት እንዲያድግ በተደረገው ጥረት የአፈር ምርመራን መሰረት ያደረገ የማዕድን ማዳበሪያ አጠቃቀም ስርዓት ተተግብሯል ፡፡ ከዚህም አንጻር ቀደም ሲል በሀገር አቀፍ ደረጃ ሁለት ዓይነት የማዕድን ማዳበሪያዎች (ዳፕና ዩሪያ) ብቻ ጥቅም ላይ ሲውሉ የነበረበትን የማዳበሪያ ምክረ ሀሳብ በማሻሻል በአሁኑ ወቅት በሀገራችን ከሁለቱ የማዕድን ማዳበሪያ ምንጮች በተጨማሪ ፖታሽ፣ ሰልፈር፣ ዚንክ እና ቦሮን የመሳሰሉ የማዕድን ማዳበሪያዎች በምጥን መልክ በማዘጋጀት እና ለአርሶ አደሩ በስፋት በማስተዋወቅ እና ተደራሽ በማድረግ ምርት እና ምርታማነትን ማሳደግ ተችሏል፡፡ ከዚህም ጎን ለጎን የምጥን ማዳበሪያ ማቀነባበሪያ ፋብሪካዎች በኦሮሚያ፣ አማራ፣ ትግራይ እና ደቡብ/ብ/ብ/ ክልሎች እንዲቋቋሙና አገልግሎት እንዲሰጡ ጥረት መደረጉ የሚጠቀስ ነው፡፡

የአፈር አሲዳማነት በምርት እና ምርታማነት ላይ የሚያመጣውን ተጽዕኖ በመረዳት ችግሩ ያለባቸውን የሀገሪቷ ክፍሎች መሰረት ያደረገ ግንዛቤ ማስጨበጫ ስራዎች በስፋት መሰራታቸው እና አርሶ አደሩ በችግሩ ዙሪያ በቂ ግንዛቤ እንዲያዳብር መደረጉ፣ በአሲዳማ አፈር ልማት ግብዓቶች ውስጥ አንዱ እና ዋነኛ የሆነውን የኖራ ቴክኖሎጂን አርሶ አደሩ እንዲተዋወቅና እንዲጠቀም ሰፊ ጥረት እየተደረገ ይገኛል፡፡ ለዚህም የኖራ መገኛ ቦታዎችን በመለየት ፣መንግስት የኖራ መፍጫ ማሽኖችን ችግሩ ባለባቸው ክልሎች እንዲቋቋሙ በማድረግ ኖራ ለአርሶ አደሩ ተደራሽ እንዲሆን ጥረት እየተደረገ ይገኛል፡፡ ከዚህ በተጨማሪም በኖራ ማምረት ሂደት ላይ የተሰማሩ የግል ባለሀብቶች ስራውን እንዲደግፉና እንዲበረታቱ በመንግስት በኩል ዕውቅና መሠጠቱ፣ የአፈር ምርመራ ላቦራቶሪዎች የአሲዳማ አፈር ናሙናዎችን በመመርመር የኖራ መጠን ለመወሰን የሚያስችል የአሰራር ስርዓት መዘርጋታቸው፣በምርምር በኩል የአፈር አሲዳማነትን መቋቋም የሚችሉ የሰብል ዝርያዎችን በማውጣት በኩል፣ የኖራ መጠን መወሰኛ ዘዴዎችን እና ተቀናጀ አሲዳማ አፈር ልማት ፓኬጅ ከማዘጋጀት አንጻር ጅምር ስራዎች መኖራቸው ተጠቃሽ ናቸው፡፡

በኮትቻ አፈር ልማት ስራዎች አርሶ አደሩ በማሳው ውስጥ የሚገኘውን ትርፍ ውሀ ለማጠንፈፍ የሚረዳውን የአይባር ቢቢኤም ቴክኖሎጂ ጠቀሜታ አውቆ መተግበር መጀመሩ እና የተንጣፈፈውን ትርፍ ውሀ በኩሬ በማጠራቀም በዓመት ሁለትና ሶስት ጊዜ ማምረት መቻሉ፣ ትርፍ ውሀ ማጠንፈፍ በማይቻልባቸው አካባቢዎች አርሶ አደሩ የተለያዩ ቴክኖሎጂዎችን (ካምበር ቤድ፣ ተስማሚ የሩዝ ዝርያዎችን መጠቀም ፣ ታይ ሪጅር) እና ውጤታማ የሆኑ ባህላዊ

አሰራሮች እንዲተዋወቅና እንዲጠቀም አማራጭ መፈጠሩ የሚጠቀሱ ተግባራት ናቸው፡፡

ከመስኖ እርሻ ስራዎች ጋር ተያይዞ የተከሰተውን አፈር ጨዋማነት አስመልክቶ እስካሁን ድረስ በጨዋማ አፈር ልማት ስራዎች በሀገር አቀፍ ደረጃ በስፋት የተተገበረ ውጤታማ ስራ ባይኖርም የአፈር ጨዋማነት መንስኤዎች፣የሚስከትለው ችግር እና መፍትሄዎች ዙሪያ ችግሩ በሚገኝባቸው አካባቢዎች

ለባለሙያዎች የግንዛቤ ማስጨበጫ ስልጠናዎች መሰጠታቸው ፣ ከግብረ ሰናይ ድርጅቶች ጋር በመተባበር ጨዋማነትን መቋቋም የሚችሉ ሰብል እና መኖ ዝርያዎችን በማውጣት በአርሶ እና አርብቶ አደሩ ዘንድ ቴክኖሎጂዎችን በስፋት ለማስተዋወቅ የምርምር ስራዎች በኦሮሚያ ፣ ትግራይ እና አፋር በሚገኙ ምርምር ጣቢያዎች እየተካሄደ መሆኑ፣ በሌላ መልኩም ግልብ ወይም ስስ መሬቶችን ለማበልጸግ የሚያስችሉ የተለያዩ ቴክኖሎጂዎች እና የአሰራር ዘይቤዎችን ለምሳሌ የጎርፍ ውሃ መበተኛ እርከን (water spreading weirs) እና ጥብቅ እርሻ ለማስፋት መልካም ተሞክሮዎች በተወሰኑ አካባቢዎች መጀመራቸውና አዋጪነታቸው መረጋገጡ ይጠቀሳል፡፡

በተፈጥሮ ማዳበሪያ ስራዎች አርሶ አደሩ የተቀናጀ የአፈር ለምነት ማሻሻያ ስራዎችን (ISFM) እንዲተገብር ከተለያዩ ባለድርሻ አካላት እና አምራች ድርጅቶች ጋር በመቀናጀት ቴክኖሎጂዎችን ለማስረጽ ጥረት እየተደረገ ይገኛል ፡፡ አርሶ አደሩ የህየወ ማዳበሪዎችን በስፋት እንዲጠቀም የግንዛቤ ማስጨበጫ ስራዎችን በየደረጃው በመስጠት ፣ በአርሶ አደር እና በገበሬ ማሰልጠኛ ማዕከላት ሰርቶ ማሳያዎች ቴክኖሎጂዎችን በማስተዋወቅ እንዲሁም ከአምራች ድርጅቶች ጋር ተቀናጅቶ በመስራት ፣ የአፈር ምርመራ ላቦራቶሪዎች የህየወ ማዳበሪያዎችን የማምረት አቅም በመገንባት የጥራጥሬ ሰብል ምርትና ምርታማነትና ለማሳደግ ጥረት እየተደረገ ይገኛል፡፡ በተጨማሪም ከምርምር አካላት ጋር በመቀናጀት በኦሮሚያ ፣ በትግራይ እና አማራ ክልሎች የቨርሚኮምፖስት ቴክኖሎጂን በማስተዋወቅና ከማስረጽ አንጻር አበረታች ውጤቶች እየተገኙ ሲሆን አርሶ አደሩ ኮምፖስትን በጥራት አምርቶ እንዲጠቀም ለማስቻል የኮምፖስት የጥራት ቁጥጥር የስልጠና ማንዋሎችን በማዘጋጀት ግንዛቤ እንዲፈጠር ከማድረግ ባለፈ መልኩ በየደረጃው የሚገኙ ባለሙዎችና የልማት ጣቢያ ሰራተኞች የቅርብ ክትትል እና ድጋፍ እንዲያደርጉ ጥረት እየተደረገ ይገኛል ፡፡ በአጠቃላይ በአፈር ለምነት እና ጤንነት ስራዎች ህብረተሰቡን በማነቃነቅ እመርታዊ ለውጥ ለማምጣት የአፈር ለምነት ንቅናቄ ሰነድ በማዘጋጀትና ሰነዱንም ለማስፈጸም የሚያስችል የትግበራ ማንዋል በማዘጋጀት በሁሉም ክልሎች ውጤታማ እንዲሆን ከፍተኛ ርብርብ እየተደረገ ይገኛል፡፡

ይህ የአፈር ጤንነትና ለምነት ማሻሻያ ስትራቴጂ ሲቀረጽ ከላይ የተጠቀሱትን ባለፉት ዓመታት የተገኙ ስኬቶችን ግንዛቤ ውስጥ በማስገባት ፣ በተለይም የሀገሪቱን የአፈር ለምነትና ስርጭት በካርታ ላይ ለማስቀመጥ የግብርና ትራንስፎርሜሽን ኤጀንሲ በኢትዮሲስ ፕሮጀክት አማካኝነት ባለፉት ዓመታት በተሰሩ ስራዎች የተገኙ አበረታች ውጤቶችን እንደመነሻ በመውሰድ ነው፡፡

3. የሁኔታ ዳሰሳ

3.1 የዳይሬክቶሬቱ ነባራዊ መዋቅር

የአፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት ሲቋቋም መሰረት ያደረገበት ዋና ምክንያት በአገር አቀፍ ደረጃ ከአፈር ጤንነት እና ለምነት አንጻር በከፍተኛ ደረጃ ምርት እና ምርታማነት ላይ አሉታዊ ተጽዕኖ የሚያሳድሩ ተግዳሮቶችን መሰረት ያደረገ ነው፡፡ ይህም ሀገራችን በምግብ ሰብል ራሷን ለመቻል እና የምግብ ዋስትናናን በማረጋገጥ አርሶ አደሩን በኢኮኖሚው ተጠቃሚ እንዲሆን ለማስቻል እና ለአግሮ ፕሮሰሲንግ በቂ ግብአት ሊያቀርብ የሚችልበትን አቅም ለመፍጠር የሚያስችል አደረጃጀትን መሰረት ያደረገ ነው ፡፡ ከዚህም አንጻር ዳይሬክቶሬቱ በሶስት ዋና ዋና ኬዝ ቲሞች እንዲዋቀር ተደርጓል

(ምስል1)፡፡የኬዝ ቲሞቹም የስራ ተግባር እና ሀላፊነትን በተመለከተ በዕዝል 1 ላይ ተመላክቷል፡፡

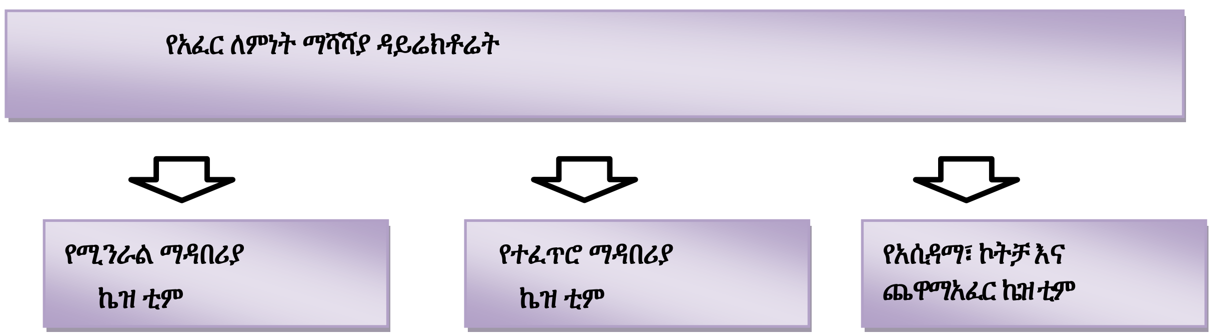

ምስል 1. የአፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት የስራ ክፍሎች

ዳይሬክቶሬቱ በተፈጥሮ ሀብት ልማት ዘርፍ የሚገኝ ሲሆን የጎንዮሽ የስራ ትስስሩን በተመለከተ ከሌሎች አምስት ዳይሬክቶሬቶች ጋር ቀጥተኛ ያልሆነ የስራ ትስስር አለው(ምስል2)፡፡ በተለይም ከብሄራዊ አፈር ምርመራ ላቦራቶሪ ማዕከል ጋር ያለው የስራ ግንኙነት ቀጥተኛ አለመሆኑ ከአፈር ምርመራ ጋር የተያያዙ ስራዎችን (የአሲዳማ አፈር ልማት ፣ የማዕድን ማዳበሪያዎች ፣ እና የሀየወ ማዳበሪያ ማምረት) በሚፈለገው አግባብ ለመፈጸም የራሱ የሆነ ተጽዕኖ ሊፈጥር እንደሚችል ማየት ይቻላል፡፡ ዳይሬክቶሬቱ ከክልሎች ጋር ያለውን የስራ ትስስርም በተመለከተ ቀጥተኛ ያልሆነ ሲሆን ክልሎቹ ግን እስከ ታችኛው የመንግስት መዋቅር (ቀበሌ አስተዳደር) ድረስ ቀጥተኛ የሆነ የስራ ትስስር እንዳላቸው ያሳያል (ምስል2)፡፡ ይህም ዳይሬክቶሬቱ ቴክኖሎጂዎችን በማስተዋወቅ፣ በማስረጽ አንጻር እንዲሁም ቴክኖሎጂዎቹ በምርት እና ምርታማነት ላይ ያመጡትን ውጤት ሪፖርት ልውውጥ፣ ለመገምገም እና ግብረ መልስ ከመስጠት አኳያ የራሱ ተጽዕኖ እንዳለው ለማየት ይቻላል፡፡

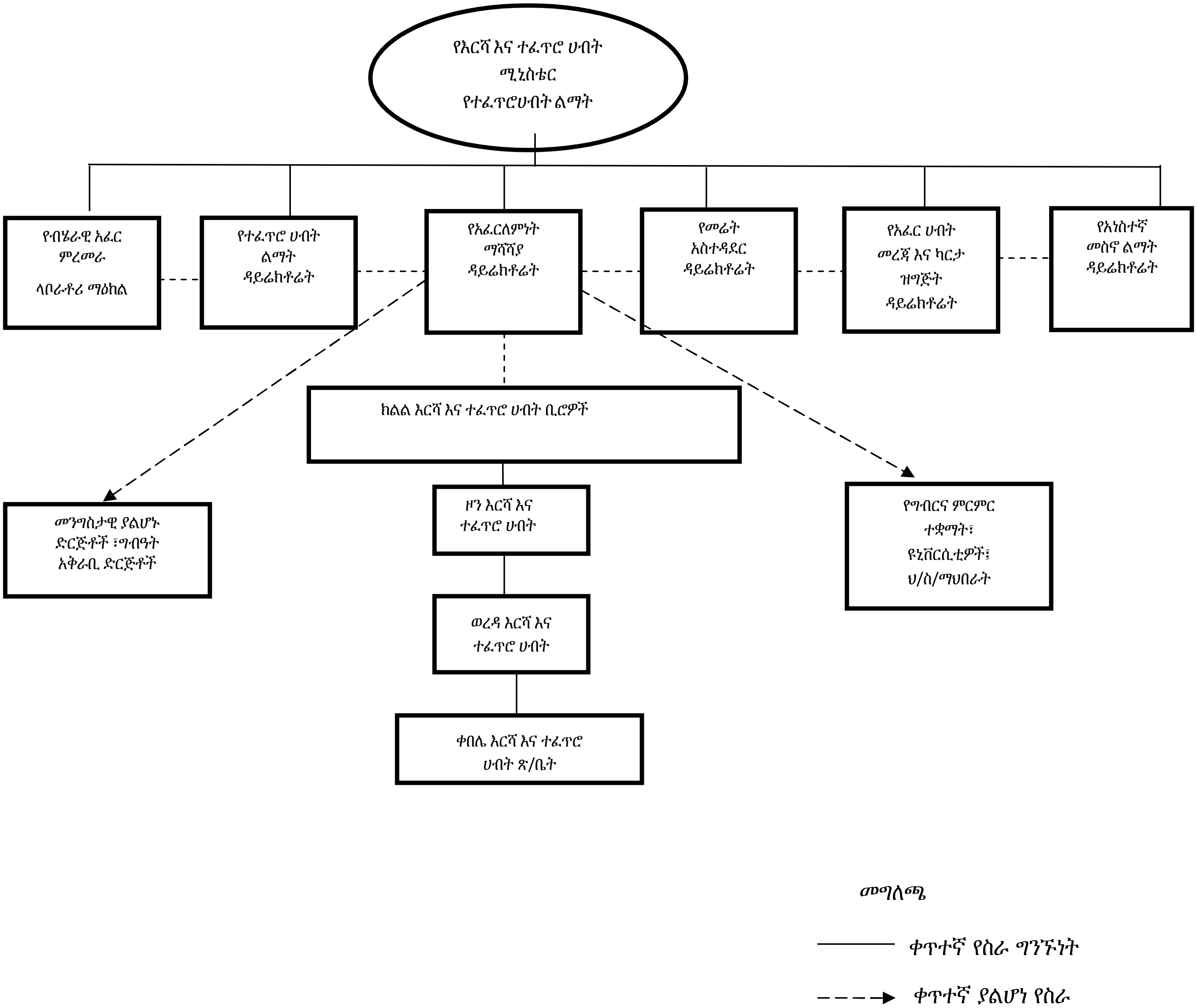

ምስል 2. የአፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት ካለድርሻ አካላት ጋር ያለውን የስራ ትስስር የሚያሳይ ስዕላዊ መግለጫ

4. የአፈር ጤንነትና ለምነት ስትራቴጂካዊ የትኩረት ማነቆዎች

በአፈር ጤናማነትና ለምነት ስትራቴጂ አምስት አበይት ስትራቴጂያዊ ማነቆዎች የተለዩ ሲሆን እነዚህንም በቅደም ተከተል ለማስቀመጥ እንዲቻል የመመዘኛ መስፈርቶችን እና እንደ ተጽዕኖ ፈጣሪነታቸው አንጻራዊ ክብደት በመስጠት ቅደም ተከተላቸው ተለይቷል (ዕዝል 2 ይመልከቱ) ፡፡ እነዚህም፡-

ሀ) ልዩ ትኩረትየሚሹችግር ያለባቸው የአፈር ዓይነቶችምርታማነት ዝቅተኛመሆን

ለ) የተፈጥሮ ማዳበሪያዎች በተገቢው ሁኔታናመጠንበስፋትጥቅምላይ አለመዋላቸው

ሐ) የማዕድን ማዳበሪያዎች ምርትና ምርታማነትን በመጨመር ረገድ ውጤታማነታቸው አጥጋቢ አለመሆን

መ) በአፈርመሳቀል እና ብክለትምክንያት የአፈርምርታማነት መቀነስእና ጤናማነት መታወክ ሠ)

ሥርዓታዊ/ዘርፈ ዘለል ስትራቴጂክ ጉዳዮችናማነቆዎችናቸው

ከላይ ከተዘረዘሩት ዓበይት ስትራቴጂያዊ ማነቆዎች ከ *ሀ* እስከ *መ* የተጠቀሱት ከአፈር ሀብት ጋር የተያያዙ ቴክኒካዊ ማነቆዎች ሲሆኑ ሠ ላይ የተጠቀሰው ዘርፍ ዘለል ስርዓታዊ ማነቆዎችን ይይዛል፡፡

በዚህም መሰረት በእያንዳንዱ ዓበይት ስትራቴጂዊ ማነቆዎች ስር ዝርዝር ስትራቴጂያዊ ማነቆዎች የተለዩ ሲሆን እነዚህም ልዩ ትኩረት የሚሹ ችግር ያለባቸው የአፈር ዓይነቶች (6) ፣ የተፈጥሮ ማዳበሪያዎች (3)፣ የማዕድን ማዳበያዎች(5) ፣የአፈር መሳቀል እና ብክለት (6) እና ሥርዓታዊ/ዘርፈ ዘለል ስትራቴጂክ ጉዳዮች ማነቆዎች(15) በድምሩ (35) ዝርዝር ስትራቴጂያዊ ማነቆዎች ተቀምጠዋል (ሰንጠረዥ 1 ይመልከቱ)፡፡

ሰንጠረዥ 1. በአፈር ለምነት እና ጤናማነት የተለዩ ዓበይትና ዝርዝር ስትራተጂያዊ ማነቆዎች

1. ልዩ ትኩረት የሚሹ የአፈር ዓይነቶች ምርታማነት ዝቅተኛ መሆን
1.1. የኮትቻ አፈር፣ የአሲዳማ አፈር፣ ጨዋማነትን፣ ሶዳማነትን እና ጨዋማ-ሶዳማነትን መንስኤዎች፣ ስርጭትና ሽፋናቸው በጥልቀት አለመታወቁ
1.2. ልዩ ትኩረት የሚሹ አፈር ዓይነቶች ለማከም እና በአግባቡ ለመጠቀም የሚያስችሉ ቴክኖሎጂዎች እና የአሰራር ዘይቤዎች እጥረት መኖር እና ያሉትንም በበቂ ደረጃ አለመጠቀም
1.3. ልዩ ትኩረት የሚሹ የአፈር ዓይነቶች ተስማሚ የሆነ የመሬት አጠቃቀም ስርዓት አለመኖር
1.4. ልዩ ትኩረት የሚሹ አፈር ዓይነቶች ማከሚያ ግብዓቶች መገኛ ቦታዎችን በጥልቀት አለመታወቁ
1.5. ለኮትቻ አፈር ተስማሚ እና አዋጪነት ያለው የውሀ አሰባሰብና መልሶ መጠቀም ዘዴ አጥጋቢ ውጤት አለማምጣት
1.6. የመስኖ ውሀ የአፈር ጨዋማነትን እንዳስከትል በአግባቡ ጥቅም ላይ አለማዋል
1.7 ቴክኖሎጂዎችና የአሰራር ዘ|ይቤዎች ከሌሎች የአፈር ለምነት ማሻሻያ ዘዴዎች ጋር አለመቀናጀት
2. የተፈጥሮ ማዳበሪያዎች በተገቢው ሁኔታና መጠን በስፋት ጥቅም ላይ አለመዋላቸው
2.1 የጤናማ አፈር አመላካቾች የሆኑት የአፈር ስነ ሕይወታዊ አካላት እየተመናመኑ መሄድ እና ስነምህዳሩ መናጋት
2.2 የእርሻ ተረፈ ምርት እና ሌሎች አማራጭ የተፈጥሮ ቁስ አካላት በመጠን እና በጥራት ለግብርና ግብአት በቂ አለመሆን
2.3 ሊበሰብሱ የሚችሉ የከተማና የኢንዱስትሪ ደረቅ ቆሻሻዎች ለግብርና ግብዓትነት አለመዋል
2.4 ቴክኖሎጂዎችና የአሰራር ዘ|ይቤዎች ከሌሎች የአፈር ለምነት ማሻሻያ ዘዴዎች ጋር አለመቀናጀት
3. የማዕድን ማዳበያዎች ምርትና ምርታማነትን በመጨመር ረገድ ውጤታማነታቸው አጥጋቢ አለመሆን
3.1.ለሰብል የሚሰጠው የማዕድን ማዳበሪያዎች ምክረ ሀሳብ የስነ ምህዳርን፣ የአፈር ዓይነት፣ የመሬት አቀማመጥን፣ እና የሰብል አመራረት ስርዓትን ያማከለ አለመሆኑ
3.2 የማዕድን ማዳበሪያ ምክረ ሀሳብ እና አቅርቦት የመስኖ እርሻን ከግምት ውስጥ አለማስገባቱ
3.3..የማዕድን ማዳበሪያ ከውጪ ስለሚገባ የማዕድን ማዳበሪያ ዋጋ መናር፣ የጥራት ችግር መኖሩ እና በወቅቱ አለመድረሱ
3.4. በስፋት ጥቅም ላይ እየዋሉ ያሉ ማዳበሪያዎች ውስን ንጥረ ነገሮችን ብቻ መያዛቸው
3.5. የማዕድን ማዳበሪዎችን ከሌሎች የአፈር ለምነት ማሻሻያ ቴክኖሎጂዎች እና ዘዴዎች ጋር አለመቀናጀት
4. በአፈር መሳቀል እና ብክለት ምክንያት የአፈር ምርታማነት መቀነስ እና ጤናማነት መታወክ
4.1 የአፈር መሳቀል ሂደቶችንና ደረጃዎችን የሚለይ መረጃ እና ካርታ አለመኖር
4.2 በአፈር መሸርሸር ምክንያት በእርሻ ማሳዎች ላይ የቦረቦር መስፋፋት
4.3 ከፍተኛ መጠነ ተዳፋትነት ያላቸው አካባቢዎች ያለአግባብ መታረሳቸው
4.4 የአፈር ጥልቀት መቀነስ እና ውስጠ መዋቅሩ መናጋት
4.5 የአፈር የዕጽዋት ልባስ መመናመን /መራቆት

4.6 ከእንዱስትሪዎችና ከከተሞች የሚወጡ በካይ ኬሚካሎችና ቆሻሻዎች በቀጥታ ወደ አፈር መጨመር
4.7 ቴክኖሎጂዎችና የአሰራር ዘይቤዎች ከሌሎች የአፈር ለምነት ማሻሻያ ዘዴዎች ጋር አለመቀናጀት
5. ሥርዓታዊ/ዘርፈ ዘለል ስትራቴጂክ ጉዳዮችና ማነቆዎች
5.1 ተቋማዊ እና ፖሊሲ ነክ ማእቀፎች
5.1 የተቀናጀ የአፈር ለምነት (ISFM) እና ጤንነት ፖሊሲ እና የቁጥጥር ማዕቀፍ አለመኖር
5.2 የአፈር ለምነት እና ጤንነት ማሻሻያ ግብዓቶች የዕሴት ሰንሰለት (ማምረት፣ ማጓጓዝ፣ ክምችት፣ አቅርቦት፣ ስርጭት፣ የጥራት ቁጥጥር እና የገበያ ትስስር) የላላ መሆን
5.3 የአፈር ለምነት እና ጤንነት ማሻሻያ ግብዓቶች ጥራት ደረጃ ምደባና ቁጥጥር በተገቢው መልኩ አለመዘርጋት
5.4 የአፈር ሀብት መረጃ ፖሊሲና ስርዓት አለመኖር
5.5 የምርምርና ኤክስቴንሽን ሥርዓቱ ግኑኘነት የላላ መሆኑ
5.6 በሀገር አቀፍ እና በዓለም አቀፍ ደረጃ በአፈር ለምነትና ጤንነት ስራዎች የተሰማሩ ባለድርሻ አካላት ትብብር ደካማ መሆን
5.7 በሀገር ዓቀፍ ደረጃ የአፈር ሀብትን የሚመለከቱ ሥራዎችን የሚመራ እና ሚስተባብር ተቋም አለመኖር
የማስፈጸም አቅም ውስንነቶች
5.8 ለአፈር ለምነት እና ጤንነት የሰብዓዊ፣ የቁሳዊና የፋይናንስ ሃብት አቅም አለመኀልበት
5.9 በአፈር ለምነትና ጤንነት ላይ ቁልፍ በሆኑ የሙያ መስኮች ላይ የዕውቀትና የክህሎት ውስነነቶች መኖር
5.10 የአፈር ለምነትና ጤንነት ባለሙያዎች ፍልሰት
5.11 የአፈር ምርመራ ቤተ-ሙከራዎች ደረጃቸውን የጠበቁ አለመሆን እና የጥገና ስርዓት አለመዘርጋት
5.12 ቀጣይነት ለው ክትትልና ግምገማ አለመኖር
የአፈር ለምነት እና ጤንነት ቴክኖሎጂ ስርጭት እና ስርጸት
5.12 የአፈር ለምነትና ጤንነት ቴክኖሎጂ ምዝገባና የልቀት አሠራርና ሥርዓት አለመኖር
5.13 የአፈር ለምነት እና ጤንነት ማሻሻያ የስራ መሳሪያዎች (ውኃ ማጠንፈፊያ፣ የኖራ መበተኛ፣ እና ጥልቅ ማረሻ መሣሪያ ወዘተ..) የቴክኖሎጂ አማራጭ አለማግኘትና የአርሶ አደሩን የመግዛት አቅም እና ፍላጎት ያገናዘበ አለመሆን
አፈር ነክ መረጃዎች እና የመረጃ ቋት
5.14 ወቅታዊ እና ዝርዝር የአፈር ሀብት መረጃ እና የመረጃ ቋት በሚፈለገው ሁኔታ አለመደራጀት
5.15 የአፈር ለምነት እና ጤንነት ማሻሻያ ቴክኖሎጂዎች አጠቃቀም ምክርና የአፈር ምርመራ አገልግሎት በበቂ ሁኔታ አለመኖር

5. ስትራቴጂያዊ ማነቆዎችና መፍትሄዎቻቸው

የኢትዮጵያ የአፈር ጤንነት እና ለምነት ችግሮችን በመዳሰስ አምስት ዋናዋና ስትራቴጂክ የትኩረት መስኮች ተለይተዋል። የተለዩት አምስቱ ስትራቴጂክ የትኩረት መስኮች የማዕድን ማዳበርያ፣ የተፈጥሮና የህየወ ማዳበርያ፣ አሲዳማ ጨዋማ እና የኮትቻ አፈር አያያዝ፣የመሬት መንሳቆልና ብክለት እና ከአፈር ለምነትና ጤንነት ጋር የተያያዙ ስርዓታዊ ዘርፍ ዘለል ጉዳዮችን ያጠቀልላል። በእያንዳንዱ የትኩረት መስኮች ለተዘረዘሩት ችግሮች መፍትሄዎች በሰንጠረዥ 2 እስከ 6 በዝርዝር ተቀምጠዋል። በተጨማሪም በሰንጠረዦቹ ውስጥ ለእያንዳንዳቸው የትኩረት ጉዳዮች በአጭር፣ መካከለኛ እና በረዥም ጊዜ የሚፈፀሙ መፍትሄዎች ተዘርዝረው ተቀምጠዋል።

ስንጠረዥ 2. ልዩ ትኩረት የሚሹ አፈር ዓይነቶች (የአሲዳማ፣ ኮትቻማ እና ጨዋማ አፈር) ስትራቴጂያዊ ማነቆዎች እና መፍትሄዎች

ስትራቴጂያዊ ማነቆዎች	**ስትራቴጂያዊ መፍትሄዎችና የትግበራ ወቅት**		
	በአጭር ጊዜ (3 ዓመት)	**በመካከለኛ ጊዜ (5 ዓመት)**	**በረጅም ጊዜ (10 ዓመት)**
2.1 የኮትቻ አፈር፣ የአሲዳማ አፈር፣ ጨዋማነትን፣ ሶዳማነትን እና ጨዋማ- ሶዳማነት መንስኤዎች፣ ስርጭትና ሽፋናቸው በጥልቀት አለመታወቁ	• በሀገር አቀፍ ደረጃ ያሉትን የአሲዳማነት፣ ኮትቻማ ጨዋማ፣ ሶዳማ • እና ጨዋማ-ሶዳማ አፈሮችን መረጃዎችን መሰብሰብ እና መተንተን ጥንቅር ማዘጋጀት • የእነዚህን አፈሮች ችግር መፍታት እና ምርታማ መድረግ የሚያስችሉ የልማት ዕቅዶች ማውጣትና መተግበር	• በመጀመሪያው የስትራቴጂክ እቅድ የተሰባሰቡትንና የተጠናከሩትን መረጃዎች መሰረት በማድረግ ልዩ ትኩረት የሚሹ አፈር ዓይነቶች ጥልቅ ጥናት በማካሄድና ካርታ ማዘጋጀት • የጥልቅ ጥናት ውጤት ላይ በመመስረት የልማት ዕቅድ ማዘጋጀትና መተግበር	• በጥልቅ ጥናት ውጤት ላይ በመመስረት ዘላቂ የሆነ የልማት ዕቅድ ማዘጋጀትና በስፋት መተግበር • ልዩ ትኩረት የሚሹ አፈር ዓይነቶች ያሉበትን ሁኔታ ክትትል እና ግምገማ ማካሄድ ግብረ መልስ ማዘጋጀት
2.2 ልዩ ትኩረት የሚሹ አፈር ዓይነቶች ለማከም እና በአግባቡ ለመጠቀም የሚያስችሉ ቴክኖሎጂዎች እና የአሰራር ዘይቤዎች እጥረት መኖር እና ያሉትንም በበቂ ደረጃ አለመጠቀም	• ልዩ ትኩረት የሚሹ አፈር ዓይነቶች ነባር ቴክኖሎጂዎችና የአያያዝ ዘዴዎች በፓኬጅ መልክ በማዘጋጀት በስፋት ማስተዋወቅ እና ማስፋፋት • በአሁኑ ወቅት ተግባራዊ የሆኑ ልዩ ትኩረት የሚሹ አፈር ዓይነቶች ባህላዊ ዕውቀቶችን ማሻሻል	• የሮክ ፎስፌት፣ ጂፕሰም፣ አይረን ፎስፌት፣ ኖራ፣ • ባዩቻር፣ ወዘተ.. እንደ አግባብነቱ ተጠቅሞ ለጨዋማ እና አሲዳማ አፈር የማከም አዋጪነት ጥናት ማካሄድ እና ምክረ ሀሳብ ማዘጋጀት • በምክረ ሀሳቡ መሰረት የጨዋማ እና አሲዳማ አፈሮችን በማከም እና ተስማሚ የሆኑ ዕጽዋቶችን በመምረጥ በተቀናጀ ሁኔታ	• ምቹ የሆኑ የግብርና ኢንተርፕራይዞችን ስራ ላይ ማዋል (የወተት ሀብት ልማት፣አትክልትና ፍራፍሬ ወዘተ..) • ልዩ ትኩረት የሚሹ አፈር ዓይነቶች ፓኬጆ በየጊዜው መከለስ እና ጥቅም ላይ ማዋል፣ • ሰብልና ፈርጆ ብዙ ጠቀሜታ ያላቸውን ዛፎች ጥምር እርሻ ማስፋፋት
2.3 ልዩ ትኩረት የሚሹ የአፈር ዓይነቶች ተስማሚ የሆነ የመሬት አጠቃቀም ስርዓት አለመኖር	• የመሬት ሀብት ባህሪ እና ስነ ኢኮኖሚያዊ አዋጪነት የሚያሳይ የአጠቃቀም ፍኖተ ካርታ ማዘጋጀት • ተስማሚ የሆነ የመሬት አጠቃቀም ስርዓት አዘጋጅቶ በሙከራ ደረጃ ተግባራዊ ማድረግ፣	• የመሬት ሀብት ባህሪ እና ስነ ኢኮኖሚያዊ አዋጪነት የሚያሳይ የአጠቃቀም ፍኖተ ካርታ ማዘጋጀት፣ • ተስማሚ የሆነ የመሬት አጠቃቀም ስርዓት	• የተዘጋጀውን የመሬት አጠቃቀም ስርዓት መሰረት በማድረግ የልማት ፓኬጅ ማዘጋጀትና መተግበር
2.4 ልዩ ትኩረት የሚሹ አፈር ዓይነቶች ማከሚያ ግብዓቶች መገኛ ቦታዎችን በጥልቀት አለመታወቁ	• የኖራ፣ የጂፕሰም፣ የአይረን ሰልፌት ወዘተ… መገኛ ኪስ ቦታዎችን ጨምሮ መለየት እና ካርታ ማዘጋጀት፣ ጥራትና መጠናቸውንም ለአምራች ድርጅቶች ማሳወቅ	• የግብዓት መገኛ ቦታዎችን ማስተዋወቅና ቦታዎቹን ተደርሽ እንዲሆኑ ማድረግ	• የግብዓት መገኛ ቦታዎችን ማስተዋወቅና ቦታዎቹን ተደርሽ እንዲሆኑ ማድረግ
2.5 ለኮትቻ አፈር ተስማሚ እና አዋጪነት ያለው የውሀ አሰባሰብና መልሶ መጠቀም ዘዴ አለመኖር	• ነባሩን የኮትቻ አፈር የህዝብ ንቅናቄ ስራ አጠናክሮ ማስቀጠል . • በስራ ላይ የዋሉትን የውሀ ማሳባሰቢያ ቴክኖሎጂዎችን መለየት፣ ሙከራ ማካሄድ እና ማስፋት • ለኮትቻ አፈር ልማት ተጨማሪ አዋጪ እና ተስማሚ የውሀ ማሰባሰቢያ ቴክኖሎጂዎችን እና አሰራሮችን ማፍለቅና	• ለኮትቻ አፈር ልማት ተጨማሪ አዋጪ እና ተስማሚ የውሀ ማሰባሰቢያ ቴክኖሎጂዎችን እና አሰራሮችን • ማፍለቅ፣ ማሰራጨት እና በማስፋት ለመስኖ መደጎሚያ እንዲውል ማድረግ	• ለኮትቻ አፈር ልማት ተጨማሪ አዋጪ እና ተስማሚ የውሀ ማሰባሰቢያ ቴክኖሎጂዎችን እና አሰራሮችን ማፍለቅ፣ ማሰራጨት እና በማስፋት ለመስኖ መደጎሚያ እንዲውል ማድረግ
2.6 የመስኖ ውሀን የአፈር ጨዋማነትን በማያስከትል መልኩ በአግባቡ ጥቅም ላይ አለማዋል	• ጨዋማ፣ሶዳማ እና ጨዋማ-ሶዳማነትን የማያስከትል የመስኖ ውሀ አጠቃቀም ስርዓት ተግባራዊ ማድረግ እና ክትትል ማካሄድ	• ጨዋማ፣ ሶዳማ እና ጨዋማ-ሶዳማነትን የማያስከትል የመስኖ ውሀ አጠቃቀም ስርዓትን ተግባራዊ ማድረግ	• ጨዋማ፣ ሶዳማ እና ጨዋማ-ሶዳማነትን የማያስከትል ትግበራን አጠናክሮ መቀጠል እና ክትትል ማካሄድ
2.7 ልዩትኩረት የሚሹ አፈሮች ላይ ያተኮረ የተቀናጀ የአፈር ለምነት (ISFM)የአሰራር ዘይቤ አለመኖር	• ልዩ ትኩረት የሚሹ የአፈር ዓይነቶችን ምርታማነት ለማሳደግ የሚያስችሉ ዝርያዎችን ፣ ማዳበሪያዎችን ፣የአፈር ማጠንፈፊያ ስልቶችን እንዲሁም የሜካናይዜሽን እንደመልከዓ ምድር አቀማመጥ መለየትና ተግባራዊ ማድረግ	• ልዩ ትኩረት የሚሹ የአፈር ዓይነቶችን ምርታማነት ለማሳደግ የሚያስችሉ ግብዓቶችንና የአሰራር ዘይቤዎችን በተቀናጀ መልኩ በፓኬጅ እንዲተገበሩ ማድረግ	• ትግበራ ላይ ዋሉ ፓኬጆችን እና የአሰራር ዘይቤዎችን በመገምገም እንደአስፈላጊነቱ እርማት ማድረግ

ሰንጠረዥ 3. የተፈጥሮ ማዳበሪያዎች ስትራቴጂያዊ ማነቆዎች እና መፍትሄዎች

ስትራቴጂካዊ ማነቆዎች	ስትራቴጂያዊ መፍትሄዎችና የትግበራ ወቅት		
	የአጭር ጊዜ ዕቅድ (3 ዓመት)	የመካከለኛ ጊዜ ዕቅድ (5 ዓመት)	የረጅም ጊዜ ዕቅድ (10 ዓመት)
3.1. የጤናማ አፈር አመላካቾች የሆኑት የአፈር ስነ ሕይወታዊ አካላት እየተመናመኑ መሄድ እና ስነምህዳሩ መናጋት	• በየስነምህዳሩ ያሉት የአፈር ስነ-ሕይወታዊ አካላት ብዝሀነት ያሉበትን ደረጃ ማወቅ፡፡ • ህየወ ማዳበሪያዎችን፣ የተሳቦ ቀልዝንና ፍግን መጠቀም	• በየስነምህዳሩ የተለዩ ጠቃሚ የሆኑ ስነ ህይወታዊ አካላት የሚባዙበትን የአሰራር ዘይቤዎች ማመቻቸት፣ • የተባዙትን ስነ ህይወታዊ አካላት በሰርቶ ማሳያ ማስተዋወቅ እና ወደ ኤክስቴንሽን ፓኬጅ ማስገባት እና ማስፋፋት፡፡	• ክትትል፣ ግምገማ ማሻሻያ ስራዎችን መስራት • ህየወ ማዳበሪያዎችን፣ የተሳቦ ቀልዝንና ፍግን በስፋት መጠቀም
3.2. የእርሻ ተረፈ ምርት እና ሌሎች አማራጭ የተፈጥሮ ቁስ አካላት በመጠን እና በጥራት ለግብርና ግብአት በቂ አለመሆን	• የእርሻ ተረፈ ምርት እና ሌሎች አማራጮች ለግብርና ግብአት እንዲሆኑ እንደየ ስነምህዳሩ ፈትሾ በመጠን እና በጥራት መለየት፣ • የእርሻ ተረፈ ምርት ወደ ማሳ የሚመለሱበትን አግባብ መለየትና መተግበር፣ • ስነምህዳርን ያማከለ የተፈጥሮ ቁስ አካላትን በብዛትና በጥራት ማምረት የሚቻልበትን ሁኔታ መለየት፣ ማመቻቸት እና በስራው የተሰማሩ አካላትን [illegible]፣ ማበረታታት	• በመጠን እና በጥራት የተሻሉ የእርሻ ተረፈ ምርት እና ሌሎች አማራጮች እንደ የስነምህዳሩ ፈትሾ በስፋት ስራ ላይ የሚውሉበትን መንገድ ቀይሶ መተግበር፡፡ • ከማሳ የሚሰበሰቡ ተረፈ ምርቶችን ወደ ማሳ እንዲመለሱ ከባለድርሻ አካላት ጋር በመቀናጀት ሌሎች አማራጮችን መፍጠር • ከማሳ የሚሰበሰበው የእርሻ ተረፈ-ምርት ውጤታማ እንዲሆን የትግበራ ምክረ-ሃሳብ	• ግብአቶቹን በመጠን እና በጥራት በማዘጋጀት የኤክስቴንሽን ፓኬጅ ማድረግ እና የአሰራር መመሪያ ማዘጋጀት፡፡
3.3. ሊበሰብሱ የሚችሉ የከተማና የኢንዱስትሪ ደረቅ ቆሻሻዎች ለግብርና ግብአትነት አለመዋል	• የሚበሰብሱ የከተማና የኢንዱስትሪ ደረቅ ቆሻሻዎች ለአፈር ለምነት እና ጤንነት የሚውሉበትን መመሪያ ማዘጋጀት • የሚበሰብሱ የከተማና የኢንዱስትሪ ደረቅ ቆሻሻዎችን መጠን፣ ይዘት፣ ባህሪ፣ ፍሰት እና ስርጭታቸውን መለየት፡፡ • ሊበሰብሱ የሚችሉ ደረቅ ቆሻሻዎችን ለአፈር ለምነት እና ጤነነት ማሻሻያነት የሚውሉበትን ዘዴዎች መቀየስ • ባለድርሻ አካላትን በማሳተፍ የተፈጥሮ የአፈር ለምነት ማሻሻያ ግብዓቶችን ማምረት እና ሰርቶ ማሳያዎች እና በከፍተኛ ትምህርት ተቋማት	• የሚበሰብሱ የከተማና የኢንዱስትሪ ደረቅ ቆሻሻዎች ለአፈር ለምነት እና ጤንነት የሚውሉበትን መመሪያ ማስጸደቅና መተግበር • ባለድርሻ አካላትን በማሳተፍ የተፈጥሮ የአፈር ለምነት ማሻሻያ ግብዓቶችን ማምረት እና ሰርቶ ማሳያዎች እና በከፍተኛ ትምህርት ተቋማት ማስተዋወቅ፡፡ • የዕሴት ሰንሰለትና የገበያ ትስስር መፍጠር ግብዓቶችን በስፋት ለተጠቃሚው እንዲደርሱ ማድረግ	• የሚበሰብሱ የከተማና የኢንዱስትሪ ደረቅ ቆሻሻዎች ለአፈር ለምነት እና ጤንነት የሚውሉበትን መመሪያ መተግበር • ባለድርሻ አካላትን በማሳተፍ የተፈጥሮ የአፈር ለምነት ማሻሻያ ግብዓቶችን ማምረት እና በሰርቶ ማሳያዎች እና በከፍተኛ ትምህርት ተቋማት በስፋት ማስተዋወቅ፡፡ • የዕሴት ሰንሰለትና የገበያ ትስስር መፍጠር ግብዓቶችን በስፋት ለተጠቃሚው እንዲደርሱ ማድረግ • [illegible]
3.5 የተፈጥሮ ማዳበሪያ ፣ አመራረት፣ አጠቃቀም ላይ ያተኮረ የአፈር ለምነት(ISFM) የአሰራር ዘይቤ አለመኖር	• የተፈጥሮ ማዳበሪዎች በብዛትና በጥራት ጥቅም ላይ እንዲውልና ምርታማነትን እንዲጨምር ተስማሚ የሆኑ ዝርያዎችን ፣ ማዳበሪያዎችን የሜካናይዜሽን ግብዓቶችንና የአሰራር ዘይቤዎችን ለተጠቃሚው መረጃ እና ፓኬጅ እንዲደርስ ማድረግ	• የተፈጥሮ ማዳበሪያዎች በብዛትና በጥራት እንደየመሬት አቀማመጡ መለየት ፣ የአፈሩ ዓይነት ምርታማነትን የሚያሳድጉ ግብዓቶችንና የአሰራር ዘይቤዎችን በተቀናጀ መልኩ እንዲተገብሩ ማድረግ	• ትግበራ ላይ የዋሉ ፓኬጆችንና የአሰራር ዘይቤዎችን መገምገም፣ እንደየአስፈላጊነቱ እርማት ማድረግ

ሰንጠረዥ 4. የማዕድን ማዳበሪያ ስትራቴጂያዊ ማነቆዎች እና መፍትሄዎች

ስትራቴጂካዊ ማነቆዎች	ስትራቴጂያዊ መፍትሄዎችና የትግበራ ወቅት		
	የአጭር ግዜ (3 ዓመት)	የመካከለኛ ግዜ (5 ዓመት)	የረጅም ግዜ (10 ዓመት)
4.1 ለሰብል የሚሰጠው የማዕድን ማዳበሪያዎች ምክረ ሀሳብ የስነ ምህዳርን፣ የአፈር ዓይነትን፣ የመሬት አቀማመጥን፣ እና የሰብል አመራረት ስርዓትን ያማከለ አለመሆኑ	• የአፈር ዓይነት፣ የመሬት አቀማመጥን፣ እና የሰብል አመራረት ስርዓትን ያማከለ የማዕድን ማዳበሪያዎች ለ40% የአገሪቷ የእርሻ መሬት ምክረ ሀሳብ ማዘጋጀት እና መረጃውን	• የአፈር ዓይነት፣ የመሬት አቀማመጥን፣ እና የሰብል አመራረት ስርዓትን ያማከለ የማዕድን ማዳበሪያዎች 80% በማድረስ የአገሪቷ የእርሻ መሬት ምክረ	• ቀሪውን 20% በማዘጋጀት ተግባራዊ የሆነውን ምክረ ሀሳብ ያመጣውን ውጤት በመገምገም የወደፊት አቅጣጫ ማስቀመጥ
4.2 የማዕድን ማዳበሪያ ምክረ ሀሳብ እና አቅርቦት የመስኖ እርሻን ከግምት ውስጥ አለማስገባቱ	• በመስኖ የሚዘሩ ለገበያ ተፈላጊ ለሆኑ ሰብሎች የሚሆኑ የማዳበርያ ፍላጎት መለየትና የአጠቃቀም ዘዴ ምክረ-ሀሳብ ማዘጋጀት • የመስኖ እርሻን ግምት ውስጥ ያስገባ የማዕድን ማዳበሪያ ዕቅድ ዝግጅት ማካሄድ	• በመስኖ የሚዘሩ ለገበያ ተፈላጊ ለሆኑ ሰብሎች የሚሆኑ ማዳበርያዎችን መለየትና የአጠቃቀም ዘዴ ምክረሀሳብ ማዘጋጀት እና መተግበር	• በመስኖ የሚዘሩ ለገበያ ተፈላጊ ለሆኑ ሰብሎች የሚሆኑ ማዳበርያዎችን መለየትና የአጠቃቀም ዘዴ ምክረሀሳብ ማዘጋጀት እና መተግበር • ከትግበራው በመነሳት አፈጻጸሙን በመገምገም
4.3 የማዕድን ማዳበሪያ ከውጪ ስለሚገባ የማዕድን ማዳበሪያ ዋጋ መናር፣ የጥራት ችግር መኖሩ እና በወቅቱ	• ኣዲስ የማዳበርያ ፋበሪካዎች ለማቋቋም የአዋጪነት እና የተግባራዊነት (feasibility) ጥናት ማካሄድ	• የማዳበርያ ፋበሪካዎች ለማቋቋም የሚያስችሉ ተጨባጭ የጥናት ማስረጃዎችን ለሚመለከታቸው አካላት እና ለባለሀብቶች	• የማዳበሪያ አምራቾችን መደገፍ እና ማበረታታት • በሀገር ውስጥ የሚመረቱ የማዕድን ማዳበሪያዎችን ውጤታማነትን መገምገም እና
4.4 በስፋት ጥቅም ላይ እየዋሉ ያሉ ማዳበሪያዎች ውስን ንጥረ ነገሮችን ብቻ መያዛቸው	• የአፈር ዓይነትን፣ የመሬት አቀማመጥን፣ እና የሰብል አመራረት ስርዓትን መሰረት ያደረገ እንደየአስፈላጊነቱ የተለያዩ የማዳበሪያ ዓይነቶችን ምክረ ሀሳብ ለ 40 % የሀገሪቷ እርሻ መሬት ማውጣት	• የአፈር ዓይነት፣ የመሬት አቀማመጥን፣ እና የሰብል አመራረት ስርዓትን መሰረት ያደረገ እንደየአስፈላጊነቱ የተለያዩ የማዳበሪያ ዓይነቶችን ምክረ ሀሳብ ለ 80 % የሀገሪቷ እርሻ መሬትማውጣት እና መተግበር	• የአፈር ዓይነት፣ የመሬት አቀማመጥን፣ እና የሰብል አመራረት ስርዓትን መሰረት ያደረገ እንደየአስፈላጊነቱ የተለያዩ የማዳበሪያ ዓይነቶችን ምክረ ሀሳብ ማውጣት እና መተግበር ፣ ያስገኘውን ፋይዳ እና
4.5 የማዕድን ማዳበሪዎችን ከሌሎች የአፈር ለምነት ማሻሻያ ቴክኖሎጂዎች እና ዘዴዎች ጋር አለመቀናጀት	• ውጤታማ የሆኑ የተቀናጁ የአፈር ለምነት ማሻሻያ አቀናብሮ ፓኬጅ ማዘጋጀትና ተግባራዊ ማድረግ • ከነባሩ የአፈር ለምነት ማሻሻያ ፓኬጆች	• የማዕድን ማዳበሪያዎች ምክረ ሀሳብ ከሌሎች የአፈር ለምነት ማሻሻያ ቴክኖሎጂዎች ጋር በማቀናጀት ተጨማሪ ፓኬጆችን ማዘጋጀት እና በስፋት እንዲተገበር ማድረግ	• ትግበራ ላይ የዋለውን የተቀናጀ የማዕድን ማዳበሪያ እና ሌሎች የአፈር ለምነት ማሻሻያ ፓኬጆች ውጤት መገምገም • ከግምገማው በመነሳት የአጠቃቀም መመሪያ

ሰንጠረዥ 5. የአፈር መጎሳቆል እና ብክለት ስትራቴጂካዊ ማነቆዎች እና መፍትሄዎች

ስትራቴጂያዊ ማነቆዎች	ስትራቴጂያዊ መፍትሄዎችና የትግበራ ወቅት		
	የአጭር ጊዜ (3 ዓመት)	የመካከለኛ ጊዜ (5 ዓመት)	የረጅም ጊዜ (10 ዓመት)
5.1 የአፈር መጎሳቆል ሂደቶችንና ደረጃዎችን የሚለይ መረጃ እና ካርታ አለመኖር	• የተጋላጭነት ደረጃዎችን መለየትና 30 % የሚሆነውን በካርታ ማመላከት • የልማት ካርታ በማዘጋጀት የተጎሳቆሉ አከባቢዎችን እንዲያገግሙ ማድረግ	• የተጋላጭነት ደረጃዎችን መለየት እና በካርታ ማመላከት 70 % ማድረስ • የልማት ካርታ በማዘጋጀት የተጎሳቆሉ አከባቢዎችን እንዲያገግሙ ማድረግ፣ አጋር አካላትን ማብቃትና ካርታው ጥቅም ላይ እንዲውል ማድረግ	• የተጋላጭነት ደረጃዎችን መለየት እና በካርታ ማመላከት (100 %ማጠናቀቅ) • የተቀናጀ የልማት እቅድ በማዘጋጀት ያገገሙ አካባቢዎችን ምርታማ ማድረግ
5.2 በአፈር መሸርሸር ምክንያት በእርሻ ማሳዎች ላይ የቦረቦር መስፋፋት	• የተቀናጀ የአፈር እና ውሃ ዕቀባ ሥራዎችን አጠናክሮ በማስቀጠል በቦሮቦር የተጎዱ ማሳዎች እዲያገግሙ ማድረግ	• የተቀናጀ የአፈር እና ውሃ ዕቀባ ሥራዎችን አጠናክሮ በመተግበር በቦሮቦር የተጎዱ ማሳዎች እዲያገግሙ ማድረግ • ከቦሮቦር ጉዳት ያገገሙ ማሳዎችን በአግባቡ	• የተቀናጀ የአፈር እና ውሃ ዕቀባ ሥራዎችን አጠናክሮ በመተግበር በቦሮቦር የተጎዱ ማሳዎች እዲያገግሙ ማድረግ • ከቦሮቦር ጉዳት ያገገሙ ማሳዎችን
5.3. ከፍተኛ መጠነ ተዳፋትነት ያላቸው አካባቢዎች መታረሳቸው	• ተዳፋትነት ላላቸው አካባቢዎች ተስማሚና የተቀናጀ የመሬት አያያዝና የአጠቃቀም ማውጣት ማስጸደቅ	• ተዳፋትነት ላላቸው አካባቢዎች ተስማሚና የተቀናጀ የመሬት አያያዝና የአጠቃቀም ዘዴዎችን መተግበር፣ የፖሊሲውን ተግባራዊነት	• ተዳፋትነት ላላቸው አካባቢዎች ተስማሚና የተቀናጀ የመሬት አያያዝና የአጠቃቀም ዘዴዎችን በዘላቂነት መተግበር
5.4. የአፈር ጥልቀት መቀነስ እና ውስጠ መዋቅሩ መናጋት	• የባዮማስ ምርትን በመጨመር የአፈር ውስጥ ብዝሃ ሕይወትና መዋቅሩን ማሻሻል • ጥብቅ እርሻን ማስፋፋት • በተደጋጋሚ እርሻ የተፈጠረውን የአፈር ውስጥ ጠንካራ ንጣፍ በጥልቅ እርሻ ዘዴ መስበር • አነስተኛ ጥልቀት ላላቸው አፈሮች ተስማሚ የሆኑና በቀጣዩም ጥልቀቱ እንዳይቀንስ የሚያስችሉ የአጠቃቀም	• የጥምር እርሻ ዘዴዎችን መተግበር • በተደጋጋሚ እርሻ የተፈጠረውን የአፈር ውስጥ ጠንካራ ንጣፍ በጥልቅ እርሻ ዘዴ መስበር • አነስተኛ ጥልቀት ላላቸው አፈሮች ተስማሚ የሆኑና በቀጣዩም ጥልቀቱ እንዳይቀንስ የሚያስችሉ የአጠቃቀም ዘዴዎችን መተግበር	• የጥምር እርሻ ዘዴዎችን መተግበር • ጥብቅ እርሻን ማስፋፋት • አነስተኛ ጥልቀት ላላቸው አፈሮች ተስማሚ የሆኑና በቀጣዩም ጥልቀቱም እንዳይቀንስ የሚያስችሉ የአጠቃቀም ዘዴዎችን መተግበር
5.5. የአፈር የዕጽዋት ልባስ መመናመን /መራቆት	• የተቀናጀ የአፈርና ውሀ እቀባ ስራዎችን በመተግበር የአፈር ዕጽዋት ልባስ በዘለቄታዊነት እንዲኖር ማድረግ	• የተቀናጀ የአፈርና ውሀ እቀባ ስራዎችን በመተግበር የአፈር ዕጽዋት ልባስ በዘለቄታዊነት እንዲኖር ማድረግ የአፈር • የዕጽዋት ልባስ እንዲጨምር የሚያደርጉ	• የተቀናጀ የአፈርና ውሀ እቀባ ስራዎችን በስፋት በመተግበር የአፈር ዕጽዋት ልባስ በዘለቄታዊነት እንዲኖር ማድረግ
5.6. ከእንዱስትሪዎችና ከከተሞች የሚወጡ በካይ ኬሚካሎችና ቆሻሻዎች በቀጥታ ወደ አፈር መጨመር	• የአፈር ብክለት ተጋላጭነት ደረጃዎችን፣ መነሻ እና መድረሻዎችን መለየት እና በካርታ ማመላከት	• የአፈር ብክለት ተጋላጭነት ደረጃዎችን፣ መነሻ እና መድረሻዎችን መለየት እና በካርታ ማመላከትና ካርታውን ጥቅም ላይ ማዋል • በካርታው መሰረት ተጋላጭ, አከባቢዎችን	• የአፈር ብክለት ካርታውን መገምገምና ማሻሻል • በካርታው መሰረት ተጋላጭ, አከባቢዎችን ከብክለት መከላከል፡ የተበከሉትንም ማከም
5.7የአፈር መጎሳቆልን የሚቀለብሱ ቴክኖሎጂዎች አሰራር ዘይቤዎች ከሌሎች ቴክኖሎጂዎችና ዘዴዎች ጋር አለመቀናጀት	• ውጤታማ የሆኑ የመሬት አያያዝ ዘይቤዎችን አቀናብሮ ፓኬጅ ማዘጋጀትና ለተጠቃሚ እንዲደርስ ማድረግ	• የተቀናበሩ ፓኬጆች በተገቢው መልክአ ምድርና የሰብል አመራረት ስርጭትን መሰረት ያደረገ ትግበራ በማካሄድ በስፋት ማሰራጨት	• ትግበራ ላይ የዋሉ ፓኬጆችን፣ የአሰራር ዘይቤዎችን መገምገም፣ እንደየአስፈላጊነቱ እርማት ማድረግ

ሰንጠረዥ 6. የአፈር ጤንነትና ለምነት ማሻሻያ ዘርፍ ያጋጠሙ ስርዓታዊ ማነቆዎችእናመፍትሄዎች

ስትራቴጂክ ማነቆዎች	ስትራቴጂያዊ መፍትሄዎችና የትግበራ ወቅት		
	በአጭር ጊዜ (3 ዓመት)	**በመካከለኛ ጊዜ (5 ዓመት)**	**በረጅም ጊዜ (10 ዓመት)**
6.1 ተቋማዊእና ፖሊሲ ነክ ማዕቀፎች			
6.1 .1 የተቀናጀ የአፈር ለምነት (ISFM) እና ጤንነት ፖሊሲ እና የቁጥጥር ማዕቀፍ አለመኖር	• የተቀናጀ የአፈር ለምነት (ISFM) እና ጤንነትን በተመለከተ ፖሊሲ እና የቁጥጥር ማዕቀፍ ማዘጋጀትና ማጸደቅ • የተቀናጀ የአፈር ለምነት (ISFM) ማሻሻያ	• የጸደቀውን ፖሊሲ እና የቁጥጥር ማዕቀፍ በአገር አቀፍ ደረጃ በተግባር ላይ ማዋል • የተቀናጀ የአፈር ለምነት (ISFM) ማሻሻያ ምክረሀሳብና ፓኬጅ ማዘጋጀት	• ፖሊሲው እና የቁጥጥር ማዕቀፉ ያመጣውን ውጤት መገምገምና እንደስፈላጊነቱ የማሻሻያ ሀሳብ ማቅረብ • የተቀናጀ የአፈር ለምነት (ISFM) ማሻሻያ
6.1.2 የአፈር ለምነት እና ጤንነት ማሻሻያ ግብዓቶች የዕሴት ሰንሰለት (ማምረት፣ ማጓጓዝ፣ ክምችት፣ አቅርቦት፣ ስርጭት፣የጥራት ቁጥጥርእና የገበያ ትስስር) የላላ መሆን	• በግብዓት ማምረት፣ማጓጓዝ፣ ክምችት፣ አቅርቦት እና ስርጭት የጥራት ቁጥጥርእና የገበያ ትስስር ያሉትን ዋና ዋና ተግዳሮቶችን እንደ ግብዓቱ ባህሪ ለይቶ	• በግብዓት ማምረት፣ማጓጓዝ፣ ክምችት፣ አቅርቦት እና ስርጭት ፣የጥራት ቁጥጥር እና የገበያ ትስስር ሰንሰለት በማጠናከር ፖሊሲውን ማስተዋወቅና መተግበር	• የፖሊሲውን አፈጻጸም መገምገምና ግብረ መልስ መስጠት
6.1.3 የአፈር ለምነት እና ጤንነት ማሻሻያ ግብዓቶች ጥራት ደረጃ ምደባና ቁጥጥር በተገቢው መልኩ አለመዘርጋት	• የማዕድን ማዳበሪያ፣ የተፈጥሮ ማዳበሪያ፣ ኖራ፣ ጂፕሰም • ወዘተ.. የማቋቋሚያ ደንብ በማዘጋጀት አስፈጻሚውን አካል (ተቋም) መመስረት	• አስፈጻሚው አካል የጥራት ደረጃዎችን አዘጋጅቶ ለባለድርሻ አካላት ማስተዋወቅና ተግባራዊ ማድረግ • ክትትል እና ቁጥጥር ማድረግ	• በስታንዳርዱ መሰረት ክትትልና ቁጥጥር ማድረግ
6.1.4የአፈር ሀብት መረጃ ፖሊሲና ስርዓት አለመኖር	• የአፈር ሀብት መረጃ ፖሊሲ ማዘጋጀትና ማጸደቅ • በፖሊሲው መሰረት የመረጃ ስርዓቱን መዘርጋትና ተግባራዊ ማድረግ	• የአፈር ሀብት መረጃ ማሰባሰብ፣ አያያዝና ልውውጥ ፖሊሲና ስርዓት ተግባራዊ ማድረግ	• የጸደቀውን የአፈር ሀብት መረጃ ማሰባሰብ፣ አያያዝና ልውውጥ ፖሊሲና ስርዓት ውጤታማነቱን በመገምግም እንዳስፈላጊነቱ ማሻሻል
6.1.5 በሀገር አቀፍ እና በዓለም አቀፍ ደረጃ የተቀናጀ የአፈር ለምነት (ISFM) እና ጤንነት ስራዎች የተሰማሩ ባለድርሻ አካላት ትብብር ደካማ መሆን	• በሀገር አቀፍ እና በዓለም አቀፍ ደረጃ የተቀናጀ የአፈር ለምነት (ISFM) እና ጤንነት ስራዎች የተሰማሩ ባለድርሻ አካላት ያለውን ግንኙነት ለማጠናከር ያለውን የአፈር መድረክ በኢንፎርሜሽን ቴክኖሎጂ ጭምር አጠናክሮ	• በሀገር አቀፍ እና በዓለም አቀፍ ደረጃ የተቀናጀ የአፈር ለምነት (ISFM) እና ጤንነት ስራዎች የተሰማሩ ባለድርሻ አካላት ያለውን ግንኙነት ለማጠናከር ያለውን የአፈር መድረክ በኢንፎርሜሽን ቴክኖሎጂ ጭምር አጠናክሮ	• በሀገር አቀፍ እና በዓለም አቀፍ ደረጃ የተቀናጀ የአፈር ለምነት (ISFM) እና ጤንነት ስራዎች የተሰማሩ ባለድርሻ አካላት ያለውን ግንኙነት ለማጠናከር
6.1.6 በሀገር ዓቀፍ ደረጃ የአፈር ሀብትን የሚመለከቱ ሥራዎች የሚመራ ተቋም አለመኖር	• በሀገርዓቀፍ ደረጃ የአፈር ሀብትን የሚመለከቱ ሥራዎች የሚመራ ተቋም ማቋቋም • የአፈር ሀብትን የሚመለከቱ ሥራዎችን የሚተገብርና የሚያስተባብር አደረጃጀት በየደረጃው መፍጠርእና ተግባራዊ ማድረግ	• በሀገርዓቀፍ ደረጃ የአፈር ሀብትን የሚመለከቱ ሥራዎች የሚመራ ተቋም በሰው ኃይልና በመሰረተ-ልማት ማጠናከር	• በሀገርዓቀፍ ደረጃ የአፈር ሀብትን የሚመለከቱ ሥራዎች የሚመራ ተቋም በሰው ኃይልና በመሰረተ-ልማት ማጠናከር • የተቋሙን አደረጃጀት እና የአሰራር መመሪያዎች እና
	• የአሰራር መመሪያዎችንማዘጋጀት • በአፈር ሀብት ዙሪያ ከተሰማሩ የምርምር፣የትምህርትና የሥልጠና ተቋማት ካሉት ውስጥ በመምረጥ የልህቀት ማዕከል እንዲሆኑ ምቹ ሁኔታዎችን ማመቻቸት	• የአሰራር መመሪያዎችንመተግበር • የልህቀት ማዕከል እንዲሆኑ የተመረጡትን የምርምር፣ የትምህርት እና የሥልጠና ተቋማት አቅም መገንባት	• የልህቀት ማዕከል እንዲሆኑ የተመረጡትን የትምህርት እና የሥልጠና ተቋማትውጤታማነታቸውን መገምገምና እንዳስፈለጊነቱ ማሻሻል • የልህቀት ማዕከል እንዲሆኑ የተመረጡትን የትምህርት እና የሥልጠና ተቋማት ማዘመን

6.2 የማስፈጸም አቅም ውስንነቶች			
6.2 .1 የተቀናጀ የአፈር ለምነት (ISFM) እና ጤንነት የሰብዓዊ፣ የቁሳዊና የፋይናንስ ሃብት አቅም አለመጎልበት	• በሀገሪቱ ውስጥ ያለውን የሰብዓዊ፣ የቁሳዊና የፋይናንስ ሀብት ያለበትን ደረጃ መገምገም እና ክፍተቶችን መለየት • ክፍተቶቹ የሚጠቡበትን አማራጮች መለየትና	• ክፍተቶቹ የሚጠቡበትን አማራጮች መለየትና ተግባራዊ ማድረግ • በዘላቂነት የአፈር ለምነት እና ጤንነት ማሻሻያ የአቅም ግንባታ ስትራቴጂ ሰነድ ማዘጋጀት	• የአፈር ለምነት እና ጤንነት ማሻሻያ የአቅም ግንባታ ስትራቴጂ ሰነድ መተግበር
6.2.2 በአፈር ለምነትና ጤንነት ላይ ቁልፍ በሆኑ የሙያ መስኮች ላይ የዕውቀትና የክህሎት ውስነነቶች መኖር	• በአፈር ለምነትና ጤንነት ዙሪያ ቁልፍ የሆኑ የሙያ መስኮችን በመለየት ልዩ ሥልጠናዎች የሚገኙበትን	• በአፈር ለምነትና ጤንነት ዙሪያ ቁልፍ የሆኑ የሙያ መስኮችን በመለየት ልዩ ሥልጠናዎችን አጠናክሮ	• በአፈር ለምነትና ጤንነት ዙሪያ ቁልፍ የሆኑ የሙያ መስኮችን በመለየት ልዩ ሥልጠናዎችን አጠናክሮ
6.2.3 የአፈር ለምነትና ጤንነት ባለሙያዎች ፍልሰት	• የአፈር ለምነትና ጤንነት ባለሙያዎችን ለማቆየት ጥናት ማካሄድ እና የማትጊያ ሥርዓት መዘርጋት	• የአፈር ለምነትና ጤንነት ባለሙያዎችን ለማቆየት ለማትጋት የተዘረጋውን ሥርዓት	• የማትጊያ ስርዓቱን መገምገምና እንዳስፈላጊነቱ ማሻሻል
6.2.4 የአፈር ምርመራ ቤተ-ሙከራዎች ደረጃቸውን 6.2.5 የጠበቁ አለመሆንእና የጥገና ስርዓት አለመዘርጋት	• የአፈር ምርመራ ቤተሙከራዎች ሁኔታ ማጥናት የደረጃ መስፈርት በማዘጋጀት ደረጃ መስጠት • ጥራታቸውን የጠበቁ ተንቀሳቃሽ የአፈር ምርመራ ላቦራቶሪዎችን በሙከራ ደረጃ ተግባራዊ ማድረግ • የአፈር ለምነት እና ጤንነት ማሻሻያ ግብአቶች (የኖራ፣ የጂፕሰም፣ የማዳበሪያ የአይረን ሰልፌት ወዘተ…) በሀገር አቀፍ ደረጃ ወጥነት ያለው የጥራት ደረጃ እና የመጠን መወሰኛ ዘዴ መለየትና መጠቀም	• የአፈር ምርመራ ቤተሙከራዎች የብቃት ደረጃቸውን እንዲያሻሽሉ ማድረግ በመረጃ መረብ እንዲተሳሰሩ ማድረግ • ተንቀሳቃሽ የአፈር ምርመራ ላብራቶሪዎችን ማስፋፋት • የአፈር ምርመራ ቤተሙከራ መሣሪያዎች ዘላቂ የጥገና ሥርዓት ማጠናከርእና አገልግሎት ሰጪ የግል ተቋማትን መደገፍ	• የአፈር ምርመራ ቤተሙከራዎች ወደ ዓለም አቀፍ ደረጃ በማድረስ ራሳቸውን የቻሉ እና ገበያ ተኮር የሆኑ የአገልግሎት ሰጪ ተቋማት እንዲሆኑ ማብቃት • ተንቀሳቃሽ የአፈር ምርመራ ላብራቶሪዎች ማስፋፋት እና ገበያ ተኮር የሆኑ የአገልግሎት ሰጪ እንዲሆኑ ማብቃት • የአፈር ምርመራ ቤተሙከራ መሣሪያዎች
6.3 የአፈር ለምነት እና ጤንነት ቴክኖሎጂ ስርጭት እና ስርጸት			
6.3.1 የተቀናጀ የአፈር ለምነት (ISFM) እና ጤንነት ቴክኖሎጂ ምዝገባና የልቀት አሠራርና ሥርዓት አለመኖር	• የምርምር ዕቅድ ዝግጅት በሚካሄድበት ወቅት የኤክስቴንሽን ስርዓቱን በማሳተፍ እንዲተገበር የሚያስችል ስርዓት መፍጠር • የኤክስቴንሽን ዕቅድ በሚዘጋጅበት ወቅት የምርምር ስርዓቱ እንዲሳተፍ የሚያስችል ስርዓት መፍጠር • በሁለቱ አካላት መካከል አስገዳጅ የቴክኖሎጂ ርክክብ ስርዓት እንዲኖር ማድረግ	• የምርምርና ኤክስቴንሽን ግኑኙነት እና የአሰራር ሥርዓቱን አጠናክሮ መቀጠል • የተቀናጀ የአፈር ለምነት (ISFM) እና ጤንነት ቴክኖሎጂ ምዝገባና የልቀት አሠራርና ሥርዓት በስፋት መተግበር	• የምርምርና ኤክስቴንሽን ግንኙነት እና የአሰራር ሥርዓቱን አጠናክሮ መቀጠል • የተቀናጀ የአፈር ለምነት (ISFM) እና ጤንነት ቴክኖሎጂ ምዝገባና የልቀት አሠራርና ሥርዓቱን ውጤታማነት በመገምገም ማሻሻልና ማዘመን

6.3.2 የአፈር ለምነት እና ጤንነት ማሻሻያ የስራ መሳሪያዎች (ውኃ ማጠንፈፊያ፣ የኖራ መበተኛ፣ እና ጥልቅ ማረሻ መሣሪያ ወዘተ..) የቴክኖሎጂ አማራጭ አለማግኘትና የአርሶ አደሩን የመግዛት አቅምእና ፍላጎት ያገናዘበ አለመሆን	• በሀገር ውስጥ ያሉ የእርሻ መሳሪያዎች አምራቾች መደገፍ አቅም መገንባት እና የጥራት ቁጥጥር መዘርጋት • የተደራጁ ወጣቶች የብድር አቅርቦት በማመቻቸት የእርሻ መሳሪዎችን እንዲያመርቱ እና አገልግሎት እንዲሰጡ ልዩ ድጋፍና ስልጠና መስጠት • የግል ባለሀብቶች በሙከራ ደረጃ አገልግሎት እንዲሰጡ ማበረታታት	• በሀገር ውስጥ ያሉ የእርሻ መሳሪያዎች አምራቾች መደገፍ አቅም መገንባት እና የጥራት ቁጥጥር ማካሄድ • የተደራጁ ወጣቶች የእርሻ መሳሪዎችን እንዲያመርቱ አቅም ማጎልበት • የግል ባለሀብቶች በስፋት አገልግሎት እንዲሰጡ ማበረታታት	• በሀገር ውስጥ ያሉ የእርሻ መሳሪያዎች አምራቾች መደገፍ አቅም መገንባት እና የጥራት ቁጥጥር ማካሄድ • የተደራጁ ወጣቶች የእርሻ መሳሪዎችን እንዲያመርቱ አቅም ማጎልበት • የግል ባለሀብቶች በስፋት አገልግሎት እንዲሰጡ ማበረታታት
	6.4 አፈር ነክ መረጃዎችእና የመረጃ ቋት		
6.4.1 ወቅታዊ እና ዝርዝር የአፈር ሀብት መረጃ እና የመረጃ ቋት በሚፈለገው ሁኔታ አለመደራጀት	• የብሔራዊ የአፈር ሃብት መረጃ ቋት ሥርዓት መቅረጽና የመጀመሪያ ስሪት /meta version/ ማውጣት • በተለያየ ቦታ ተበታትነው የሚገኙ የውርስ መረጃዎችን ማሰባሰብና በየፈርጁ ማደራጀት • በተለያዩ አካላት በየወቅቱ የሚወጡ የአፈር ሀብት መረጃዎች በፖሊሲው መሰረት በየጊዜው ወደ መረጃ ቋቱ እንዲፈሱ ማድረግ • በየፈርጁ የተሰበሰቡ መረጃዎችን	• የተገነባዉን የብሔራዊ የአፈር ሃብት መረጃ ቋት ሥርዓት ማሻሻል • በተለያዩ አካላት በየወቅቱ የሚወጡ የአፈር ሀብት መረጃዎች በፖሊሲው መሰረት በየጊዜው ወደ መረጃ ቋቱ እንዲፈሱ ማድረግ • መረጃዎችን ማስተዳደርና ለተጠቃሚው ማሰራጨት	• የተገነባዉን የብሔራዊ የአፈር ሃብት መረጃ ቋት ሥርዓት እና የመረጃ አያያዝ እና ልውውጥ ስርዓት ማሻሻልና ማዘመን፣ ተግባራዊነቱን መከታተል
6.4.2 የአፈር ለምነት እና ጤንነት ማሻሻያ ቴክኖሎጂዎች አጠቃቀም ምክርና የአፈር ምርመራ አገልግሎት በበቂ ሁኔታ አለመኖር	• ስነምህዳርን፣ የመሬት አቀማመጥን እና የአፈር ዓይነትን መሰረት ባደረገ መልኩ የአፈር ለምነት እና ጤንነት ማሻሻያ ቴክኖሎጂዎች አጠቃቀም የምክር አገልግሎት በየቋንቋዎች የሚሰጥበት መመሪያ ማዘጋጀት • የአፈር ምርመራ አገልግሎት ለአርሶ አደሩ [illegible]	• ስነምህዳርን፣ የመሬት አቀማመጥን እና የአፈር ዓይነትን መሰረት ባደረገ መልኩ የአፈር ለምነት እና ጤንነት ማሻሻያ ቴክኖሎጂዎች አጠቃቀም የምክር አገልግሎት መስጠት • የአፈር ምርመራ አገልግሎት አሰጣጡን በመገምገም እንዳስፈላጊነቱ ማሻሻል	• የምክር አገልግሎት አሰጣጡን በመገምገም እንደ አስፈላጊነቱ ማሻሻል • የአፈር ምርመራ አገልግሎት አሰጣጡን በስፋት መተግበር

6. የማስፈጸሚያ ስልት

ይህ ስትራቴጂ የሚተግበረው በዋናነት በአነስተኛ ማሳ ላይ የሚያመርቱ አርሶ አደሮች እና ከፊል አርብቶ አደሮችን ምርትና ምርታማነትን ለመጨመርና የሀገሪቱን ኢኮኖሚ ወደ ላቀ ደረጃ ለማሸጋገር እንዲሁም በከፍተኛ ደረጃ የተጎዳውን የተፈጥሮ ሀብት እንዲያገግምና በዘላቂነት እንዲጠበቅ ማድረግ እንዲያስችል ተደርጎ የተለያዩ ባለድርሻ አካላት በማሳተፍ እና የመንግስት የረጅም ግዜ የልማት እቅድ ታሳቢ በማድረግ የተቀረጸ ነው፡፡ በመሆኑም ስትራቴጂውን በመተግበር ሂደት ውስጥ ወንድና ሴት አርሶ/ከፊል አርሶና አርብቶ አደሮችን መሪ ተወናይ በማድረግ እና አቅማቸውን በመገንባት ከሌሎች ጋር የልማትና የምርምር ባለድርሻ አካላት፤ አቀናጅቶ በማሳተፍ ይሆናል፡፡

የእነዚህን ባለድርሻ አካላትን ተሳትፎ ከማጎልበት እና የስራ ድግግሞሽን ከማስወገድ በተጨማሪ ለተጠቃሚዎች የገበያ ትስስር በመፍጠር በፌደራል የመንግስት መስሪያ ቤቶችና የልማት ድርጅቶች እንዲሁም በየደረጃው ካሉት የክልል አስፈጻሚ አካለት መካከል የጎንዮሽ እና የተዋረድ ግንኙነቶችን በማጠናከር የአፈር ለምነትና ጤንነት በዘላቂነት እንዲጠበቅ ይደረጋል፡፡

በዚህ ጠንካራ ግንኙነት የሚፈጠረው የመፈጸምና የማስፈጸም አቅም እንደተጠበቀ ሆኖ የእያንዳንዱን ባለድርሻ አካልን የውስጥ አቀም ማጎልበት እንደሚገባም ታሳቢ ያደረገ ነው፡፡ ምንም እን⑧ን ስትራቴጂውን ለመተግበር በመካከለኛና በረጅም ጊዜ ሀገራዊ ሀብትን መገንባት የሚጠበቅ ቢሆንም ስትራቴጂውን በብቃት ለመፈጸም ከተለያዩ ከሀገር ውሰጥና ከውጪ ምንጮች የፋይናንስና ሌሎች ግባቶችን መሳብ እና አሟጦ መጠቀምን ይጠይቃል፡፡ በኤክስቴንሽን ስርዓቱ የሚፈለጉ ቴክኖሎጂዎችንና የአሰራር ዘይቤዎችን ለማፍለቅና የሰው ሀይልን ለመገንባት የምርምርና ከፍተኛ የትምህርት ተቋማት ጉልህ ሚና እንደሚጫወቱ ይጠበቃል፡፡

ይህ ስትራቴጂያዊ ሰነድ ወደ ተግባር ለመቀየር ይቻል ዘንድ ሊያሰሩ የሚችሉ ህጎችን፣ ደንቦችንና መመሪያዎችን ማውጣት ወይም ማሻሻል እንዲሁም ተቋማዊ አደረጃጀቶችን ፈትሾ ማሻሻል ይጠይቃል፡፡

7. የስትራቴጂ መፍትሄዎች ድርጊት መርሀ ግብር

ተ. ቁ	ልዩ ትኩረት የሚሹ አፈር ዓይነቶች ለማልማት መከናወን ያለባቸው ተግባራት	ዝርዝር ተግባራት	ፈጻሚ አካል	አጭር ጊዜ (2010-2012)			መካከለኛ ጊዜ (2013-2014)		የረጅም ጊዜ (2015-2019)				
				1	2ኛ	3ኛ	4ኛ	5ኛ	6ኛ	7ኛ	8ኛ	9ኛ	10ኛ
7.1	ልዩ ትኩረት የሚሹ አፈር ዓይነቶች ሽፋን ስርጭት እንዲሁም መጠናቸውን የሚገልጽ መረጃ እንዲወጣ ማድረግ	መረጃዎችን መሰብሰብ	የአፈር ሀብት መረጃ እና ካርታ ዝግጅት ዳይሬክቶሬት ፤ ግብርናትራንስፎርሜሽን ኤጀንሲ፣ የኢትዮጵያ ግብርና ምርምር ኢንስቲትዩት፣የክልል የግብርና ምርምር ኢንስቲትዩቶችና ዓለማቀፍ የግብርና ምርምር ማዕከላት										
		መረጃዎችን መተንተን እና ማጠናቀር	የአፈር ሀብት መረጃ እና ካርታ ዝግጅት ዳይሬክቶሬት፣ ግብርና ትራንስፎርሜሽን ኤጀንሲ፣የኢትዮጵያ ግብርና ምርምር ኢንስቲትዩት፣የክልል የግብርና ምርምር										
		ካርታ ማዘጋጀት	የአፈር ሀብት መረጃ እና ካርታ ዝግጅት ዳይሬክቶሬት ፣ግብርና ትራንስፎርሜሽን ኤጀንሲ፣የኢትዮጵያ ግብርና ምርምር ኢንስቲትዩት፣የክልል የግብርና ምርምር										
7.2	ልዩ ትኩረት የሚሹ አፈር ዓይነቶች ምርታማነታቸውን ለማሳደግ የሚያስችሉ ሁኔታዎችን ማከናወን	ያሉበትን ሁኔታ ማጥናት	የአፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች፣የኢትዮጵያ ግብርና ምርምር ኢንስቲትዩት፣የክልል የግብርና ምርምር ኢንስቲትዩቶች እና ዓለማቀፍ የግብርና ምርምር										
		የልማት ዕቅድ ማውጣት	የአፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች፣የኢትዮጵያ ግብርና ምርምር ኢንስቲትዩት፣የክልል የግብርና ምርምር ኢንስቲትዩቶች እና ዓለማቀፍ የግብርና ምርምር ማዕከላት										
		ዕቅዱን መተግበር	የአፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች፣የኢትዮጵያ ግብርና ምርምር ኢንስቲትዩት፣የክልል የግብርና ምርምር ኢንስቲትዩቶች እና ዓለማቀፍ የግብርና ምርምር										
		ክትትልና ግብረ መልስ መስጠት	የአፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች፣የኢትዮጵያ ግብርና ምርምር ኢንስቲትዩት፣የክልል የግብርና ምርምር ኢንስቲትዩቶች እና ዓለማቀፍ የግብርና ምርምር										
7.3	በሀገሪቷ በሚገኙ በሁሉም አካላቢዎች አርሶ አደሩን በስፋት በማነቃነቅ እና ባለድርሻ አካላትን በማረባረብ የአፈር ለምነት እና ማሻሻያ ስራዎችን መተግበር	የአፈር ለምነት ማሻሻያ የንቅናቄ ሰነድ ተግባራዊ	የአፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች										
		ነባሩን የኮትቻ አፈር የህዝብ ቅናቄ ስራ አጠናክሮ ማስቀጠል	የአፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች										
7.4	ልዩ ትኩረት የሚሹ አፈር ዓይነቶች ነባር ቴክኖሎጂዎችን እና የአያያዝ ዘዴዎችን በስፋት መተግበር	ነባር ቴክኖሎጂዎችና የአያያዝ ዘዴዎች ፓኬጅ ማዘጋጀት	አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች፣የኢትዮጵያ ግብርና ምርምር ኢንስቲትዩት፣የክልል የግብርና ምርምር ኢንስቲትዩቶች እና ዓለማቀፍ የግብርና ምርምር ማዕከላት										
		ፓኬጁን በስፋት ማስተዋወቅ እና	የአፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች										

7.5	ልዩ ትኩረት የሚሹ አፈር ዓይነቶች ውጤታማ የሆኑ ባህላዊ ዕውቀቶችን ተደራሽ ማድረግ	ባህላዊ ዕውቀቶችን ማሰባሰብ፣ ማሻሻል እና መጠቀም	አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት፣ እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች የኢትዮጵያ ግብርና ምርምር ኢንስቲትዩት ፣የክልል የግብርና ምርምር ኢንስቲትዩቶችና እና ዓለማቀፍ የግብርና ምርምር ማዕከላት										
7.6	ልዩ ትኩረት የሚሹ አፈር ዓይነቶች ለማከም የሚያስችሉ ቴክኖሎጂዎችን ማውጣትና መጠቀም	ጨዋማ ፤ሶዳማ፤ ሶዳማ-ጨዋማ እና አሲዳማ አፈር አይነቶች ለማከም የሚያስችሉ ግብዓቶች (ማውጣት የሮክ ፎስፌት፣ ጂፕሰም፣ አይረን ፎስፌት፣ ኖራ፣ባዩቻር፣ ወዘተ..)	የአፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች ፣ የኢትዩጵያ ግብርና ምርምር ኢንስቲትዩት፣የክልል የግብርና ምርምር ኢንስቲትዩቶችና እና ዓለማቀፍ የግብርና ምርምር ማዕከላት										
		የተለዩ ግብዓቶች ምክረ ሀሳብ ማዘጋጀት	የኢትዩጵያ ግብርና ምርምር ኢንስቲትዩት፣የክልል የግብርና ምርምር ኢንስቲትዩቶች እና ዓለማቀፍ የግብርና ምርምር ማዕከላት										
		በምክረ ሀሳቡ መሰረት ግብዓቶቹን ጥቅም ላይ	የአፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች										
7.7	ልዩ ትኩረት የሚሹ አፈር ዓይነቶችን ለማከም የሚያስችሉ የግብዓት አቅርቦት ማሳደግ	የግብዓት (የኖራ፣ የጂፕሰም፣ የአይረን ሰልፌት ወዘተ…)መገኛ ኪስ ቦታዎችን ጨምሮ መለየት እና ካርታ ማዘጋጀት፣	ጂኦሎጂካል ሰርቬይ ፣የአፈር ሀብት መረጃ እና ካርታ ዝግጅት ዳይሬክቶሬት፣አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት፣										
		የግብዓት መገኛ ኪስ ቦታዎችን ጥራትና መጠናቸውን ለአምራች ድርጅቶች ማሳወቅ	ጂኦሎጂካል ሰርቬይ፣ የአፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት ፣ የአፈር ሀብት መረጃ እና ካርታ ዝግጅት ዳይሬክቶሬት፣										
		የግብዓት መገኛ ኪስ ቦታዎችን ተደራሽ ማድረግ	አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች										
		የዕሴት ሰንሰለትና የገበያ ትስስር መፍጠር ግብዓቶችን ለአርሶ አደሩ ተደራሽ ማድረግ	አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች፣ ህብረት ስራ ማህበራት ማስፋፊያ ኤጀንሲ ፣ የግብርና ምርት አቅራቢ ኮርፖሬሽን										
7.8	ልዩ ትኩረት የሚሹ አፈር ዓይነቶች ተስማሚ የሆኑ ዕጽዋቶችን ጥቅም ላይ እንዲውሉ ማድረግ	ተስማሚ የሆኑ ዕጽዋቶችን በመምረጥ እና ጥምር እርሻ በማካተት በተቀናጀ ሁኔታ መጠቀም	አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት፣ ተፈጥሮ ሀብት ልማትና ጥበቃ ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች ፣የኢትዩጵያ ግብርና ምርምር ኢንስቲትዩት ፣የክልል የግብርና ምርምር ኢንስቲትዩቶችና እና ዓለማቀፍ የግብርና ምርምር										
7.9	ልዩ ትኩረት የሚሹ አፈር ዓይነቶች ምቹ የሆኑ የግብርና ኢንተርፕራይዞችን ስራ ላይ ማዋል	የግብርና ኢንተርፕራይዞችን ስራ ላይ ማዋል(የወተት ሀብት ልማት፣	አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች ፣የአነስተኛ መስኖ ልማት ዳይሬክቶሬት										
7.10	ልዩ ትኩረት የሚሹ አፈሮች ፓኬጆች በየጊዜው መከለስ እና ጥቅም ላይ ማዋል፣	ፓኬጆች መከለስ እና ጥቅም ላይ ማዋል	አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች										

7.11	ስነ ምህዳራዊ እና ኢኮኖሚያዊ ሁኔታዎችን ያገናዘበ ተስማሚ እና ዘላቂነት ባለው መልኩ የተለየ ችግር ያለባቸውና ትኩረት የሚሹ አፈር ዓይነቶች ምርትና ምርታማነት ማሳደግ	የመሬት ሀብት ባህሪ እና ስነ ኢኮኖሚያዊ አዋጪነት የሚያሳይ የአጠቃቀም ፍኖተ ካርታ በማዘጋጀት	የአፈር ሀብት መረጃ እና ካርታ ዝግጅት ዳይሬክቶሬት ፤አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት
		በተዘጋጀው የመሬት ሀብት የአጠቃቀም ፍኖተ ካርታ መሰረት ሰርቶ ማሳያ ማካሄድ እና የልማት ፓኬጅ በማዘጋጀት ውጤታማ [illegible]	አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች
7.12	የኮትቻ አፈር ትርፍ ውሀን በማጠንፈፍ እና በማጠራቀም ምርት እና ምርታማነትን ማሳደግ	በስራ ላይ የዋሉትን የውሀ ማሳባሰቢያ ቴክኖሎጂዎችን መለየት	አነስተኛ መስኖ ልማት ዳይሬክቶሬት ፣ አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች፣ ግብርና ሜካናይዜሽን
		በስራ ላይ የዋሉ የውሀ ማሳባሰቢያ ቴክኖሎጂዎችን በሰርቶ ማሳያዎች ሙከራ ማካሄድ እና ማስፋት	አነስተኛ መስኖ ልማት ማስፋፊያ ዳይሬክቶሬት ፣ አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት፣ግብርና ሜካናይዜሽን ቢሮዎች፣ግብርና
		አዋጪ እና ተስማሚ የሆኑ የኮትቻ አፈር የውሀ ማሰባሰቢያ ተጨማሪ ቴክኖሎጂዎችን እና አሰራሮችን ማፍለቅና ማሰራጨት	፣የኢትዩጵያ ግብርና ምርምር ኢንስቲትዩት ፣የክልል የግብርና ምርምር ኢንስቲትዩቶችና እና ዓለማቀፍ የግብርና ምርምር ማዕከላት፣አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች፣ግብርና ሜካናይዜሽን
7.13	ጨዋማ፣ሶዳማ እና ጨዋማ-ሶዳማነት አፈር ልማት ውጤታማ የሆነ የውሀ አጠቃቀም ስርዓት መዘርጋት	ጨዋማ፣ሶዳማ እና ጨዋማ-ሶዳማነትን የማያስከትል የመስኖ ውሀ አጠቃቀም ስርዓት መዘርጋት እና ተግባራዊ በማድረግ	አነስተኛ መስኖ ልማት ማስፋፊያ ዳይሬክቶሬት ፣ አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች
		ክትትል በማካሄድ አጠናክሮ ማስቀጠል	አነስተኛ መስኖ ልማት ማስፋፊያ ዳይሬክቶሬት ፣ አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች

ተ. ቁ	የተፈጥሮ ማዳበሪያዎች በስፋት ጥቅም ላይ ለማዋል መከናወን ያለባቸው ተግበራት	ዝርዝር ተግባራት	ፈጻሚ አካል	አጭር ጊዜ (2010-2012)			መካከለኛ ጊዜ (2013-2014)		የረጅም ጊዜ (2015-2019)				
				1ኛ	2ኛ	3ኛ	4ኛ	5ኛ	6ኛ	7ኛ	8ኛ	9ኛ	10ኛ
7.14	በየስነምህዳሩ ያሉትን የአፈር ስነ-ሕይወታዊ አካላት ብዝሀነት ጥናት ማካሄድ የአፈር ስነህይወታዊ ብዝሀነትን ለመጨመር የሚያስችሉ ተግባራትን ማከናወን	የአፈር ስነ-ሕይወታዊ አካላት ብዝሀነት ያሉበትን ደረጃ ማወቅ፡፡	የኢትዩጵያ ግብርና ምርምር ኢንስቲትዩት ፣የክልል የግብርና ምርምር ኢንስቲትዩቶችና እና ዓለማቀፍ የግብርና ምርምር ማዕከላት፣ብዝሀ ህይወት ኢንስቲትዩት ፣ አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት										
		ህየወ ማዳበሪያዎችን፣ የተሳበ ቀልዝን፣ ኮምፖስትንና ፍግን መጠቀም	አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች፣ መንግስታዊ ያልሆኑ አጋር የልማት ድርጅቶች፣										
		በየስነምህዳሩ የተለዩ ጠቃሚ የሆኑ ስነ ህይወታዊ አካላት የሚባዙበትን የአሰራር ዘይቤዎች ማመቻቸት	የኢትዩጵያ ግብርና ምርምር ኢንስቲትዩት ፣የክልል የግብርና ምርምር ኢንስቲትዩቶችና እና ዓለማቀፍ የግብርና ምርምር ማዕከላት፣፣ አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና										
		የተባዙትን ስነ ህይወታዊ አካላት በሰርቶ ማሳያ ማስተዋወቅ እና ወደ ኤክስቴንሽን ፓኬጅ ማስገባት ማስፋፋት፡፡	አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች፣ የአፈር ምርመራ ላቦራቶሪዎች ፣መንግስታዊ ያልሆኑ አጋር የልማት ድርጅቶች										
		የስነ ህይወታዊ አካላት ትግበራ ክትትል እና ግምገማ በማካሄድ የማሻሻያ ስራዎችን መስራት	አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች፣ የኢትዮጵያ ግብርና ምርምር ኢንስቲትዩት፣ የክልል የግብርና ምርምር ኢንስቲትዩቶችና እና ዓለማቀፍ የግብርና ምርምር										
7.15	በእርሻ ማሳ ውስጥ የእርሻ ተረፈ ምርቶችን ለመጨመር የሚያስችሉ ስራዎችን ማከናወን	የእርሻ ተረፈ ምርት እና ሌሎች አማራጮች ለግብርና ግብአት እንዲሆኑ እንደየ ስነምህዳሩ ፈትሾ በመጠን እና በጥራት መለየት	የእንስሳት እና ዓሳ ሀብት ሚኒስቴር፣ ፣የኢትዩጵያ ግብርና ምርምር ኢንስቲትዩት፣የክልል የግብርና ምርምር ኢንስቲትዩቶችና እና ዓለማቀፍ የግብርና ምርምር ማዕከላት፣ አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች፣ መንግስታዊ ያልሆኑ አጋር የልማት										
		የትግበራ ምክረ-ሃሳብ ማዘጋጀት	የኢትዩጵያ ግብርና ምርምር ኢንስቲትዩት ፣የክልል የግብርና ምርምር ኢንስቲትዩቶችና እና ዓለማቀፍ የግብርና ምርምር ማዕከላት፣										
		ከባለድርሻ አካላት ጋር በመቀናጀት ሌሎች አማራጮችን (ጥምር እርሻ፣ ጥብቅ እርሻ፣ አረንጓዴ ማዳበሪያ ወዘተ..) መፍጠር	መንግስታዊ ያልሆኑ አጋር የልማት ድርጅቶች ፣የኢትዩጵያ ግብርና ምርምር ኢንስቲትዩት ፣የክልል የግብርና ምርምር ኢንስቲትዩቶችና እና ዓለማቀፍ የግብርና ምርምር ማዕከላት ፣ አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት										
		የኤክስቴንሽን ፓኬጅ እና የአሰራር መመሪያ ማዘጋጀት፡፡	፣የኢትዩጵያ ግብርና ምርምር ኢንስቲትዩት፣የክልል የግብርና ምርምር ኢንስቲትዩቶችና እና ዓለማቀፍ የግብርና ምርምር ማዕከላት፣ አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች										

		የእርሻ ተረፈ ምርት እና ሌሎች አማራጮች በግብዓትነት ወደ ማሳ የሚመለሱበትን አግባብ መተግበር፡፡	አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች										
7.16	የአፈር ለምነት እና ጤንነትን ለማሻሻል የሚረዱ የተፈጥሮ ቁስ አካላትን በስፋት መጠቀም	ስነምህዳርን ያማከለ የተፈጥሮ ቁስ አካላትን በብዛትና በጥራት ለማምረት የሚቻልበትን ሁኔታ መለየት እና ማመቻቸት	የኢትዮጵያ ግብርና ምርምር ኢንስቲትዩት ፣የክልል የግብርና ምርምር ኢንስቲትዩቶችና እና ዓለማቀፍ የግብርና ምርምር ማዕከላት፣ አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት፣ የእንስሳት እና ዓሳ ሀብት ሚኒስቴር፣ እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች፣መንግስታዊ ያልሆኑ አጋር የልማት										
		በማምረት ላይ የሚሰማሩ አካላትን ማበረታታት እና ስራ ላይ ማዋል	አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች										
		የተመረቱ የተፈጥሮ የአፈር ለምነት ማሻሻያ ግብዓቶችን በሰርቶ ማሳያዎች እና በከፍተኛ ትምህርት ተቋማት ማስተዋወቅ፡፡	ከፍተኛ ትምህርት ተቋማት፣ አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች										
7.17	የሚበሰብሱ የከተማና የኢንዱስትሪ ደረቅ ቆሻሻዎችን ለአፈር ለምነት እና ጤንነት ማሻሻያ ስራዎች እንዲውሉ ማድረግ	የከተማ አስተዳደር አካላት የደረቅ በቆሻሻ አወጋገድ ስርዓት ለአፈር ለምነት ማሻሻያ የሚውልበትን ሁኔታ በባለቤትነት እንዲፈጽሙ ማድረግ	የአካባቢ ደንና የአየር ንብረት ለውጥ ሚ/ር፣ ኢንዱስትሪ ሚኒስቴር ፣የከተማ አስተዳደር ማዘጋጃ ቤቶች ፣አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች፣በጀርመን የተማሩ ኢትዮጵያውያን ማህበር፣ ዘላቂ መካነ ጥናት ኢንስቲትዩት፣										
		የሚበሰብሱ የከተማና የኢንዱስትሪ ደረቅ ቆሻሻዎችን መጠን፣ ይዘት፣ ባህሪ፣ ፍሰት እና ስርጭታቸው መለየት	የአካባቢ ደንና የአየር ንብረት ለውጥ ሚ/ር፣ ኢንዱስትሪ ሚኒስቴር፣ ቡናና ሻይ ቅመማ ቅመም ባለስልጣን ፣ የከተማ አስተዳደር ማዘጋጃ ቤቶች ፣አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች፣ በጀርመን የተማሩ ኢትዮጵያውያን										
		ሊበሰብሱ የሚችሉ ደረቅ ቆሻሻዎችን ለአፈር ለምነት እና ጤንነት ማሻሻያነት የሚውሉበትን ዘዴዎች በመቀየስ	የኢትዮጵያ ግብርና ምርምር ኢንስቲትዩት ፣የክልል የግብርና ምርምር ኢንስቲትዩቶችና እና ዓለማቀፍ የግብርና ምርምር ማዕከላት፣ የከተማ አስተዳደር ማዘጋጃ የአካባቢ ደንና የአየር ንብረት ለውጥ ሚ/ር፣ ኢንዱስትሪ ሚኒስቴር፣ቡናና ሻይ ቅመማ ቅመም ባለስልጣን፣አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች፣በጀርመን የተማሩ ኢትዮጵያውያን ማህበር፣ ዘላቂ መካነ ጥናት ኢንስቲትዩት ፣ዓለምአቀፍ የውሀ አየያዝ ተቋም										
		የአካባቢያዊና ኢኮኖሚያዊ የተጽዕኖ ግምገማ በመካሄድ ለባለድርሻ አካላት ግብረመልስ መስጠት	የኢትዮጵያ ግብርና ምርምር ኢንስቲትዩት ፣የክልል የግብርና ምርምር ኢንስቲትዩቶችና እና ዓለማቀፍ የግብርና ምርምር ማዕከላት፣ የአካባቢ ደንና የአየር ንብረት ለውጥ ሚ/ር፣ ኢንዱስትሪ ሚኒስቴር፣ ቡናና ሻይ ቅመማ ቅመም ባለስልጣን፣ የከተማ አስተዳደር ማዘጋጃ ቤቶች የአካባቢ ጥበቃና ደን ሚኒስቴር ፣አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና ክልል										

ተ.ቁ	የማዕድን ማዳበያዎች ምርትና ምርታማነትን ለመጨመር መከናወን ያለባቸው ተግበራት	ዝርዝር ተግባራት	ፈጻሚ አካል	አጭር ጊዜ (2010-2012)			መካከለኛ ጊዜ (2013-2014)		የረጅም ጊዜ (2015-2019)				
				1ኛ	2ኛ	3ኛ	4ኛ	5ኛ	6ኛ	7ኛ	8ኛ	9ኛ	10ኛ
7.18	የአፈር ዓይነት፣ የመሬት አቀማመጥን፣ እና የሰብል አመራረት ስርዓትን ያማከለ የማዕድን ማዳበሪያዎች አጠቃቀም ተግባራዊ ማድረግ	የአፈር ዓይነትን፣ የመሬትን አቀማመጥን፣ እና የሰብል አመራረት ስርዓትን በየስነ-ምህዳራቱ መለየት	የኢትዮጵያ ግብርና ምርምር ኢንስቲትዩት፣የክልል የግብርና ምርምር ኢንስቲትዩቶችና እና ዓለማቀፍ የግብርና ምርምር ማዕከላት፣ የአፈር ሀብት መረጃ እና ካርታ ዝግጅት ዳይሬክቶሬት ፣ ግብርና ትራንስፎርሜሽን ኤጀንሲ										
		የአፈር ዓይነትና የአመራረት ስርዓትን ያማከለ የማዕድን ማዳበሪያዎች 40% ፣ 80%፣100% የአገሪቷ የእርሻ መሬት ምክረ ሀሳብ ማዘጋጀት	የኢትዮጵያ ግብርና ምርምር ኢንስቲትዩት፣የክልል የግብርና ምርምር ኢንስቲትዩቶችና እና ዓለማቀፍ የግብርና ምርምር ማዕከላት፣የአፈር ሀብት መረጃ እና ካርታ ዝግጅት ዳይሬክቶሬት ፣ ግብርና ትራንስፎርሜሽን										
		የተዘጋጀውን ምክረ ሀሳብ መረጃ ለተጠቃሚው ማሰራጨትና መተግበር	የኢትዮጵያ ግብርና ምርምር ኢንስቲትዩት ፣የክልል የግብርና ምርምር ኢንስቲትዩቶችና እና ዓለማቀፍ የግብርና ምርምር ማዕከላት፣ አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች፣የአፈር ሀብት መረጃ እና										
		የተዘጋጀውን ምክረ ሀሳብ ያመጣውን ውጤት በመገምገም የወደፊት አቅጣጫ ማስቀመጥ	የኢትዮጵያ ግብርና ምርምር ኢንስቲትዩት ፣ኢንስቲትዩት፣የክልል የግብርና ምርምር ኢንስቲትዩቶችና እና ዓለማቀፍ የግብርና ምርምር ማዕከላት፣ አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት፣የአፈር ሀብት መረጃ እና ካርታ ዝግጅት ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ										
7.19	የመስኖ ልማትን መሰረት ያደረገ የማዕድን ማዳበሪያ አጠቃቀም ተግባራዊ መድረግ	በመስኖ የሚለሙ አካባቢዎችን መለየት	የውሀ መስኖና ኤሌክትሪክ ሚ/ር፣አነስተኛ መስኖ ልማት ማስፋፊያ ዳይሬክቶሬት ፣ አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች										
		ለመስኖ ልማት የሚያስፈልግ የማዳበሪያ ምክረ ሀሳብ እና ፓኬጅ በማዘጋጀት ማውጣት	የኢትዮጵያ ግብርና ምርምር ኢንስቲትዩት ፣የክልል የግብርና ምርምር ኢንስቲትዩቶችና እና ዓለማቀፍ የግብርና ምርምር ማዕከላት፣አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች፣አነስተኛ መስኖ ልማት										
		የትግበራ ዕቅድ ማዘጋጀትና መተግበር አፈጻጸሙንም መገምገም	አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች፣አነስተኛ መስኖ ልማት ማስፋፊያ										
7.20	የአዳዲስ የማዕድን ማዳበሪያ አቅርቦትን ማሳደግ	አዲስ የማዳበርያ ፋብሪካዎች ለማቋቋም የሚያስችል የአዋጪነት እና የተግባራዊነት ጥናት ማካሄድ	ኢንዱስትሪ ሚኒስቴር ፣ አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች										
		የጥናት ማስረጃዎችን ለሚመለከታቸው አካላትና ለባለሀብቶች እንዲደርሱ ማድረግ	አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች										
		የማዳበሪያ አምራቾችን መደገፍ እና ማበረታታት አፈጻጸሙንም በመገምገም	እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ሚኒስቴር፣ ግብረ ሰናይ ድርጅቶች										

7.21	የማዕድን ማዳበሪያ ውጤታማነትን ለመጨመር የሚያስችሉ ቴክኖሎጂዎችን ማጎልበት ማዘጋጀትና ተግባራዊ ማድረግ	የማዕድን ማዳበሪያዎች ምክረ ሀሳብ ከሌሎች የአፈር ለምነት ማሻሻያ ቴክኖሎጂዎች ጋር በማቀናጀት ተጨማሪ ፓኬጆችን ማዘጋጀት	የኢትዮጵ ያ ግብርና ምርምር ኢንስቲትዩት ፣የክልል የግብርና ምርምር ኢንስቲትዩቶችና እና ዓለማቀፍ የግብርና ምርምር ማዕከላት፣ የአፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት										
		የአጠቃቀም መመሪያ በማዘጋጀት የፓኬጁን ተግባራዊ ማድረግ	አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች										
		አፈጻጸሙን በመገምገም የአጠቃቀም መመሪያ ማዘጋጀት	አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች										
7.22	ተስማሚነትን ፣አዋጪነትንና ወቅታዊነትን መሰረት ያደረገ የማዕድን ማዳበሪያ ምክረ ሀሳብ ተግባራዊ ማድረግ	በስራ ላይ ያለውን የማዕድን ማዳበሪያ ምክረ ሀሳብ ክፍተቶችን መለየት	የኢትዮጵያ ግብርና ምርምር ኢንስቲትዩት ፣ አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች										
		የተለዩ ክፍተቶችን መሰረት ያደረገ ምርምር ማካሄድ	የኢትዮጵያ ግብርና ምርምር ኢንስቲትዩት ፣ አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች										
		ከነባሩ የአፈር ለምነት ማሻሻያ ፓኬጆች የተለዩ ክፍተቶች ምክረ ሀሳብ እንዲዘጋጅ ማድረግ እና መተግበር	የኢትዮጵ ያ ግብርና ምርምር ኢንስቲትዩት ፣አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች										
7.23	የተጎሳቆሉ አካባቢዎችን ጥናት ማካሄድ እና የመፍትሄ አቅጣጫ ማስቀመጥ	የተጋላጭነት ደረጃዎችን መለየት	የኢትዮጵያ ግብርና ምርምር ኢንስቲትዩት ፣የክልል የግብርና ምርምር ኢንስቲትዩቶችና እና ዓለማቀፍ የግብርና ምርምር ማዕከላት፣፣ የአካባቢ ደንና የአየር ንብረት ለውጥ ሚ/ር፣ የተፈጥሮ ሀብት ልማትና ጥበቃ ዳይሬክቶሬት፣ አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች፣ ፣አነስተኛ መስኖ ልማት										
		የተለዩ ተጋላጭነት ቦታዎችን 30 %፣70% እና 100%ፐርሰንት በካርታ ማመላከት	የኢትዮጵያ ግብርና ምርምር ኢንስቲትዩት ፣የክልል የግብርና ምርምር ኢንስቲትዩቶችና እና ዓለማቀፍ የግብርና ምርምር ማዕከላት፣ የተፈጥሮ ሀብት ልማትና ጥበቃ ዳይሬክቶሬት የአፈር ሀብት መረጃ እና ካርታ ዝግጅት ዳይሬክቶሬት										
		የልማት ዕቅድ በማዘጋጀት የተጎሳቆሉ አከባቢዎችን እንዲያገግሙ ማድረግ	የአፈር ሀብት መረጃ እና ካርታ ዝግጅት ዳይሬክቶሬት፣ ፣የተፈጥሮ ሀብት ልማትና ጥበቃ ዳይሬክቶሬት፣የአካባቢ ደንና የአየር ንብረት ለውጥ ሚ/ር፣ አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች,መንግስታዊ ያልሆኑ አጋር የልማት ድርጅቶች										
7.24	ያገገሙ አካባቢዎች ለመኖ እና ሰብል ልማት እንዲውሉ ማድረግ	ያገገሙ አከባቢዎችን የተቀናጀ የልማት እቅድ በማዘጋጀት ምርታማ ማድረግ	የአካባቢ ደንና የአየር ንብረት ለውጥ ሚ/ር፣ ተፈጥሮ ሀብት ልማትና ጥበቃ ዳይሬክቶሬት፣ አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች፣ መንግስታዊ ያልሆኑ አጋር የልማት ድርጅቶች										

ተ.ቁ	የአፈር መንሳቆል እና ብክለት ን ለመቀነስ መከናወን ያለባቸው ተግበራት	ዝርዝር ተግባራት	ፈጻሚ አካል	አጭር ጊዜ (2010-2012)			መካከለ ኛ ጊዜ (2013-2014)		የረጅም ጊዜ (2015-2019)				
				1ኛ	2ኛ	3ኛ	4ኛ	5ኛ	6ኛ	7ኛ	8ኛ	9ኛ	10 ኛ
7.25	በአፈር መንሳቆል የተጎዱ ማሳዎችን ምርታማ የሚሆኑበትን ሁኔታ መፍጠር	የተቀናጀ የአፈር ለምነት እና ውሃ ዕቀባ ሥራዎችን አጠናክሮ በማስቀጠል በቦርቦር የተጎዱ ማሳዎች እዲያገግሙ በማድረግ	የተፈጥሮ ሀብት ልማትና ጥበቃ ዳይሬክቶሬት፣ የአካባቢ ደንና የአየር ንብረት ለውጥ ሚ/ር፣ አፈር ለምነት ማሻሻያ እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች፣ መንግስታዊ ያልሆኑ አጋር የልማት ድርጅቶች										
		ከቦርቦር ጉዳት ያገገሙ ማሳዎችን በአግባቡ ለምርታማነት መጠቀም	የተፈጥሮ ሀብት ልማትና ጥበቃ ዳይሬክቶሬት የአካባቢ ደንና የአየር ንብረት ለውጥ ሚ/ር፣ አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች SLMP,GIZ										
7.26	ተዳፋትነት ላላቸው አካባቢዎች ተስማሚ የአሰራር ዘዴዎችን በመተግበር ውጤታማ ማድረግ	ተስማሚና የተቀናጀ የመሬት አያያዝና የአጠቃቀም ዘዴዎችን መተግበር	የአካባቢ ደንና የአየር ንብረት ለውጥ ሚ/ር፣ አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት፣የተፈጥሮ ሀብት ልማትና ጥበቃ ዳይሬክሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች										
		ምርጥ ተሞክሮዎችን በማሰባሰብ ወደ ሌሎች ተመሳሳይ አካባቢዎች ማስፋፋት	የተፈጥሮ ሀብት ልማትና ጥበቃ ዳይሬክቶሬት፣ አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት፣ የአካባቢደንና የአየር ንብረት ለውጥ ሚ/ር እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ										
7.27	አነስተኛ ጥልቀት ያላቸው አፈሮች ምርታማነት ማሳደግ	ጥብቅ እርሻን፣ ጥምር እርሻ፣ ስድ ግጦሽን ማስቀረት እና የተለያዩ የባዮማስ ማሻሻያ ስራዎች ማስፋፋት	የተፈጥሮ ሀብት ልማትና ጥበቃ ዳይሬክቶሬት፣ አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች፣መንግስታዊ ያልሆኑ አጋር										
		የተቀናጀ የአፈርና ውሀ ዕቀባ ስራዎችን ተግባራዊ ማድረግ	የተፈጥሮ ሀብት ልማትና ጥበቃ ዳይሬክቶሬት፣ አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች										
7.28	የአፈር ብክለት ተጋላጭነት ጥናት በማካሄድ እና ጉዳቱን ለመቀነስ ሚስችሉ ስራዎችን ተግባራዊ ማድረግ ማሻሻል	የአፈር ብክለት ተጋላጭነት ደረጃዎችን ፣ መነሻ እና መድረሻዎችን መለየት	የአፈር ሀብት መረጃ እና ካርታ ዝግጅት ዳይሬክቶሬት፣የተፈጥሮ ሀብት ልማትና ጥበቃ ዳይሬክቶሬት፣ የአካባቢ ደንና የአየር ንብረት ለውጥ ሚ/ር										
		የአፈር ብክለት ተጋላጭነት ደረጃዎችን ፣ መነሻ እና መድረሻዎችን በካርታ ማመላከት	የኢትዮጵያ ግብርና ምርምር ኢንስቲትዩት ፣የክልል የግብርና ምርምር ኢንስቲትዩቶችና እና ዓለማቀፍ የግብርና ምርምር ማዕከላት፣ የተፈጥሮ ሀብት ልማትና ጥበቃ ዳይሬክቶሬት፣ የአፈር ሀብት መረጃ እና ካርታ ዝግጅት ዳይሬክቶሬት፣ የአካባቢ ደንና የአየር ንብረት ለውጥ ሚ/ር፣ ውሀ እና መሬት አያያዝ										
		አካባቢዎችን ከብክለት መከላከል እና የተበከሉትን ማከም	የአካባቢ ደንና የአየር ንብረት ለውጥ ሚ/ር፣ውሀ እና መሬት አያያዝ ኢንስቲትዩት፣አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት፣የተፈጥሮ ሀብት ልማትና ጥበቃ ዳይሬክሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች										
		የአፈር ብክለት ካርታውን መገምገምና ማሻሻል	የአፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት ፣ ክልል የእርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች ፣የተፈጥሮ ሀብት ልማትና ጥበቃ ዳይሬክቶሬት										

ተ. ቁ	ሥርዓታዊ/ዘርፈ ዘለል ስትራቴጂክ ጉዳዮችና ማነቆዎች በተመለከተ መከናወን ያለባቸው ተግበራት	ዝርዝር ተግባራት	ፈጻሚ አካል	አጭር ጊዜ (2010-2012)			መካከለኛ ጊዜ (2013-2014)		የረጅም ጊዜ (2015-2019)				
				1ኛ	2ኛ	3ኛ	4ኛ	5ኛ	6ኛ	7ኛ	8ኛ	9ኛ	10ኛ
7.29	የተቀናጀ የአፈር ለምነት (ISFM) እና ጤንነት ፖሊሲ እና የቁጥጥር ማዕቀፍ ማዘጋጀት	የአፈር ለምነት እና ጤንነትን በተመለከተ ፖሊሲ እና የቁጥጥር ማዕቀፍ ማዘጋጀት	አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት ፣ ክልል የእርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች፣ የአካባቢ ደንና የአየር ንብረት ለውጥ ሚ/ር፣										
		የአፈር ለምነት እና ጤንነትን በተመለከተ ፖሊሲ እና የቁጥጥር ማዕቀፍ ማጸደቅ	እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ሚኒስቴር										
		የጸደቀውን ፖሊሲ እና የቁጥጥር ማዕቀፍ በተግባር ላይ ማዋል ውጤቱም መገምገምና እንደስፈላጊነቱ የማሻሻያ ሀሳብ ማቅረብ	አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች፣ የአካባቢ ደንና የአየር ንብረት ለውጥ ሚ/ር፣										
7.30	የሚበሰብሱ የከተማና የኢንዱስትሪ ደረቅ ቆሻሻዎች ለአፈር ለምነት እና ጤንነት የሚውሉበትን መመሪያ ማዘጋጀት	የሚበሰብሱ የከተማና የኢንዱስትሪ ደረቅ ቆሻሻዎች ለአፈር ለምነት እና ጤንነት የሚውሉበትን መመሪያ ማዘጋጀት	አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት፣ የአካባቢ ደንና የአየር ንብረት ለውጥ ሚ/ር፣ የከተማ አስተዳደር ማዘጋጃ ቤቶች እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች፣ የኢትዩጵያ ግብርና ምርምር										
		መመሪያውን መተግበር	አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች፣ የአካባቢ ደንና የአየር ንብረት ለውጥ ሚ/ር፣ የከተማ አስተዳደር ማዘጋጃ ቤቶች										
7.31	በግብዓት ማምረት፣ ማጓጓዝ፣ ክምችት፣ አቅርቦት እና ስርጭት፣ የጥራት ቁጥጥር እና የገበያ ትስስር ያሉትን ዋና ዋና ተግዳሮቶችን እንደ ግብዓቱ ባህሪ ለይቶ በማውጣት በፖሊሲ ማዕቀፍ እንዲመለሱ ማድረግ፣ ፖሊሲውን ማስተዋወቅና መተግበር እና አፈጻጸም መገምገምና ግብረ	በግብዓት ማምረት፣ ማጓጓዝ፣ ክምችት፣ አቅርቦት እና ስርጭት፣ የጥራት ቁጥጥር እና የገበያ ትስስር ያሉትን ዋና ዋና ተግዳሮቶችን እንደ ግብዓቱ ባህሪ ለይቶ ማውጣት	አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች፣ የግብዓት አቅርቦት እና ስርጭት ዳይሬክቶሬት ፣ ግብርና ትራንስፎርሜሽንኤጀንሲ ፣OCP፣መናገሻ ባዩቴክ ፣ብሄራዊ አፈር ምርመራ ማዕከል፣ ግብርና										
		በግብዓት ማምረት፣ ማጓጓዝ፣ ክምችት፣ አቅርቦት እና ስርጭት፣ የጥራት ቁጥጥር እና የገበያ ትስስር በተመለከተ የፖሊሲ ማዕቀፍ ማውጣት እና ማስፀደቅ	አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት ፣ ግብርና ትራንስፎርሜሽንኤጀንሲ ፣ የኢትዩጵያ ተስማሚነት እና ምዘና ደረጃዎች										
		ፖሊሲውን ማስተዋወቅና መተግበር እና አፈጻጸም መገምገምና ግብረ መልስ መስጠት	አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች፣ ግብርና ትራንስፎርሜሽን ኤጀንሲ፣										
7.32	የማዕድን ማዳበሪያ፣ የተፈጥሮ ማዳበሪያ፣ ኖራ፣ ጂፕሰም ወዘተ.. ማምረቻ የማቋቋሚያ ደንብ በማዘጋጀትአስፈጻሚውን አካል (ተቋም) መመስረት ፣የጥራት ቁጥጥር አሰራር መተግበርና በስታንዳርዱ መሰረት ክትትል እና ቁጥጥር ማካሄድ	የማዕድን ማዳበሪያ፣ የተፈጥሮ ማዳበሪያ፣ ኖራ፣ ጂፕሰም ወዘተ.. የማቋቋሚያ ደንብ ማዘጋጀት አስፈጻሚውን አካል (ተቋም) መመስረት	አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት፣ እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ሚኒስቴር										
		የማዕድን ማዳበሪያ፣ የተፈጥሮ ማዳበሪያ፣ ኖራ፣ ጂፕሰም ወዘተ.. በተዘጋጀው ማቋቋሚያ ደንብ መሰረት አስፈጻሚውን አካል (ተቋም) መመስረት	አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት፣ እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ሚኒስቴር										

ተ. ቁ	ሥርዓታዊ/ዘርፈ ዘለል ስትራቴጂክ ጉዳዮችና ማነቆዎች በተመለከተ መከናወን ያለባቸው ተግበራት	ዝርዝር ተግባራት	ፈጻሚ አካል	አጭር ጊዜ (2010-2012)			መካከለኛ ጊዜ (2013-2014)		የረጅም ጊዜ (2015-2019)				
				1ኛ	2ኛ	3ኛ	4ኛ	5ኛ	6ኛ	7ኛ	8ኛ	9ኛ	10ኛ
		የማዕድን ማዳበሪያ፣ የተፈጥሮ ማዳበሪያ፣ ኖራ፣ ጂፐሰም ወዘተ..የጥራት ቁጥጥር አሰራር ተግባራዊ ማድረግ	አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት የኢትዮጵያ ተስማሚነት እና ምዘና ደረጃዎች ማረጋገጫ ኤጀንሲ										
		በመመሪያው መሰረት ክትትል እና ቁጥጥር ማካሄድ	የኢትዮጵያ ተስማሚነት እና ምዘና ደረጃዎች ማረጋገጫ ኤጀንሲ፣ አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች፣										
7.33	የአፈር ሀብት መረጃ ፖሊሲ ማዘጋጀት፣ ማስጸደቅ እና የመረጃ ስርዓቱን በመዘርጋት የመረጃ ማሰባሰብ ፣አያያዝና ልውውጥ ተግባራዊ ማድረግ ውጤታማነቱን በመገምገም እንደአስፈላጊነቱ ማሻሻል	የአፈር ሀብት መረጃ ፖሊሲ ማዘጋጀት፣ ማስጸደቅ እና የመረጃ ስርዓቱን መዘርጋት	የአፈር ሀብት መረጃ እና ካርታ ዝግጅት ዳይሬክቶሬት.፣ እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ሚኒስቴር ፣የኢትዮጵያ ኢንፎርሜሽን ደህንነት ኤጀንሲ										
		የአፈር ሀብት መረጃ ማሰባሰብ ፣አያያዝና ልውውጥ ተግባራዊ ማድረግ	የአፈር ሀብት መረጃ እና ካርታ ዝግጅት ዳይሬክቶሬት፣ የኢትዮጵያ ኢንፎርሜሽን ደህንነት ኤጀንሲ										
7.34	የጸደቀውን የአፈር ሀብት መረጃ ማሰባሰብ፣ አያያዝና ልውውጥ ፖሊሲና ስርዓት	የመረጃ ማሰባሰብ ፣አያያዝና ልውውጥ ውጤታማነቱን በመገምገም እንደአስፈላጊነቱ ማሻሻል	የኢትዮጵያ ኢንፎርሜሽን ደህንነት ኤጀንሲ፣የአፈር ሀብት መረጃ እና ካርታ ዝግጅት ዳይሬክቶሬት										
7.35	የምርምር እና የኤክስቴንሽን ቅንጅታዊ አሰራር እንዲጠናከር ማድረግ	የምርምር ዕቅድ ዝግጅት በሚካሄድበት ወቅት የኤክስቴንሽን ስርዓቱን በማሳተፍ እንዲተገበር የሚያስችል ስርዓት መፍጠር	የኢትዮጵ ያ ግብርና ምርምር ኢንስቲትዩት፣ አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች										
		የኤክስቴንሽን ዕቅድ በሚዘጋጅበት ወቅት የምርምር ስርዓቱ እንዲሳተፍ የሚያስችል ስርዓት መፍጠር	የኢትዮጵ ያ ግብርና ምርምር ኢንስቲትዩት፣ አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች										
		በሁለቱ አካላት መካከል አስገዳጅ የቴክኖሎጂ ርክክብ ስርዓት እንዲኖር ማድረግ የአሰራር ስርዓቱን አጠናክሮ ማስቀጠል	የኢትዮጵያ ግብርና ምርምር ኢንስቲትዩት ፣የክልል የግብርና ምርምር ኢንስቲትዩቶችና እና ዓለማቀፍ የግብርና ምርምር ማዕከላት፤፤ አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች										

ተ. ቁ	ሥርዓታዊ/ዘርፈ ዘለል ስትራቴጂክ ጉዳዮችና ማነቆዎች በተመለከተ መከናወን ያለባቸው ተግበራት	ዝርዝር ተግባራት	ፈጻሚ አካል	አጭር ጊዜ (2010-2012)			መካከለኛ ጊዜ (2013-2014)		የረጅም ጊዜ (2015-2019)				
				1ኛ	2ኛ	3ኛ	4ኛ	5ኛ	6ኛ	7ኛ	8ኛ	9ኛ	10ኛ
7.36	በሀገር አቀፍ እና በዓለም አቀፍ ደረጃ በአፈር ለምነትና ጤንነት ስራዎች የተሰማሩ ባለድርሻ አካላት ያለውን ግንኙነት ማጠናከር	ያለውን የአፈር መድረክ በኢንፎርሜሽን ቴክኖሎጂ ጭምር አጠናክሮ ማስቀጠል	አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት፣ የኢንፎርሜሽን ቴክኖሎጂና ማኔጅመንት ማዕከል እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች፣										
7.37	በሀገርዓቀፍ ደረጃ የአፈር ሀብትን የሚመለከቱ ሥራዎች የሚመራ ተቋም በማቋቋም ፣ የአሰራር መመሪያዎችን ማዘጋጀትና መተግበር፣በሰው	የአፈር ሀብትን የሚመለከቱ ሥራዎች የሚመራ ተቋም በማቋቋም ፣በሰው ሀይልና በመሰረተ ልማት ማጠናከር፣ የአሰራር መመሪያዎችን ማዘጋጀትና መተግበር	የእርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ሚ/ር										
7.38	በሀገርዓቀፍ ደረጃ የአፈር ሀብትን የሚመለከቱ ሥራዎች የሚመራ ተቋም በሰው ኃይልና በመሰረተ- ልማት ማጠናከር የተቋሙን አደረጃጀት እና የአሰራር መመሪያዎች እና ውጤታማነታቸውን መገምገም እንዳስፈለጊነቱ ማሻሻል የልህቀት ማዕከል እንዲሆኑ የተመረጡትን የትምህርት እና የሥልጠና ተቋማት ማዘመን	የአፈር ሀብትን የሚመለከቱ ሥራዎችን የሚተገብርና የሚያስተባብር አደረጃጀት በየደረጃው መፍጠር	የእርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ሚ/ር እና የክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች										
		በአፈር ሀብት ዙሪያ ከተሰማሩ የምርምር፣የትምህርትና የሥልጠና ተቋማት ካሉት ውስጥ በመምረጥ የልህቀት ማዕከል እንዲሆኑ ምቹ ሁኔታ ማመቻቸት እና አቅም መገንባት	የእርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ሚ/ር፣ ትምህርት ሚኒስቴር ፣ ከፍተኛ የትምህርት ተቋማት ፣የኢትዮጵያ ግብርና ምርምር ኢንስቲትዩት ፣የክልል የግብርና ምርምር ኢንስቲትዩቶችና እና ዓለማቀፍ የግብርና ምርምር										
		የልህቀት ማዕከል እንዲሆኑ የተመረጡትን የትምህርት እና የሥልጠና ተቋማት ማዘመን	የእርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ሚ/ር፣ ትምህርት ሚኒስቴር ፣ ከፍተኛ የትምህርት ተቋማት ፣ ፣የኢትዮጵያ ግብርና ምርምር ኢንስቲትዩት ፣የክልል የግብርና ምርምር ኢንስቲትዩቶችና እና ዓለማቀፍ የግብርና ምርምር ማዕከላት፣										
		የተቋሙን አደረጃጀት እና የአሰራር መመሪያዎች እና ውጤታማነታቸውን መገምገምና እንዳስፈለጊነቱ ማሻሻል	የእርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ሚ/ር፣ ትምህርት ሚኒስቴር ፣ ከፍተኛ የትምህርት ተቋማት፣፣የኢትዮጵያ ግብርና ምርምር ኢንስቲትዩት ፣የክልል የግብርና ምርምር ኢንስቲትዩቶችና እና ዓለማቀፍ የግብርና ምርምር ማዕከላት፣ ፣የክልል የግብርና ምርምር ኢንስቲትዩቶችና እና ዓለማቀፍ የግብርና ምርምር ማዕከላት፣										
7.39	በሀገሪቱ ውስጥ ያለውን የሰብዓዊ፣ የቁሳዊና የፋይናንስ ሀብት ያለበትን ደረጃ በመገምገም እና ክፍተቶችን መለየት ክፍተቶቹ የሚጠቡበትን አማራጮች መለየትና ተግባራዊ	በሀገሪቱ ውስጥ ያለውን የሰብዓዊ፣ የቁሳዊና የፋይናንስ ሀብት ያለበትን ደረጃ በመገምገም	የእርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ሚኒስቴር እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች፣ ፣የኢትዮጵያ ግብርና ምርምር ኢንስቲትዩት										
		በሀገሪቱ ውስጥ ያለውን የሰብዓዊ፣ የቁሳዊና የፋይናንስ	የእርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ሚኒስቴር እና										

ተ. ቁ	ሥርዓታዊ/ዘርፈ ዘለል ስትራቴጂክ ጉዳዮችና ማነቆዎች በተመለከተ መከናወን ያለባቸው ተግባራት	ዝርዝር ተግባራት	ፈጻሚ አካል	አጭር ጊዜ (2010-2012)			መካከለኛ ጊዜ (2013-2014)		የረጅም ጊዜ (2015-2019)				
				1ኛ	2ኛ	3ኛ	4ኛ	5ኛ	6ኛ	7ኛ	8ኛ	9ኛ	10ኛ
		ሀብት ክፍተቶች የሚጠቡበትን አማራጮች መለየትና ተግባራዊ ማድረግ	ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች፣ ፣የኢትዮጵያ ግብርና ምርምር ኢንስቲትዩት ፣የክልል የግብርና ምርምር ኢንስቲትዩቶችና እና ዓለማቀፍ የግብርና ምርምር ማዕከላት፣										
7.40	በዘላቂነት የአፈር ለምነት እና ጤንነት ማሻሻያ የአቅም ግንባታ ስትራቴጂ ሰነድ ማዘጋጀት	በዘላቂነት የአፈር ለምነት እና ጤንነት ማሻሻያ የአቅም ግንባታ ስትራቴጂ ሰነድ ማዘጋጀት	የእርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ሚኒስቴር እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች፣ ፣የኢትዮጵያ ግብርና ምርምር ኢንስቲትዩት ፣የክልል የግብርና ምርምር ኢንስቲትዩቶችና እና ዓለማቀፍ የግብርና ምርምር ማዕከላት፣ እና ከፍተኛ ትምህርት ተቋማት ፣የልማት አጋር ድርጅቶች										
7.41	የአፈር ለምነት እና ጤንነት ማሻሻያ የአቅም ግንባታ ስትራቴጂ ሰነድ መተግበር	የአፈር ለምነት እና ጤንነት ማሻሻያ የአቅም ግንባታ ስትራቴጂ ሰነድ መተግበር	የእርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ሚኒስቴር እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች፣ ፣የኢትዮጵያ ግብርና ምርምር ኢንስቲትዩት ፣የክልል የግብርና ምርምር ኢንስቲትዩቶችና እና ዓለማቀፍ የግብርና ምርምር ማዕከላት፣ እና ከፍተኛ ትምህር ት ተቋማት ፣ መንግስታዊ										
7.42	የተቀናጀ የአፈር ለምነት (ISFM) እና ጤንነት ዙሪያ ቁልፍ የሆኑ የሙያ መስኮችን በመለየት ልዩ ሥልጠናዎች የሚገኙበትን መንገድ	በአፈር ለምነትና ጤንነት ዙሪያ ቁልፍ የሆኑ የሙያ መስኮችን በመለየት ልዩ ሥልጠናዎችን አጠናክሮ ማስቀጠል	የእርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ሚኒስቴር እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች፣ ፣የኢትዮጵያ ግብርና ምርምር ኢንስቲትዩት ፣የክልል የግብርና ምርምር ኢንስቲትዩቶችና እና ዓለማቀፍ የግብርና ምርምር ማዕከላት፣ እና ከፍተኛ ትምህር ት ተቋማት ፣ መንግስታዊ ያልሆኑ የልማት አጋር ድርጅቶች										
7.43	የአፈር ለምነትና ጤንነት ባለሙያዎችን ለማቆየት ጥናት ማካሄድ እና የማትጊያ ሥርዓት መዘርጋት፣ ማጠናከርና የማትጊያ ስርዓቱን መገምገምና እንዳስፈላጊነቱ ማሻሻል	በየከፍተኛ ተቋማት ተጨማሪ የአፈር ባለሙያዎችን ማሰልጠን	የእርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ሚኒስቴር እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች፣ ፣የኢትዮጵያ ግብርና ምርምር ኢንስቲትዩት ፣የክልል የግብርና ምርምር ኢንስቲትዩቶችና እና ዓለማቀፍ የግብርና ምርምር ማዕከላት፣እና ከፍተኛ ትምህርት ተቋማት ፣የልማት አጋር										
		የአፈር ለምነትና ጤንነት ባለሙያዎችን ለማቆየት ጥናት ማካሄድ እና የማትጊያ ሥርዓት መዘርጋት እና	የአፈር ሀብት መረጃ እና ካርታ ዝግጅት ዳይሬክቶሬት፣አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች										
		የማትጊያ ስርዓቱን መገምገምና እንዳስፈላጊነቱ ማሻሻል	የአፈር ሀብት መረጃ እና ካርታ ዝግጅት ዳይሬክቶሬት፣አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች										

ተ. ቁ	ሥርዓታዊ/ዘርፈ ዘለል ስትራቴጂክ ጉዳዮችና ማነቆዎች በተመለከተ መከናወን ያለባቸው ተግበራት	ዝርዝር ተግባራት	ፈጻሚ አካል	አጭር ጊዜ (2010-2012)			መካከለኛ ጊዜ (2013-2014)		የረጅም ጊዜ (2015-2019)				
				1ኛ	2ኛ	3ኛ	4ኛ	5ኛ	6ኛ	7ኛ	8ኛ	9ኛ	10ኛ
7.44	የአፈር ምርመራ ቤተሙከራዎችን በማጥናት የደረጃ መስፈርት በማዘጋጀት ደረጃ መስጠት፣ ደረጃቸውን እንዲያሻሽሉ በማድረግ አስተማማኝ፣ ገበያ ተኮር እና ጥራት ያለው አገልግሎት እንዲሰጡ ማድረግ	የአፈር ምርመራ ቤተሙከራዎች ሁኔታ ማጥናት የደረጃ መስፈርት በማዘጋጀት ደረጃ መስጠት	የብሄራዊ አፈር ምርመራ ማዕከል እና ክልል አፈር ምርመራ ላቦራቶሪዎች የኢትዮጵያ ተስማሚነት እና ምዘና										
		የአፈር ምርመራ ቤተ ሙከራ መሣሪያዎች ዘላቂ የጥገና ሥርዓት መዘርጋት	የብሄራዊ አፈር ምርመራ ማዕከል እና ክልል አፈር ምርመራ ላቦራቶሪዎች፣ የኢትዮጵያ ተስማሚነት እና ምዘና ደረጃዎች ማረጋገጫ ኤጀንሲ										
		የአፈር ምርመራ ቤተሙከራዎች የብቃት ደረጃቸውን እንዲያሻሽሉ ማድረግ በመረጃ መረብ እንዲተሳሰሩ ማድረግና ማዘመን	የብሄራዊ አፈር ምርመራ ማዕከል እና ክልል አፈር ምርመራ ላቦራቶሪዎች፣ የአፈር ሀብት መረጃ እና ካርታ ዝግጅት										
7.45	ጥራታቸውን የጠበቁ ተንቀሳቃሽ የአፈር ምርመራ ላብራቶሮችን በሙከራ ደረጃ ተግባራዊ ማድረግ እና በማስፋፋት ገበያ ተኮር የሆነ አገልግሎት እንዲሰጡ ማስቻል	ጥራታቸውን የጠበቁ ተንቀሳቃሽ የአፈር ምርመራ ላብራቶሮችን በሙከራ ደረጃ ተግባራዊ ማድረግ	የብሄራዊ አፈር ምርመራ ማዕከል እና ክልል አፈር ምርመራ ላቦራቶሪዎች፣ አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች፣ መንግስታዊ ያልሆኑ የልማት አጋሮች										
		ተንቀሳቃሽ የአፈር ምርመራ ላብራቶሪዎችን ማስፋፋት	የብሄራዊ አፈር ምርመራ ማዕከል እናክልል አፈር ምርመራ ላቦራቶሪዎች፣ አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች፣ መንግስታዊ ያልሆኑ የልማት አጋሮች										
7.46	የአፈር ለምነት እና ጤንነት ማሻሻያ ግብአቶች (የኖራ፣ የጂፕሰም፣ የማዳበሪያ የአይረን ሰልፌት ወዘተ…) በሀገር አቀፍ ደረጃ ወጥነት ያለው የጥራት ደረጃ እና የመጠን መወሰኛ ዘዴ መለየትና መጠቀም	በሀገር አቀፍ ደረጃ ወጥነት ያለው የኖራ፣ የጂፕሰም፣ የማዳበሪያ የአይረን ሰልፌት የጥራት ደረጃ እና የመጠን መወሰኛ ዘዴ መለየትና መጠቀም	አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች፣ ፤የኢትዮጵያ ግብርና ምርምር ኢንስቲትዩት ፤የክልል የግብርና ምርምር ኢንስቲትዩቶችና እና ዓለማቀፍ የግብርና ምርምር ማዕከላት፣										
7.47	የአፈር ለምነትና ጤንነት ቴክኖሎጂ ምዝገባና የልቀት አሠራርና ሥርዓት መቅረጽ ወደ ሙከራ ስራ ማስገባት በስፋት በመተግበር ውጤታማነት በመገምገም	የአፈር ለምነትና ጤንነት ቴክኖሎጂ ምዝገባና የልቀት አሠራርና ሥርዓት መቅረጽ ወደ ሙከራ ስራ ማስገባት	አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች፣ ፤የኢትዮጵያ ግብርና ምርምር ኢንስቲትዩት ፤የክልል የግብርና ምርምር ኢንስቲትዩቶችና እና ዓለማቀፍ የግብርና ምርምር ማዕከላት፣										
		የአፈር ለምነትና ጤንነት ቴክኖሎጂ ምዝገባና የልቀት በስፋት መተግበር	አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች፣የኢትዮጵያ ግብርና ምርምር ኢንስቲትዩት ፤የክልል የግብርና ምርምር ኢንስቲትዩቶችና እና ዓለማቀፍ የግብርና ምርምር ማዕከላት፣										
		የአፈር ለምነትና ጤንነት ቴክኖሎጂ ምዝገባና የልቀት ማሻሻልና ማዘመን	አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች፣ የአፈር ሀብት መረጃ እና ካርታ ዝግጅት ዳይሬክቶሬት										

ተ. ቁ	ሥርዓታዊ/ዘርፈ ዘለል ስትራቴጂክ ጉዳዮችና ማነቆዎች በተመለከተ መከናወን ያለባቸው ተግበራት	ዝርዝር ተግባራት	ፈጻሚ አካል	አጭር ጊዜ (2010-2012)			መካከለኛ ጊዜ (2013-2014)		የረጅም ጊዜ (2015-2019)				
				1ኛ	2ኛ	3ኛ	4ኛ	5ኛ	6ኛ	7ኛ	8ኛ	9ኛ	10ኛ
		አሠራርና ሥርዓቱን ውጤታማነት በመገምገም ማሻሻልና ማዘመን	ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች፣ ፣የኢትዮጵያ ግብርና ምርምር ኢንስቲትዩት ፣የክልል የግብርና ምርምር ኢንስቲትዩቶችና እና ዓለማቀፍ የግብርና ምርምር ማዕከላት፣										
7.48	በሀገር ውስጥ ያሉ የእርሻ መሳሪያዎች ልማት ለማሳደግ አምራቾችን መደገፍ አቅም መገንባት እና የጥራት ቁጥጥር ስርዓት መዘርጋት ውጤታማ ማድረግ	የተደራጁ ወጣቶች የብድር አቅርቦት በማመቻቸት የእርሻ መሳሪዎችን እንዲያመርቱ እና አገልግሎት እንዲሰጡ ልዩ ድጋፍና ስልጠና መስጠት	የገጠር የስራ ዕድል ፈጠራና ምግብ ዋስትና ዘርፍ ፣ አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች፣ የእርሻ										
		የግል ባለሀብቶች በሙከራ ደረጃ አገልግሎት እንዲሰጡ ማበረታታት	የእርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ሚኒስቴር ፣ ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች										
		የግል ባለሀብቶች በስፋት አገልግሎት እንዲሰጡ ማበረታታት	የእርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ሚኒስቴር ፣ ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች										
		የጥራት ቁጥጥር ስርዓት መዘርጋት እና ማካሄድ	አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች፣ የኢትዮጵያ ተስማሚነት እና ምዘና ደረጃዎች ማረጋገጫ ኤጀንሲ፣ የእርሻ ሜካናይዜሽን ዳይሬክቶሬት										
7.49	የብሔራዊ የአፈር ሃብት መረጃ ቋት መገንባትና ተግባራዊ ማድረግ	የብሔራዊ የአፈር ሃብት መረጃ ቋትሥርዓት መቅረጽና የመጀመሪያ ስሪት /meta version/ ማውጣት	የአፈር ሀብት መረጃ እና ካርታ ዝግጅት ዳይሬክቶሬት										
		በተለያየ ቦታ ተበታትነው የሚገኙ የውርስ መረጃዎችን ማሰባሰብና በየፈርጁ ማደራጀት	የአፈር ሀብት መረጃ እና ካርታ ዝግጅት ዳይሬክቶሬት፣የምርምር ተቋማት ፣ መረጃው ያላቸው ባለድርሻ አካላት										
		በተለያዩ አካላት በየወቅቱ የሚወጡ የአፈር ሀብት መረጃዎች በፖሊሲው መሰረት በቀጣይነት ወደ መረጃ ቋቱ እንዲፈሱ ማድረግ	የአፈር ሀብት መረጃ እና ካርታ ዝግጅት ዳይሬክቶሬት፣የምርምር ተቋማት ፣ መረጃው ያላቸው ባለድርሻ አካላት										
		በየፈርጁ የተሰባሰቡ መረጃዎችን ማስተዳደርና ለተጠቃሚው ማሰራጨት	የኢትዮጵያ ኢንፎርሜሽን ደህንነት ኤጀንሲ፣የአፈር ሀብት መረጃ እና ካርታ ዝግጅት ዳይሬክቶሬት										
		የተገነባዉን የብሔራዊ የአፈር ሃብት መረጃ ቋት ሥርዓት እና የመረጃ አያያዝ፣ ልውውጥ ስርዓት ማሻሻልና ማዘመንና ማሻሻል	የኢትዮጵያ ኢንፎርሜሽን ደህንነት ኤጀንሲ፣የአፈር ሀብት መረጃ እና ካርታ ዝግጅት ዳይሬክቶሬት										
7.50	ስነምህዳርን፣ የመሬት አቀማመጥን እና የአፈር ዓይነትን መሰረት ባደረገ መልኩ የአፈር ለምነት እና	የአፈር ለምነት እና ጤንነት ማሻሻያ ቴክኖሎጂዎች አጠቃቀም የምክር አገልግሎት በየቋንቋዎች የሚሰጥበት መመሪያ ማዘጋጀት	አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች										
		የአፈር ለምነት እና ጤንነት ማሻሻያ ቴክኖሎጂዎች አጠቃቀም የምክር አገልግሎት መመርያ አዘጋጅቶ	አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች										

ተ. ቁ	ሥርዓታዊ/ዘርፈ ዘለል ስትራቴጂክ ጉዳዮችና ማነቆዎች በተመለከተ መከናወን ያለባቸው ተግበራት	ዝርዝር ተግባራት	ፈጻሚ አካል	አጭር ጊዜ (2010-2012)			መካከለኛ ጊዜ (2013-2014)		የረጅም ጊዜ (2015-2019)				
				1ኛ	2ኛ	3ኛ	4ኛ	5ኛ	6ኛ	7ኛ	8ኛ	9ኛ	10ኛ
	ጤንነት ማሻሻያ ቴክኖሎጂዎች አጠቃቀም የምክር አገልግሎት በየቋንቋዎች የሚሰጥበት መመሪያ ማዘጋጀት ፣ መስጠትና አገልግሎት አሰጣጡን በመገምገም	በሙከራ ደረጃ መተግበር											
		የአፈር ለምነት እና ጤንነት ማሻሻያ ቴክኖሎጂዎች አጠቃቀም የምክር አገልግሎት በስፋት መተግበር	አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች										
		የአፈር ምርመራ አገልግሎት አሰጣጡን በመገምገም እንዳስፈላጊነቱ ማሻሻል	አፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት እና ክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች										

8. ዕዝል

ዕዝል 1፡የአፈር ለምነት ማሻሻያ ኬዝ ቲሞች ተግባር እና ኃላፊነት

የአሲዳማ፣ኮትቻና ጨዋማ አፈር ልማት ኬዝ ቲም ተግባር እና ኃላፊነት

- የሀገሪቱን የአሲዳማ፣ ጨዋማና ኮትቻ አፈር ሽፋን ለይቶ መረጃ ይይዛል፣በመረጃውም መሰረት ዕቅድ ያወጣል፣
- የአሲዳማና ጨዋማ አፈርን ለማከምና በኮትቻ አፈር ላይ የሚገኘውን ትርፍ ውሀ ለማጠንፈፍ የሚያስችሉ ቴክኖሎጂዎችንና አሰራሮችን ይለያል፣ ፓኬጆችን ያዘጋጃል፣ ከሚመለከታቸው አካላት ጋር በመተባበር ተግባራዊ እንዲሆኑ ያደርጋል፣
- ተሞክረው ውጤታማ የሆኑ ቴክኖሎጂዎችና አሰራሮችን ወደ ሁሉም አርሶ አደሮችና ከፊል አርብቶ አደሮች እንዲዳረሱ ከክልሎች ጋር በመተባበር ይሰራል፣
- አዳዲስ ቴክኖሎጂዎችና አሰራሮችን በአርሶአደር ማሰልጠኛ ማዕከልና በአርሶ አደሮች ማሳ ላይ እንዲሞከሩ/እንዲተዋወቁ፣ ውጤታማ ሲሆኑም እንዲስፋፉ ያደርጋል ፣
- የአሲዳማ አፈርን ለማከም በየክልሎቹ የተቋቋሙ የኖራ ወፍጮዎችን ውጤታማነት እየተከታተለ ተገቢውን ድጋፍ ይሰጣል፣ተጨማሪ ወፍጮዎች እንዲስፋፉ አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ ተገቢውን እገዛ ይሰጣል፣
- የአርሶ አደሩን የኖራ ፍላጎት መረጃ ከየክልሎቹ በማሰባሰብ አምራቾቹ መረጃውን እንዲያገኙ በማድረግ የሚፈለገው መጠን መመረቱን እና ስርጭቱን በወቅቱ መከናወኑን ይከታተላል፣
- የጨዋማ አፈርን ለማከም በየክልሎቹ የተቋቋሙ የሶዲየም ሰልፌት ወፍጮዎችን ውጤታማነት እየተከታተለ ተገቢውን ድጋፍ ይሰጣል፣ተጨማሪ ወፍጮዎች እንዲስፋፉ አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ ተገቢውን እገዛ ይሰጣል፣
- ጨዋማነትን ለመከላከል የሚያስችሉ የተለያዩ ቴክኖሎጂዎችን በመለየት ከልማት አጋሮችና ከሚመለከታቸው ባለድርሻ አካላት ጋር ተቀናጅቶ የሙከራ ፣የማስተዋወቅና የማስፋት ስራዎችን ያከናውናል፣
- በኮትቻ አፈር የሚገኘውን ትርፍ ውሀ ለማጠንፈፍ የሚያስፈልጉ ቴክኖሎጂዎች በሚፈለገው መጠን ተመርተው እንዲቀርቡ በክልሎችና በአምራች ድርጅቶች መካከል የጠበቀ

ትስስርና ግንኙነት እንዲኖር ድጋፍ ይሰጣል፣ አፈጻጸሙንም ይከታተላል፣

- የአሲዳማ፣ የኮትቻና ጨዋማ አፈር ልማት ማንዋሎችን ፣ስታንዳርዶችንና የአሰራር ዘዴዎችን ያዘጋጃል፣ሲጸድቅም ተግባራዊ ያደርጋል፣
- ከኮትቻ አፈርና አሲዳማና ጨዋማ አፈር ልማት ቴክኖሎጂ አጠቃቀም ጋር በተያያዘ በየደረጃው ለሚገኙ አስፈጻሚ አካላት ስልጠና ይሰጣል፡

ሰው ሰራሽ ማዳበሪያ አጠቃቀም ኬዝ ቲም

- የሀገሪቱን የአፈር ለምነት ደረጃ በማወቅ የአፈር ምርመራን ውጤት መሰረት ያደረገ የሰው ሰራሽ ማዳበሪያ ምክረ ሀሳብ ከሚመለከታቸው አካላት ጋር በመቀናጀት ያዘጋጃል፣ እንዲዘጋጅም ያደርጋል፣
- የኬሚካል ማዳበሪያ አቅርቦትና አጠቃቀም ወረዳን መሰረት አድርጎ መዘጋጀቱንና መተግበሩን ያረጋግጣል
- የተጠቃሚዎችን ፍላጎት በማወቅ በምክረ ሀሳቡ መሰረት እንዲጠቀሙ ዕቅድ ያዘጋጃል ፣ በዕቅዱም መሰረት ተግባራዊ እንዲሆን ይከታተላል፣
- የአዳዲስ ማዳበሪያዎች ቴክኖሎጂዎችንና አሰራሮችን ይለያል፣ ፓኬጆችን ያዘጋጃል፣ ከሚመለከታቸው አካላት ጋር በመተባበር ተግባራዊ እንዲሆኑ ያደርጋል፣
- አዳዲስ የሰው ሰራሽ ማዳበሪዎች እና አሰራሮችን በአርሶአደር ማሰልጠኛ ማዕከላትና በአርሶ አደሮች ማሳ ላይ እንዲሞከሩ/እንዲተዋወቁ ፣ ውጤታማ ሲሆኑም እንዲስፋፉ ያደርጋል ፣
- ተሞከረው ውጤታማ የሆኑ አዳዲስ የሰው ሰራሽ ማዳበሪዎች እና አሰራሮችን ወደ ሁሉም አርሶ አደሮችና ከፊል አርብቶ አደሮች እንዲዳረሱ ከክልሎች ጋር በመተባባር ይሰራል፣
- የአፈር ምርመራ ውጤትን መሰረት በማድረግ ተፈላጊውን ሰው ሰራሽ ማዳበሪያ ለማዘጋጀት የሚያስችሉየአዳዲስ ማዳበሪያዎች ማቀነባበሪያ ፋብሪካዎች እንዲስፋፉ ከሚመለከታቸው አካላት ጋር ተቀናጅቶ ይሰራል ፣
- የአርሶ አደሩን የሰው ሰራሽ ማዳበሪያ ፍላጎት መረጃ ከየክልሎቹ በማሰባሰብ አምራቾቹ መረጃውን እንዲያገኙ በማድረግ የሚፈለገው መጠን መመረቱን እና ስርጭቱን በወቅቱ መከናወኑን ይከታተላል፣

- የሚያስፈልጉ አዳዲስ ማዳበሪያዎች በሚፈለገው መጠን ተመርተው እንዲቀርቡ በክልሎችና በአምራች ድርጅቶች መካከል የጠበቀ ትስስርና ግንኙነት እንዲኖር ድጋፍ ይሰጣል፣ አፈጻጸሙንም ይከታተላል፣

- ከቴክኖሎጂ አጠቃቀም ጋር በተያያዘ በየደረጃው ለሚገኙ አስፈጻሚ አካላት ስልጠና ይሰጣል፡
- የሰው ሰራሽ ማዳበሪያዎች አጠቃቀም ማንዋሎችን ፣ስታንዳርዶችንና የአሰራር ዘዴዎችን ያዘጋጃል፣ሲጸድቅም ተግባራዊ ያደርጋል፣

የተፈጥሮ ማዳበሪያዎች ማስፋፊያ ኬዝ ቲም

ይህ ኬዝ ቲም ከህያወ ማዳበሪያ ፣ቀልዝ (ኮምፖስት) ፣ቨርሚ ኮምፖስት ፣ ፍግ፣ አረንጓዴ ማዳበሪያ ጥምር ደን እርሻ፣ ጥብቅ እርሻ እና ሌሎች የተቀናጀ የአፈር ለምነት ዘዴዎች ጋር በተያያዘ የሚሰሩ ሥራዎችን የሚሰራ ሲሆን የሚከተሉት ተግባርና ሀላፊነቶች አሉት፡፡

- አገራዊ የአፈር ለምነት ማሻሻያ ስርዓቱ ተፈጥሮና ሰው ሰራሽ ማዳበሪያዎችን አመጣጥኖ መጠቀምን የሚያበረታታ እንዲሆን ያደርጋል፡፡

- የሀገሪቱን የአፈር ለምነት ደረጃ በማወቅ የአፈር ምርመራን ውጤት መሰረት ያደረገ የተፈጥሮ ማዳበሪያ ምክረ ሀሳብ ከሚመለከታቸው አካላት ጋር በመቀናጀት አዘጋጅቶ ያቀርባል፣

- የጥምር ግብርና (groforestry) ዘዴዎች እንዲስፋፉ ያደርጋል
- የተጠቃሚዎችን ፍላጎት በማወቅ በምክረ ሀሳቡ መሰረት እንዲጠቀሙ ዕቅድ ያዘጋጃል ፣ በዕቅዱም መሰረት ተግባራዊ እንዲሆን ይከታተላል፣

- አዳዲስ የተፈጥሮ ማዳበሪያዎች ቴክኖሎጂዎችንና አሰራሮችን ይለያል፣ ፓኬጆችን ያዘጋጃል፣ከሚመለከታቸው አካላት ጋር በመተባበር ተግባራዊ እንዲሆኑ ያደርጋል፣

- አዳዲስ የተፈጥሮ ማዳበሪያዎች እና አሰራሮችን በአርሶአደር ማሰልጠኛ ማዕከልና በአርሶ አደሮች ማሳ ላይ እንዲሞከሩ/እንዲተዋወቁ ፣ ውጤታማ ሲሆኑም እንዲስፋፉ ያደርጋል ፣

- ተሞክረው ውጤታማ የሆኑ የተፈጥሮ ማዳበሪዎች እና አሰራሮችን ወደ ሁሉም አርሶ አደሮችና ከፊል አርብቶ አደሮች እንዲዳረሱ ከክልሎች ጋር በመተባባር ይሰራል፣
- የአፈር ምርመራ ውጤትን መሰረት በማድረግ ተፈላጊውን ተፈጥሮ ማዳበሪያ ለማዘጋጀት የሚያስችሉላቦራቶሪዎች እንዲስፋፉ ከሚመለከታቸው አካላት ጋር ተቀናጅቶ ይሰራል ፣
- የአርሶ አደሩን የህያወ ማዳበሪያ ፍላጎት መረጃ ከየክልሎቹ በማሰባሰብ በፌደራልና በክልል ደረጃ በሚገኙ የመንግስትና የግል ላቦራቶሪዎች በሚፈለገው መጠን ተመርተው እንዲቀርቡ ይከታተላል ፣ ያስፈጽማል፣
- ከተፈጥሮ ማዳበሪዎች ቴክኖሎጂ አጠቃቀም ጋር በተያያዘ በየደረጃው ለሚገኙ አስፈጻሚ አካላት ስልጠና ይሰጣል፡
- የተፈጥሮ ማዳበሪያዎች አጠቃቀም ማንዋሎችን ፣ስታንዳርዶችንና የአሰራር ዘዴዎችን ያዘጋጃል፣ሲጸድቅም ተግባራዊ ያደርጋል፡፡

ዕዝል 2. ስትራቴጂዊ ማነቆዎችን ቅደም ተከተል ለመስጠት ተቀመጡ መስፈርቶች

	መስፈርቶ							ድምር	ደረጃ
ስትራቴጂ ጉዳዮች	በሀገር አቀፍ ደረጃ በምርትና ምርታማነት እና በምግብ ዋስትና ላይ የሚያመጣው ተጽዕኖ	ለአካባቢ ደህንነትና ዘለቄታዊነት የሚያመጣው ተጽዕኖ (15)	የመተግበር ምቹነት (15)	የችግሩ አንገብጋቢነት	ለመተግበር የሚያስፈልገው የሰው ሀይል ፣ የገንዘብና የዕውቀት አቅም	የስራ ዕድል ፈጠራ (8)	አቅም ግንባታ (7)		
ልዩ ትኩረት የሚሹ ችግር ያለባቸው የአፈር ዓይነቶች ምርታማነት	58	27.5	30	63	18	17	13	228	1
የተፈጥሮ ማዳበሪያዎች በተገቢው ሁኔታ በስፋት ጥቅም ላይ	54	42.5	32.5	33	27	21	15	226	2
የማዕድን ማዳበያዎች ምርትና ምርታማነትን በመጨመር ረገድ	71	17.5	45	33	23	11	12	212	3
የአፈር መንሳቆል እና ብክለት ምክንያት የአፈር ምርታማነት መቀነስ እና	33	40	23	43	18	16	8	182	4
ሥርዓታዊ/ዘርፈ ዘለል ስትራቴጂክ ጉዳዮችና	29	25	22.5	30	15	11	22	155	5

ዕዝል 3፡ የባለድርሻ አካላት ሁኔታ ትንተና

የአፈር ለምነት እና ጤና ባለድርሻ አካላት እና የሚኖራቸው ሚና

ተ.ቁ	ተገልጋይ/ደንበኞች	ከአፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት የሚፈልጉት አገልግሎቶች	የአፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት ከተገልጋዩች የሚፍልገው አገልግሎቶች
1	አርሶ አደሩና ከፊል አርብቶ አደሩ	• የአፈር ለምነት የሚያሻሽሉ ቴክሎጂዎችን በሚፈለገው አይነት ፣መጠን፣ ጥራትና ጊዜ ማግኘት፣ • ወቅታዊ የአፈር መረጃ አገልግሎት ማግኘት	• የሚቀርቡለትን ቴክኖሎጂዎች ተቀብሎተግባራዊ ለማድረግ ፍላጎትና ዝግጁነት
	መንግስታዊ ተቋማት		
1	የህዝብ ተወካዩች ምክር ቤት	• የተከናወኑ ስራዎች ሪፖርት • ፖሊሲ ክፍተቶች እና ረቂቅ የህግ ማዕቀፎች ሰነድ	• ረቂቅ ፖሊሲ ና የህግ ማዕቀፎችን ማጽደቅ
2	ማዕድን ፔትሮሊየምና የተፈጥሮ ጋዝ ሚ/ር	• የአፈር ሀብት ካርታ	• የተለያዩ የአፈር ለምነት ማሻሻያ ማዕድናት ጥናት መረጃ
3	ኢንዱስትሪ ሚ/ር	• ኢንዱስትሪ ተረፈ ምርቶችን አወጋገድ ድጋፍ መስጠት • የማዳበሪያ ኣነት እና ጥራት ፍላጎት ማቅረብ	• ኢንዱስትሪ ተረፈ ምርቶችን ድጋፍ መስጠት • የሚፈለገውን ማዳበሪያ ማምረት
4	የኢትዩጵያ ተስማሚነት እና ምዘና ደረጃዎች ማረጋገጫ ኤጀንሲ	• የግብዓት ደረጃ መስፈርት መስጠት	• የግብዓት ጥራት ደረጃ ማረጋገጫ መስጠት
5	የከተማ ልማትና ቤቶች ሚ/ር	• የከተማ ደረቅ ቆሻሻ አጠቃቀም እና አወጋገድ ድጋፍ መስጠት	• የከተማ ደረቅ ቆሻሻ በመለየት ለአፈር ጤንነት እና ለምነት ሊውል በሚችል መልኩ መስጠት
6	ሳይንስና ቴክኖሎጂ ሚ/ር	• በአፈር ለምነት ማሻሻያ የታዩ ችግሮችን ማሳወቅ • የተገኙ የምርምር ውጤቶችን ማሳወቅ	• አዳዲስ የአፈር ለምነት ማሻሻያ ቴክኖሎጂዎች ግኝት ላይ ዕውቅና መስጠት • ለምርምር ድጋፍ መስጠት
7	የሀገር መከላከያ ሚ/ር	• የአፈር ሀብትና ለምነት ደረጃን የሚያሳይ ካርታና ተያያዥ መረጃዎች	• የሳተላይት ኢሜጀሪ መረጃ
8	ኢንፎርሜሽንና ኮሙኒኬሽን ሚ/ር	• የአፈር ለምነት ማሻሻያ ቴክኖሎጂዎች መረጃ	• መረጃዎችን ለተጠቃሚዎች በ ኢንፎርሜሽን ቴክኖሎጂ ተደራሽ ማድረግ
9	የውሀ መስኖና ኤሌክትሪክ ሚ/ር	• የአፈር ሀብትና ለምነት ደረጃን የሚያሳይ ካርታና ተያያዥ መረጃዎች • የአፈር መረጃ አሰባሰብና ትንተና የአሰራር መመሪያዎችና ማንዋሎች	• የተጠኑና እጃቸው ላይ የሚገኙ የአፈር መረጃዎችን(ውርስ ዳታዎች)
10	እንስሳት እና ዓሳ ሀብት ሚ/ር	• የአፈር ሀብትና ለምነት ደረጃን የሚያሳይ ካርታና ተያያዥ መረጃዎች	• ለአፈር ለምነት ማሻሻ የሚውል ግብዓት
11	የአካባቢ ደንና የአየር ንብረት ለውጥ ሚ/ር	• የአፈር ሀብትና ለምነት ደረጃን የሚያሳይ ካርታና ተያያዥ መረጃዎች	• የአካባቢ ተጽእኖ ግምገማ ውጤቶች፣ የአፈር ብክለት መረጃዎችን ፣ አካባቢ ነክ ፖሊሲ ድጋፍ ፣ ማዕቀፍ

12	የግብርና ምርምር ተቋማት	• የአፈር ሀብትና ለምነት ደረጃን የሚያሳይ ካርታና ተያያዥ መረጃዎች • የአፈር ምርመራ ትንተና ውጤትእና ሌሎች ተያያዥ መረጃዎች	• የአፈር ሀብትና ለምነትን የሚያበለጽጉ ወቅታዊ የሆኑ ቴክኖሎጂዎችን ምክረ ሀሳብ ማዘጋጀት • የአፈር ለምነትን የሚያሻሽሉ የምርምር ውጤቶች
13	ከፍተኛ የት/ት ተቋማት	የአፈር ሀብትና ለምነት ደረጃን የሚያሳይ ካርታና ተያያዥ መረጃዎች • የአፈር ምርመራ ውጤቶችንና ሌሎች ተያያዥ መረጃዎች	• የአጭርና የረጅም ጊዜ አቅም ግንባታ ሥራዎች • የአፈር ለምነትን የሚያሻሽሉ የምርምር ውጤቶችና
14	የክልል እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ቢሮዎች	• ወቅታዊ የአፈር ሀብትና ለምነት ማበልጸጊያ ቴክኖሎጂዎች ፓኬጆችና መልዕክቶች	• የአፈር ለምነት ማሻሻያ ቴክኖሎጂዎች ለአርሶ አደሩና ከፊል አርብቶ አደሩ በማድረስ ተግባራዊ እንዲሆኑ ማድረግ
15	ግብርና ኢንቨስትመንት እና ሆርቲካልቸር ኤጀንሲ	• የአፈር ሀብትና ለምነት ደረጃን የሚያሳይ ካርታና ተያያዥ መረጃዎች • ወቅታዊ የአፈር ሀብትና ለምነት ማበልጸጊያ ቴክኖሎጂዎች ፓኬጆችና መልዕክቶች	• የግብርና ባለሀብቶች የተሻሻሉ የአፈር ለምነት ቴክኖሎጂዎችን እንዲጠቀሙ የማስተማርና የማነሳሳት ስራ መስራት • የባለሀብቶች የቴክኖሎጂ አጠቃቀም ግብረ መልስ መስጠት
16	የኢትዮጵያ መንገዶች ባለስልጣን	• የአፈር ሀብት መረጃ	• የተጠኑና እጃቸው ላይ የሚገኙ የአፈር መረጃዎችን(ሌጋሲ ዳታዎች)
17	የኢትዮጵያ ኢንፎርሜሽን ደህንነት ኤጀንሲ	• የአፈር ሀብትና ለምነት ዳታ ቤዝ መረጃ	• የመረጃ አያያዝና ስርጭት የአጭርና ረጅም ጊዜ ስልጠና • የመረጃውን ደህንነት መጠበቅ
18	የኢትዮጵያ ካርታ ስራዎች ድርጅት	• የአፈር ሀብት ካርታና ተያያዥ መረጃዎች	• የተጠኑና እጃቸው ላይ የሚገኙ የካርታ መረጃዎችን(ሌጋሲ ዳታዎች)
19	የግብርና ትራንስፎርሜሽን ኤጀንሲ	• የአፈር ሀብትና ለምነት ደረጃን የሚያሳይ ካርታና ተያያዥ መረጃዎች • ወቅታዊ የአፈር ሀብትና ለምነት ማበልጸጊያ ቴክኖሎጂዎች ፓኬጆችና መልዕክቶች	• የአፈር መረጃና የአፈር ለምነት ማሻሻያ ቴክኖሎጂዎች ትግበራ የአቅም ግንባታ ሥራዎች(በሰው ሀይል ግንባታ፣ በፋይናንስና በማቴሪያል)
20	የሚቲሪዎሎጂ ኤጀንሲ	• የአፈር ሀብትና ለምነት ደረጃን የሚያሳይ ካርታና ተያያዥ መረጃዎች	• ውርስ የአፈር መረጃዎች
21	የማዕከላዊ ስታትስቲክስ ኤጀንሲ	• የአፈር ሀብትና ለምነት ደረጃን የሚያሳይ ካርታና ተያያዥ መረጃዎች	• ከአፈር ሀብትና ለምነት ጋር ተያያዥነት ያላቸው መረጃዎች
መንግስታዊ ያልሆኑ የልማት እና የምርምር			
1	ሙያ ማህበራት	• የአፈር ሀብትና ለምነት ደረጃን የሚያሳይ ካርታና ተያያዥነት ያላቸው መረጃዎች	• የአቅም ግንባታ ሥልጠናዎች • የተጠኑ የአፈር መረጃ ዶኩሜንቶች
2	በግብርና ስራ የተሰማሩ የግል ባለሀብቶች	• የአፈር ለምነት የሚያሻሽሉ ቴክሎጂዎችን በሚፈለገው አይነት ፣መጠን፣ ጥራትና ጊዜ ማግኘት፣ • ወቅታዊ የአፈር መረጃ አገልግሎት ማግኘት	• ህጋዊ ፈቃድና ቢዝነስ ፕላን ማቅረብ፣ • የኢንቨስትመንት ዝርዝር መረጃ
3	የበጎ አድራጎት እና ልማት አጋር ድርጅቶች	• የአፈር ሀብትና ለምነት ደረጃን የሚያሳይ ካርታና ተያያዥ መረጃዎች • ወቅታዊ የአፈር ሀብትና ለምነት ማበልጸጊያ ቴክኖሎጂዎች ፓኬጆችና	• የፋይናንስ ፣የማቴሪያልና የአቅም ግንባታ ሥራዎች
		• የአፈር መረጃ አሰባሰብና ትንተና የአሰራር መመሪያዎችና ማንዋሎች	• ውርስ መረጃዎች
4	ዓለማቀፍ የልማት እና የምርምር ተቋማት	• የአፈር ሀብት እና ለምነት መረጃ • መፈታት ያለባቸው የልማት ማነቆዎች እና መንስኤዎቻቸውን	• የአለማቀፍ ተሞክሮዎችን ማካፈል • የሀገሪቱን የምርምር አቅም ግንባታ ድጋፍ ማድረግ

ዕዝል 4. የተገልጋዩች ፍላጎት፣ ግብና ተደራሽ ግብ

የተጠቃለለ የተገልጋዩች ፍላጎት	**ግብ**	**ተደራሽ ግብ**
ወቅታዊ እና ጥራቱን የጠበቀ የአፈር መረጃ	የአፈር ሀብት መረጃ በሚፈለገው መጠን፣ጥራት እና ጊዜ ተጠቃሚዎች በሚፈልጉበት አግባብ	ሁሉን አቀፍ፣ወቅታዊና አስተማማኝነቱ100 % የሆነ የአፈር ሃብት
የአፈር ሀብትና ለምነት ደረጃን የሚያሳይ ካርታና ተያያዥ መረጃዎች ማግኘት	የአፈር ሀብትና ለምነት መረጃን የሚያሳይ ካርታ በሚፈለገው መጠን ፣ጥራትና ጊዜ አዘጋጅቶ ማቅረብ	በሁሉም የሃገሪቱ ክልሎች ለሚገኙ ወረዳዎች ወቅታዊ የሆነ እና የጥራት ደረጃውን የጠበቀ የአፈር ሃብት እና ለምነት ደረጃን
የአፈር መረጃ አሰባሰብ፣ ምርመራና ትንተና መመሪያዎች እና ማንዋሎች ማግኘት	አለም አቀፍ ደረጃውን የጠበቀ የአፈር መረጃ አሰባሰብ ፣ምርመራ፣ ትንተና እና ስርጭት ተግባራትን ለማከናወን የሚያስችሉ ደንቦችን መመሪያዎችን ፣ማንዋሎችን እንዲሁም ፕሮቶኮሎችን አዘጋጅቶ ማቅረብ	የአፈር መረጃ ስርአት እና ለምነት ማሻሻያ ቴክኖሎጂዎችን ተግባራዊ ማድረግ የሚያስችሉ አለም አቀፍ ደረጃቸውን የጠበቁ እና ወጥነት ያላቸውን አሰራሮች እና የህግ ማእቀፎች
ምርትና ምርታማነትን ከሚያሳድጉ ከአዳዲስ የአፈር ለምነት	ውጤታማነታቸው የተረጋገጠና አዳዲስ የአፈር ለምነት ማሻሻያ ቴክኖሎጂዎችን በማስተዋወቅ በአርሶ አደሩ ዘንድ ግንዛቤ መፍጠር	ውጤታማነታቸው የተረጋገጠና አዳዲስ የአፈር ለምነት ማሻሻያ ቴክኖሎጂዎችን ለሁሉም አርሶ አደር በጥራትና
ምርትና ምርታማነትን የሚያሳድጉ የአፈር ለምነት ማሻሻያ ቴክኖሎጂዎችን	ውጤታማነታቸው ተረጋገጠ የአፈር ለምነት ማሻሻያ ቴክኖሎጂዎችን በሚፈለገው መጠን ፣ጥራት እና ጊዜ ለተጠቃሚዎች ማቅረብ	100% ችግር ፈቺ የሆኑ የአፈር ለምነት ማሻሻያ ቴክኖሎጂዎች እና ፓኪጆች አዘጋጅቶ ለተገልጋዩች በማቅረብ ለምርትና

ዕዝል 5. ጥንካሬዎች ፣ ድክመቶች ፣ መልካም አጋጣሚዎችና ስጋቶች

ጥንካሬዎች	ድክመቶች	መልካም አጋጣሚዎች	ስጋቶች
• በሚኒስትረር መ/ቤቱ የአፈር ለምነት ማሻሻያ ስራዎችን የሚተገብሩ የስራ ክፍሎች መፈጠራቸው • የምጥን ማዳበሪያዎች በኤክስቴንሽን ስርዓት ውስጥ እንዲካተቱ መደረጉ • በአፈር ለምነት ዙሪያ ያሉትን ማነቆዎች ከመፍታት አንጻር በመንግስት በኩል ከፍተኛ ትኩረት መሰጠቱ፣ • የምጥን ማዳበሪዎች ተቀምሞ በሀገር ውስጥ መዘጋጀት መጀመሩ • በአፈር ለምነት ዙሪያ የሚሰሩ ባለድርሻ አካላት (ዩኒቨርሲቲዎች ፣ የግል አምራች ድርጅቶች ፣ መንግስታዊ ያልሆኑ ድርጅቶች…) ቅንጅታዊ አሰራር እየተጠናከረ መምጣቱ፣ • ችግር ያለባቸውና ልዩ ትኩረት የሚሹ የአፈር ዓይነቶች (problematic soils) ዙሪያ በሀገር አቀፍ ደረጃ ያለው ዕውቀትና ግንዛቤ እያደገ መምጣቱ እና ለልማቱ ልዩ ትኩረት መሰጠቱ፣ • በአሲዳማ ፣ኮትቻ ጨዋማ እና በተፈጥሮ ማዳበሪያ አጠቃቀም ያሉ የልማት ማነቆዎችን ሊፈታ የሚችል የንቅናቄ ሰነድ ተዘጋጅቶ ወደ ተግባር መገባቱ	• በክልሎች ደረጃ የአፈር ለምነት አደረጃጀት በየደረጃው አለመኖሩ፣ • በየደረጃው ባለው የመንግስት መዋቅር የባለሙያ ዕጥረት መኖሩ፣ • በምርምር ፣ በከፍተኛ ትምህርት ተቋማት እና ኤክስቴንሽን ያለው ቅንጅታዊ አሰራር አለመዳበር፣ • በግብዓት አመራረት ፣አቅርቦት እና ስርጭት ሂደት ደረጃውን የጠበቀ የአሰራር ስርዓት አለመኖሩ፣ • በግብዓት አቅርቦት እና ስርጭት (ተደራሽነት) የሚመለከታቸው ባለድርሻ አካላት በሚፈለገው ደረጃ ተቀናጅተው አለመስራት • ወቅቱን የጠበቀ የግብዓት ፍላጎት፣ አቅርቦት እና ስርጭት ውስንነቶች መኖራቸው፣ • የሰብል ተረፈ ምርቶች ከማሳ ላይ ሙሉ በሙሉ በመነሳታቸው ለአፈር ለምነት አለመዋላቸው • የአፈር ለምነት ማሻሻያ ቴክኖሎጂዎች (ህየወ ማዳበሪያ፣ኖራ፣ ማዳበሪያዎች) አቅርቦት ላይ የጥራት ማረጋገጫ፣ቁጥጥር እና ምዝገባ ስርዓት አለመዘርጋቱ፣ • የአፈር ሀብትና ለምነት ፖሊሲ አለመኖር፣ • በሁሉም የአፈር ለምነት ማሻሻያ ቴክኖሎጂዎች የተሟላ ፓኬጅ አለመኖር • በወሳኝ አፈር ለምነት ማሻሻያ ስራዎች ላይ የቴክኖሎጂ ማመንጨት፣ማስተዋወቅ ማስረጽ ስርጭትንም ጨምሮ የአቅም ውስንነት መኖር ፣ • የአፈር ምርመራ ላቦራቶሪዎች ደረጃቸውን የጠበቁ አለመሆን፣ • በአፈር ለምነት ቴክኖሎጂ አቅርቦት የእሴት ሰንሰለት (Value Chain) አለመኖር • በምርምር ተቋማት የወጡ ቴክኖሎጂዎች	• በአርሶ አደሩ ዘንድ የተለያዩ የአፈር ማዳበሪያዎች የመጠቀም ፍላጎት እየጨመረ መምጣቱ፣ • ልዩ ትኩረት የሚሹ ችግር ያለባቸው አፈሮች ጋር ተያይዞ በአርሶ አደሩ ዘንድ ግንዛቤ እየጨመረ መሆኑ፣ • ከግብዓት አቅርቦት ጋር በተያያዘ የግል ድርጅቶች ተሳትፎ እያደገ መሆኑ ፣ • የግሉ ዘርፍ በአፈር ምርመራ ላቦራቶሪዎች ላይ መሳተፍ መጀመሩ • በግብርና ላይ ያተኮሩ የከፍተኛ ትምህርት ተቋማት በሀገሪቱ መሰራጨታቸው ፣ • በክልሎች የአፈር ምርመራ ላቦራቶሪዎች እየተስፋፉ መምጣቱ፣ • የምርምር ተቋማት ለተለያዩ ስነ ምህዳሮች የአፈር ለምነት ማሻሻያ ቴክኖሎጂዎችን ማውጣት መጀመራቸው • የአፈር መረጃን ከማዘመን አንጻር የሳተላይት ምስል እና ውርስ መረጃዎች መኖራቸው ፣ • በአፈር ለምነት ማሻሻያ ስራዎች በአርሶ አደሩ ዘንድ ሀገር በቀል ዕምቅ ዕውቀት እና ትግበራዎች መኖራቸው • በአፈር ለምነት እና ጤንነት ዙሪያ በሚሰሩ ስራዎች የበጎ አድራጎት ድርጅቶች ተሳትፎ እየጨመረ መምጣቱ	• የአየር ንብረት ለውጥ/መዛባት • የአፈር ብክለት መጨመር • የህዝብ ቁጥር መጨመር • የባለሙያ ፍልሰት • የባለድርሻ አካላት ቅንጅታዊ አሰራር በሚፈለገው ደረጃ አለመሆን • የአፈር ለምነት ማሻሻያ ቴክኖሎጂዎችን እና አሰራሮችን እስከታችኛው የመንግስት መዋቅር ድረስ በተሟላ መልኩለማስተዋወ ቅና ለማስረጽ የበጀት እጥረት ሊያጋጥም ይችላል

ጥንካሬዎች	ድክመቶች	መልካም አጋጣሚዎች	ስጋቶች
የአፈር እና ውሀ ጥበቃ የአሰራር መመሪያ መኖሩ ፣	በማዕከላዊ የመረጃ ቋት አለመደራጀታቸው • በባለድርሻ አካላት መካከል ያለው የመረጃ አያያዝና ልውውጥ ደካማ መሆኑ፣ • የምጥን ማዳበሪያ ምክረ ሀሳብ ማረጋገጫ (ቫልዴሽን) በበቂ ሁኔታ አለመሰራቱ ፣ • የማዳበሪያ አጠቃቀም የምክር አገልግሎት(advisory service) በበቂ ሁኔታ አለመኖር • ችግር ያለባቸውና ልዩ ትኩረት የሚሹ አፈሮች ባህሪ ፣ስርጭት እና መጠን የመሳሰሉትን የሚገልጽ ካርታ በጥልቀት እና ጥቅም ላይ በሚውል መልኩ አለመሰራቱ • የመስኖ ውሀ አጠቃቀም ከአፈር ለምነት እና ጤንነት ጋር ተያይዞ ከሚያደርሰው ጉዳት አንፃር ግንዛቤ፣ ስርዓት እና አስገዳጅ ህግ አለመኖር ፣ • የቴክኖሎጂ አማራጮች ለአርሶ አደሩ በበቂ ሁኔታ አለመቅረባቸው ፣ • በሀገር አቀፍ ደረጃ ለአፈር ለምነት ማሻሻያ የሚውሉ ግብዓቶች (የኖራ እና ጂፕሰም) ኪስ ቦታዎችን ጨምሮ ያሉበት ቦታ በአግባቡ ማፕ አለመደረጉ፣ • ከፍተኛ የትምህርት ተቋማት ከአፈር ልማት እና ኤክስቴንሽን የተያያዘ ባለሙያ በብዛት እና በጥራት ማውጣት ላይ ውስንነቶች መኖሩ፣ • በሀገር አቀፍ ደረጃ ወጥነት ያለው የኖራ መጠን መወሰኛ የላቦራቶሪ አሰራር አለመኖር • የአፈርን ባህሪ፣ ስነ ምህዳር እና የመሬት አቀማመጥ እና የሰብል አመራረት ዘይቤን ግምት ውስጥ ያስገባ	• በሀገሪቱ ለተለያዩ ግብርና ልማቶች ተስማሚ የሆነ ሰፊ ስነ ምህዳር መኖሩ፣ • የመስኖ እርሻ እየተስፋፋ በመምጣቱ ፣ • በዓለም አቀፍ ደረጃ በዘላቂ የልማት ግቦች ላይ በአፈር ለምነት እና ጤንነት ዙሪያ ከፍተኛ ትኩረት መስጠቱ • በሀገር አቀፍ ደረጃ የአፈር ጥበቃ ስራዎች በህዝብ ንቅናቄ ስራዎች እየተተገበሩ መሆኑ • በሀገር አቀፍ ደረጃ ለአየር ለውጥ የማይበገር የአረንጓዴ ልማት ስትራቴጂ መዘጋጀቱና ትግበራ ላይ መዋሉ ፣ • በሀገር አቀፍ ደረጃ የግብርና ሜካናይዜሽን ቴክኖሎጂ በስፋት ለማቅረብ ጅማሮ መኖሩ ፣ • በእርሻና ተፈጥሮ ሀብት የሚገኙ የልማት እና ምርምር የስራ ክፍሎች የስትራቴጂክ ሰነድ ማዘጋጀታቸው፣ • ክላስተርን መሠረት ያደረገ የኤክስቴንሽን አገልግሎት መሠጠት መጀመሩ፣ • መንግስት ለገጠር የስራ ዕድል ፈጠራ ከፍተኛ ትኩረት መስጠቱ ፣	

ዕዝል 6 ፡- የኮትቻ እና አሲዳማ አፈር ልማት አፈጻጸም

የዕቅድ ዘመን	ኮትቻ አፈር ልማት		አሲዳማ አፈር ልማት	
	ዕቅድ (ሄ/ር)	ክንውን(ሄ/ር)	ዕቅድ(ሄ/ር)	ክንውን(ሄ/ር)
2004/5	240,000	195,600	14,090	1,879
2005/6	720,000	366,566	22,010	2,255
2006/7	1,440,000	535,030	37,850	926.01
2007/8	300,000	536,000	37,850	1,510
2008/9	294,000	389,300	26,000	11,900
ድምር	**2,994,000**	**2,022,496**	**137,800**	**18,470**
ጥቅም ላይ የዋለ የኖራ መጠን/ኩ/ል				**369,400**
የመሬት ሽፋን	10%		ከአጠቃላይ መሬት 28%፣ ከሚለማው መሬት 43% አሲዳማ ነው፡፡	

ምንጭ ፡-እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ሚኒስቴር የአፈር ለምነት ማሻሻያ ዳይሬክቶሬት,2009 ዓ.ም

ዕዝል 7 ፡- የማዕድን ማዳበሪያ አፈጻጸም

ከ2002-2015 ዓ.ም ከውጪ ሀገር የገባ የማዕድን ማዳበሪያ

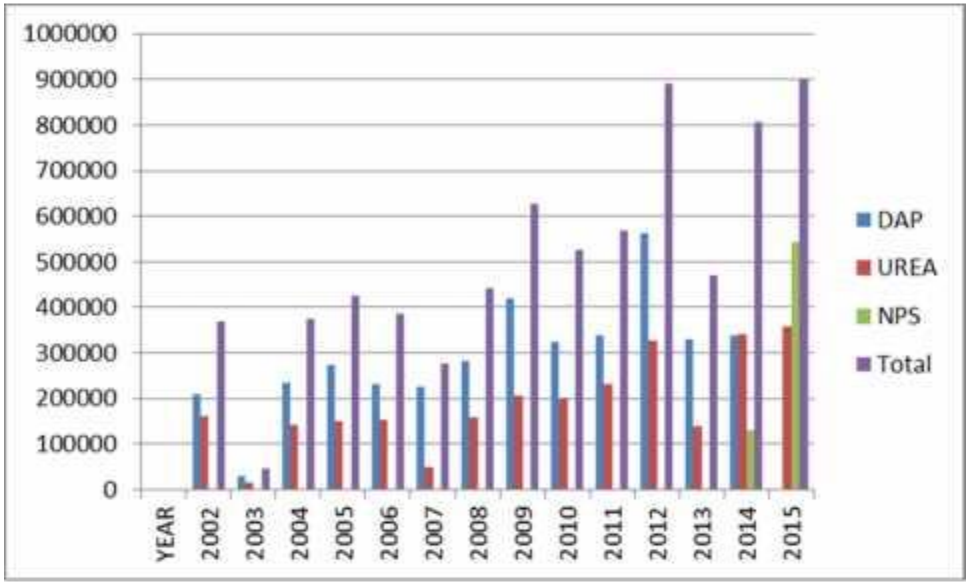

ምንጭ፡- እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ሚኒስቴር የግብዓት አቅርቦትና ስርጭት ዳይሬክቶሬት,2009 ዓ.ም

ከ2002-2015 ዓ.ም የማዕድን ማዳበሪያ አቅርቦት

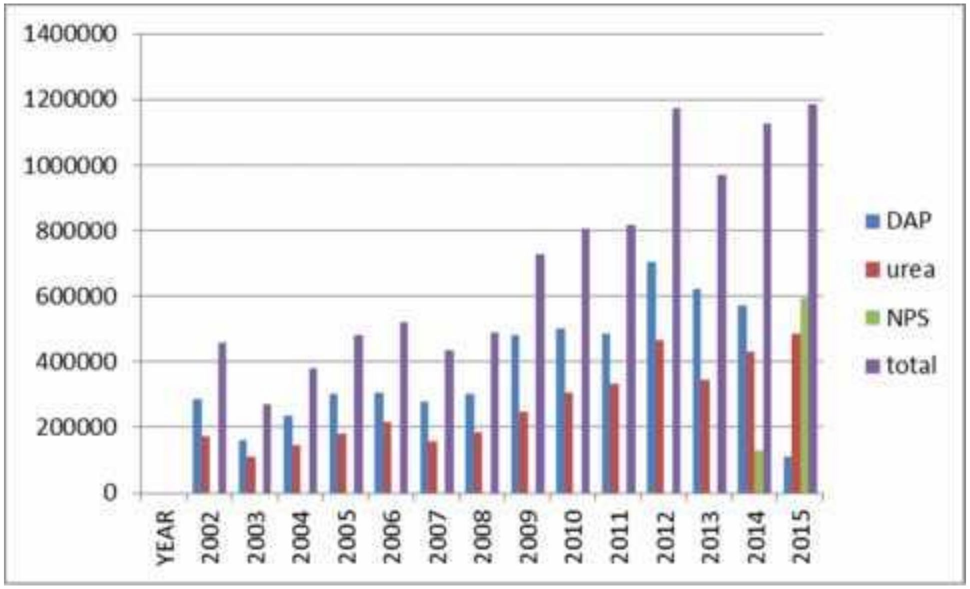

ምንጭ፡- እርሻ እና ተፈጥሮ ሀብት ሚኒስቴር የግብዓት አቅርቦትና ስርጭት ዳይሬክቶሬት,2009 ዓ.ም